

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
W I KWARTALE 2017 R.**

Warszawa, 25 kwietnia 2017 r.

Spis treści

	strona
Wstęp.....	3
Ludność	5
Rynek pracy	6
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	13
Ceny.....	17
Rolnictwo.....	27
Przemysł	32
Budownictwo	37
Budownictwo mieszkaniowe	41
Rynek wewnętrzny	44
Transport.....	47
Poczta i telekomunikacja.....	50
Usługi biznesowe.....	51
Bilans płatniczy.....	53
Handel zagraniczny	55
Pieniądz	61
Budżet państwa.....	64
Giełdowy rynek papierów wartościowych.....	66
Ruch graniczny z krajami spoza strefy Schengen	70
Sytuacja gospodarcza na świecie i w wybranych krajach	72
Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju.....	78
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne.....	80

Wstęp

W I kwartale br. wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku był wyższy niż w poprzednich kwartałach. Zwiększyła się produkcja budowlano-montażowa, po spadku w ub. roku. Umocnił się wzrost sprzedaży detalicznej oraz sprzedaży usług w transporcie. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych oraz ceny producentów w przemyśle i budownictwie były wyższe niż w I kwartale ub. roku.

Wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto w sektorze przedsiębiorstw w skali roku w I kwartale br. był szybszy niż w poprzednich okresach. Przy wzroście cen konsumpcyjnych, dynamika siły nabywczej płac była zbliżona do obserwowanej w IV kwartale ub. roku. Emerytury i renty brutto w obu systemach w ujęciu nominalnym kształtowały się nieco powyżej poziomu sprzed roku, ale w wymiarze realnym – były niższe.

Sytuacja na rynku pracy w I kwartale br. była lepsza niż przed rokiem. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się w skali roku szybciej niż w poprzednich kwartałach. W urzędach pracy zarejestrowano mniej bezrobotnych niż w okresie styczeń-marzec ub. roku; jednocześnie zmniejszyła się liczba osób skreślonych z ewidencji. Stopa bezrobocia rejestrowanego obniżyła się do 8,1% w końcu marca br.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w I kwartale br. były wyższe niż przed rokiem o 2,0%. Umocnił się wzrost cen towarów i usług w zakresie transportu oraz żywności i napojów. Po spadkach w kolejnych kwartałach ub. roku, odnotowano wzrost cen towarów i usług w zakresie mieszkania. Przyspieszył wzrost cen producentów w przemyśle; ceny produkcji budowlano-montażowej były nieco wyższe niż przed rokiem.

Produkcja sprzedana przemysłu w I kwartale br. zwiększyła się w skali roku o 7,3%. Wzrosła sprzedaż w większości sekcji przemysłu, w największym stopniu w przetwórstwie przemysłowym. Spadek utrzymał się jedynie w górnictwie i wydobywaniu. Zwiększyła się sprzedaż we wszystkich głównych grupowaniach przemysłowych, w tym najbardziej w produkcji dóbr inwestycyjnych, a najmniej w produkcji dóbr związanych z energią. W marcu br. wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku umocnił się do 11,1% (po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym – do 8,1%). Produkcja budowlano-montażowa była o 3,9% wyższa niż w I kwartale ub. roku. Wzrost obserwowano we wszystkich działach budownictwa; najwyższy w budowie budynków. W marcu br. produkcja budowlano-montażowa była o 17,2% wyższa niż w analogicznym miesiącu ub. roku (po wyrównaniu sezonowym – o 10,2%). Sprzedaż detaliczna w I kwartale br. zwiększyła się w skali roku o 7,1%, a marcu br. – odpowiednio o 7,9%.

Według badań koniunktury gospodarczej, w kwietniu br. nastroje przedsiębiorców w przetwórstwie przemysłowym są pozytywne, lepsze niż przed miesiącem. Poprawiły się korzystne diagnozy portfela zamówień oraz produkcji, a prognozy w tych obszarach pozostają pozytywne. Lepsze od negatywnych przed miesiącem są oceny bieżącej sytuacji finansowej przedsiębiorstw, przy możliwości poprawy w najbliższych trzech miesiącach. Podmioty budowlane oceniają koniunkturę pozytywnie, po raz pierwszy od niemal sześciu lat. Diagnozy produkcji budowlano-montażowej są mniej niekorzystne niż przed miesiącem, a jej prognozy – bardziej optymistyczne, przy poprawie pozytywnych przewidywań dotyczących portfela zamówień. Poprawiły się też oceny bieżące i przewidywania w zakresie sytuacji finansowej firm budowlanych. Pozytywnie i lepiej niż w marcu br. postrzegana jest koniunktura w handlu detalicznym. Podmioty korzystniej oceniają zarówno bieżącą, jak i przyszłą sprzedaż. Nieznacznie pozytywne, wobec negatywnych przed miesiącem, są wskazania dotyczące obecnej sytuacji finansowej jednostek handlowych, a przewidywania w tym obszarze są najbardziej optymistyczne od marca 2000 r. Przedsiębiorcy w większości rodzajów działalności zgłaszają rosnącą uciążliwość niedoboru pracowników.

Nastroje konsumenckie dotyczące bieżących i przyszłych tendencji w kwietniu br. są lepsze niż w marcu. Najbardziej poprawiły się wskazania dotyczące aktualnej sytuacji ekonomicznej kraju oraz możliwości przyszłego oszczędzania pieniędzy.

Na rynku rolnym w I kwartale br. przeciętne ceny skupu większości podstawowych produktów rolnych były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Obniżyły się jedynie ceny skupu żywca drobiowego oraz ziemniaków. Szacuje się, że uprawy ozime przezimowały lepiej niż w roku ubiegłym, na ogół bez strat, a ich stan oceniany jest jako dobry.

W obrotach towarowych handlu zagranicznego (wyrażonych w złotych) w okresie styczeń–luty br. obserwowano szybszy wzrost importu niż eksportu. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem, znacznie mniejszym niż przed rokiem. Zwiększyły się obroty ze wszystkimi grupami krajów – najbardziej z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Wskaźnik terms of trade ogółem w styczniu br. ukształtował się na niekorzystnym poziomie, zbliżonym do notowanego przed rokiem (98,1 wobec 98,3).

Dochody budżetu państwa w I kwartale br. wyniosły 85,2 mld zł (tj. 26,2% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2017 r.), a wydatki 87,5 mld zł (odpowiednio 22,7%). W rezultacie notowano deficyt w wysokości 2,3 mld zł, co stanowiło 3,8% planu.

Ludność

Według wstępnych szacunków, w końcu I kwartału br. ludność Polski liczyła 38417 tys. osób, tj. o 10 tys. mniej niż przed rokiem oraz o 16 tys. mniej niż w końcu ub. roku. Tempo ubytku rzeczywistego w I kwartale br. wyniosło -0,04% (w analogicznym okresie ub. roku -0,03%). W stosunku do I kwartału ub. roku odnotowano wzrost zarówno liczby urodzeń, jak i zgonów; szacuje się, że saldo migracji zagranicznych na pobyt stały pozostało bez zmian.

Ze wstępnych danych wynika, że w okresie trzech miesięcy br. zarejestrowano ok. 100 tys. **urodzeń żywych**, tj. o ponad 7 tys. więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Współczynnik urodzeń wyniósł 10,4‰ i wzrósł w stosunku do poprzedniego roku o 0,8 pkt. Wzrosła liczba **zgonów** (o ponad 13 tys.) – zarejestrowano ich ok. 117 tys. Współczynnik zgonów ukształtował się na poziomie 12,2‰ i był o 1,4 pkt wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku.

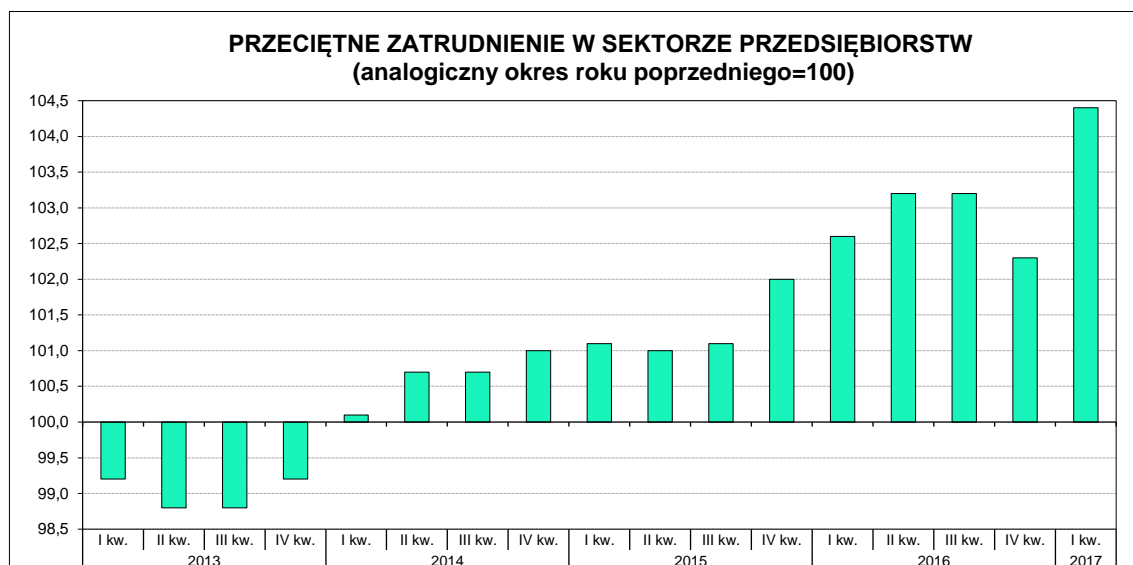
Przyrost naturalny (różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ogółem) pozostał ujemny i wyniósł -17 tys. Szacuje się, że w I kwartale br. przeciętnie – na każde 10 tys. ludności – ubyło 18 osób (w I kwartale ub. roku 11 osób).

W okresie styczeń–marzec br. **zmarło ok. 400 niemowląt** (dzieci w wieku poniżej 1 roku życia), tj. nieznacznie więcej niż przed rokiem. Współczynnik zgonów niemowląt wyniósł 4,0‰ i był o 0,3 pkt wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku.

Według wstępnych szacunków, w okresie styczeń–marzec br. zawarto ponad 15 tys. **małżeństw** (podobnie jak przed rokiem), z czego prawie 1/3 stanowiły małżeństwa wyznaniowe. Współczynnik małżeństw pozostał bez zmian i wyniósł 1,6‰. W stosunku do blisko 18 tys. małżeństw orzeczono **rozwód** (o prawie 2 tys. więcej niż przed rokiem); współczynnik rozwodów wzrósł o 0,2 pkt do 1,9‰. **Separacja** została orzeczona w stosunku do kolejnych prawie 0,5 tys. małżeństw – nieznacznie więcej niż przed rokiem.

Rynek pracy

W I kwartale br. tempo wzrostu przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku było szybsze niż w poprzednich okresach. W urzędach pracy w okresie styczeń-marzec br. zarejestrowało się mniej bezrobotnych niż przed rokiem i jednocześnie mniej bezrobotnych skreślono z ewidencji. W końcu marca br. liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia były niższe niż przed miesiącem i przed rokiem.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w okresie styczeń-marzec br. wyniosło 5967,9 tys. osób, tj. zwiększyło się o 4,4% w stosunku do obserwowanego przed rokiem (wobec wzrostu odpowiednio o 2,6% w analogicznym okresie ub. roku). Największy wzrost zatrudnienia notowano w administrowaniu i działalności wspierającej (o 9,3%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 9,2%). Zwiększyło się również zatrudnienie m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, informacji i komunikacji, handlu; naprawie pojazdów samochodowych, przetwórstwie przemysłowym oraz obsłudze rynku nieruchomości (w granicach 6,9% – 4,1%). Obniżyło się zatrudnienie w górnictwie i wydobywaniu (o 6,0%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,8%), a także – w niewielkim stopniu – w budownictwie (o 0,1%).

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Przeciętne zatrudnienie kształtowało się następująco:

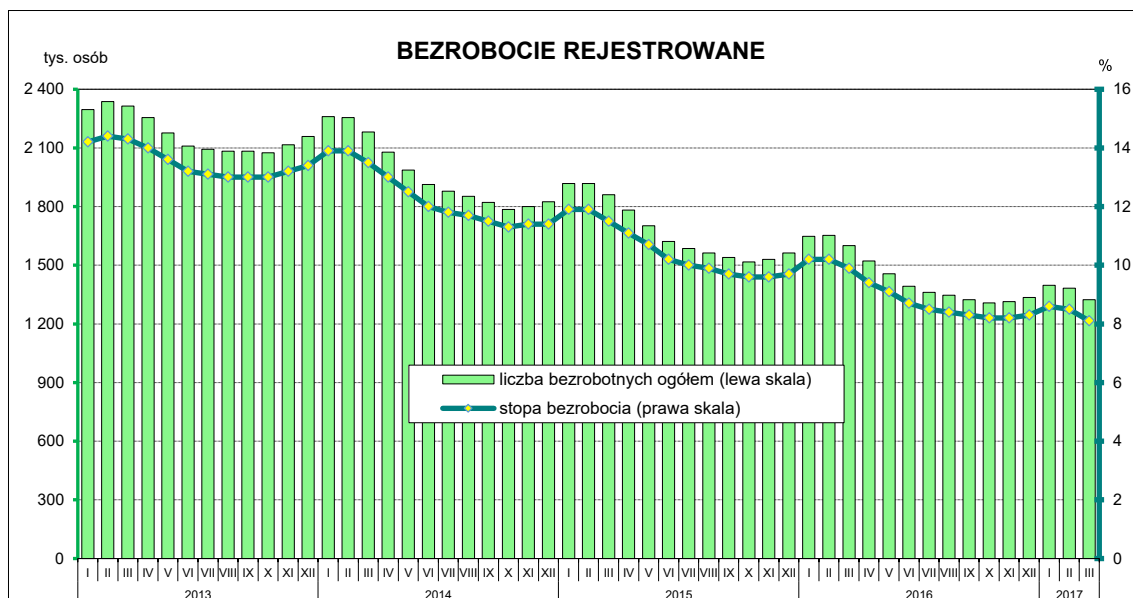
Wyszczególnienie	2017		2016		2017	
	III		I-III			
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys.	
Sektor przedsiębiorstw	5981,7	104,5	102,7	102,6	104,4	5967,9
w tym:						
Przemysł.....	2642,9	103,2	101,9	101,9	103,2	2635,5
górnictwo i wydobywanie.....	130,5	94,0	92,3	92,0	94,0	131,1
przetwórstwo przemysłowe	2272,6	104,1	103,0	103,0	104,1	2264,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	117,0	98,5	95,3	95,3	98,2	117,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	122,8	102,7	102,1	102,1	102,7	122,7
Budownictwo	381,2	100,6	99,2	99,7	99,9	380,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych.....	1234,8	104,9	102,4	102,3	104,8	1232,6
Transport i gospodarka magazynowa.....	544,3	107,0	103,0	102,5	106,9	541,9
Zakwaterowanie i gastronomia	114,6	109,2	102,5	102,5	109,2	114,4
Informacja i komunikacja	216,5	105,8	110,1	109,9	106,4	216,9
Obsługa rynku nieruchomości.....	96,6	104,1	99,1	99,3	104,1	96,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	201,3	106,7	102,6	102,4	106,5	200,2
Administrowanie i działalność wspierająca.....	405,0	109,2	110,5	110,3	109,3	404,7

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu, największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w porównaniu z I kwartałem ub. roku obserwowano w przedsiębiorstwach zajmujących się transportem lądowym i rurociągowym (o 8,9%), produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 8,0%), handlem hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawą (o 7,2%), produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 6,6%), produkcją mebli (o 6,1%), produkcją wyrobów z metali (o 5,6%). Największy spadek zatrudnienia zanotowano w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 9,2% wobec spadku o 12,8% w I kwartale ub. roku). Zatrudnienie obniżyło się również w produkcji odzieży (o 1,1%), budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 1,0%) oraz produkcji maszyn i urządzeń (o 0,6%).

W marcu br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5981,7 tys. osób, tj. o 4,5% więcej niż przed rokiem (wobec wzrostu w lutym br. o 4,6% i marcu ub. roku o 2,7%).

Liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy w końcu marca br. wyniosła 1324,2 tys. i zmniejszyła się zarówno w porównaniu z poprzednim miesiącem (o 4,3%, tj. o 59,2 tys.), jak i z analogicznym okresem ub. roku (o 17,3%, tj. o 276,2 tys.). **Stopa bezrobocia rejestrowanego** wyniosła 8,1%, tj. obniżyła się o 0,4 p.proc. w porównaniu z notowaną przed miesiącem i była o 1,8 p.proc. niższa niż przed rokiem.

Stopa bezrobocia w województwach kształtowała się w granicach od 4,9% w wielkopolskim do 14,1% w warmińsko-mazurskim. W porównaniu z poprzednim miesiącem spadła ona we wszystkich województwach. W największym stopniu stopa bezrobocia zmniejszyła się w województwie świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim oraz zachodniopomorskim (po 0,6 p.proc.). W porównaniu z marcem ub. roku stopa bezrobocia również zmniejszyła się we wszystkich województwach, najbardziej w województwie zachodniopomorskim (o 2,4 p.proc.) oraz warmińsko-mazurskim i lubuskim (po 2,3 p.proc.).

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016				I-III 2017
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	
Bezrobotni zarejestrowani (w końcu okresu):					
w tys. osób.....	1600,5	1392,5	1324,1	1335,2	1324,2
analogiczny okres roku poprzedniego=100.....	86,0	85,8	86,0	85,4	82,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani:					
w tys. osób.....	600,0	482,7	530,5	556,6	520,5
analogiczny okres roku poprzedniego=100.....	96,1	96,5	89,0	85,8	86,7
Bezrobotni wyrejestrowani:					
w tys. osób.....	562,9	690,7	598,8	545,6	531,5
analogiczny okres roku poprzedniego=100.....	95,6	93,5	88,2	87,4	94,4
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ)					
w tys. osób.....	37,1	-208,0	-68,3	11,0	-11,0
Stopa bezrobocia (w końcu okresu) w %	9,9	8,7	8,3	8,3	8,1

W końcu marca br. w **strukturze zarejestrowanych bezrobotnych** udział kobiet był wyższy niż mężczyzn i wyniósł 52,7% (o 1,5 p.proc. więcej niż przed rokiem). W porównaniu z marcem ub. roku zwiększył się odsetek osób wcześniej pracujących (o 1,3 p.proc. do 86,4%) oraz osób bez kwalifikacji zawodowych (o 0,1 p.proc. do 30,8%). Obniżył się natomiast odsetek osób bez prawa do zasiłku (o 0,6 p.proc. do 85,4%) i absolwentów (o 0,7 p.proc. do 3,7%).

Spośród osób bezrobotnych znajdujących się w **szczególnej sytuacji na rynku pracy**, zmniejszył się udział następujących kategorii (w liczbie zarejestrowanych ogółem):

- osób długotrwale bezrobotnych² (o 0,4 p.proc. do 54,5% w końcu marca br.),
- osób bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia (o 2,2 p.proc. do 26,8%, w tym udział osób w wieku poniżej 25 roku życia był mniejszy niż przed rokiem o 1,7 p.proc. i wyniósł 12,9%).

Zwiększył się natomiast odsetek osób bezrobotnych:

- posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 roku życia (o 2,0 p.proc. do 17,6%),
- w wieku powyżej 50 roku życia (o 1,2 p.proc. do 28,4% w końcu marca br.),
- korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (o 0,4 p.proc. do 2,3%),
- niepełnosprawnych (o 0,1 p.proc. do 6,1%).

W końcu marca br. było 2,4 tys. osób bezrobotnych posiadających dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 roku życia, co stanowiło, podobnie jak przed rokiem, 0,2% ogółu bezrobotnych.

W I kwartale br. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 520,5 tys. osób i była o 13,3% mniejsza niż przed rokiem (wobec spadku o 3,9% w analogicznym okresie ub. roku). Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zmniejszył się w skali roku (o 0,3 p.proc. do 83,7%). Zmniejszył się również odsetek osób długotrwale bezrobotnych, osób dotychczas niepracujących, absolwentów, osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi, osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy.

² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	I-III 2016		I-III 2017		I-III 2016	
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys.	w % bezrobotnych nowo zarejestrowanych		
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	600,0	96,1	86,7	520,5	x	x
Z liczby ogółem – bezrobotni:						
zarejestrowani po raz kolejny	504,2	97,1	86,4	435,6	83,7	84,0
dotychczas niepracujący	81,5	86,7	78,7	64,2	12,3	13,6
absolwenci ^a	54,3	102,7	82,1	44,6	8,6	9,1
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	26,4	80,1	83,8	22,1	4,2	4,4
zamieszkali na wsi	256,2	97,8	86,3	221,1	42,5	42,7
bez kwalifikacji zawodowych	175,9	96,2	86,0	151,3	29,1	29,3
długotrwale bezrobotni ^b	198,7	85,5	78,4	155,7	29,9	33,1

a Zaliczono osoby, dla których okres od momentu zakończenia nauki do momentu rejestracji nie przekroczył 12 m-cy.

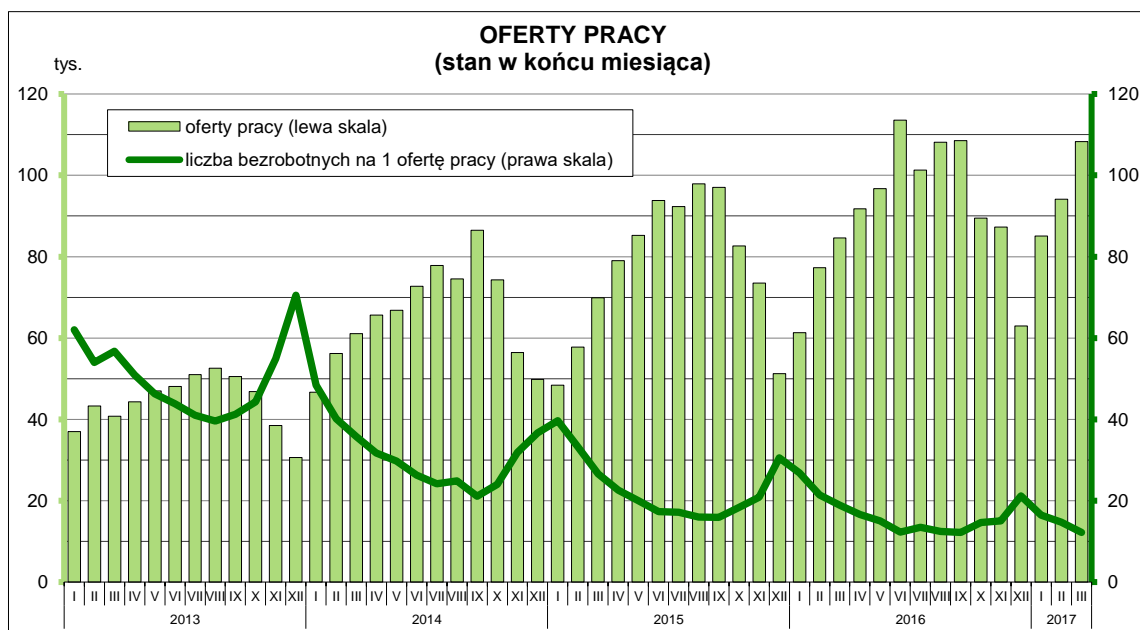
b Zaliczono osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Z ewidencji bezrobotnych w okresie trzech miesięcy br. **skreślono** 531,5 tys. osób, tj. o 5,6% mniej niż przed rokiem (wobec spadku o 4,4% w analogicznym okresie ub. roku). Główną przyczynę wyrejestrowania nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 256,0 tys. osób, tj. mniej niż przed rokiem, kiedy skreślono 286,7 tys. osób. Udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się w skali roku o 2,7 p.proc. do 48,2%. Liczba osób, które podjęły pracę niesubsydiowaną była niższa niż w I kwartale ub. roku, natomiast zwiększyła się liczba osób, które podjęły pracę subsydiowaną. Wśród osób wykreślonych z ewidencji zmniejszył się udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy oraz osób, które nabyły uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego. Zwiększył się natomiast odsetek osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego oraz osób, które nabyły prawa emerytalne lub rentowe. Na podobnym poziomie do notowanego przed rokiem ukształtował się odsetek osób, które rozpoczęły staż lub szkolenie u pracodawców.

Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy według przyczyn kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	I-III 2016		I-III 2017		I-III 2016	
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys.	w % bezrobotnych wyrejestrowanych ogółem		
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	562,9	95,6	94,4	531,5	x	x
Z liczby ogółem – bezrobotni, którzy:						
podjęli pracę	286,7	101,9	89,3	256,0	48,2	50,9
niesubsydiowaną	242,7	96,1	86,7	210,3	39,6	43,1
subsidiowaną	44,0	153,3	103,8	45,7	8,6	7,8
rozpoczęli szkolenie lub staż	55,9	190,8	94,4	52,8	9,9	9,9
nie potwierdzili gotowości do podjęcia pracy	103,1	74,9	93,8	96,7	18,2	18,3
dobrowolnie zrezygnowali ze statusu bezrobotnego	41,2	99,8	105,4	43,5	8,2	7,3
nabyli prawa emerytalne lub rentowe	4,6	64,9	119,9	5,6	1,0	0,8
nabyli uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego	8,6	98,1	70,8	6,1	1,1	1,5

W I kwartale br. do urzędów pracy zgłoszono 430,1 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. o 20,3% więcej niż przed rokiem. Oferty z sektora publicznego stanowiły 14,2% ogółu ofert (wobec 17,6% w analogicznym okresie ub. roku). Liczba ofert w sektorze publicznym zmniejszyła się (o 2,9%), a w sektorze prywatnym – zwiększyła (o 25,2%). W końcu marca br. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 20,0% ogółu ofert (wobec 17,5% przed miesiącem i 21,4% przed rokiem). Spośród wszystkich ofert 10,4% dotyczyło stażu, 4,6% było adresowanych do osób niepełnosprawnych, a 0,2% – do absolwentów.

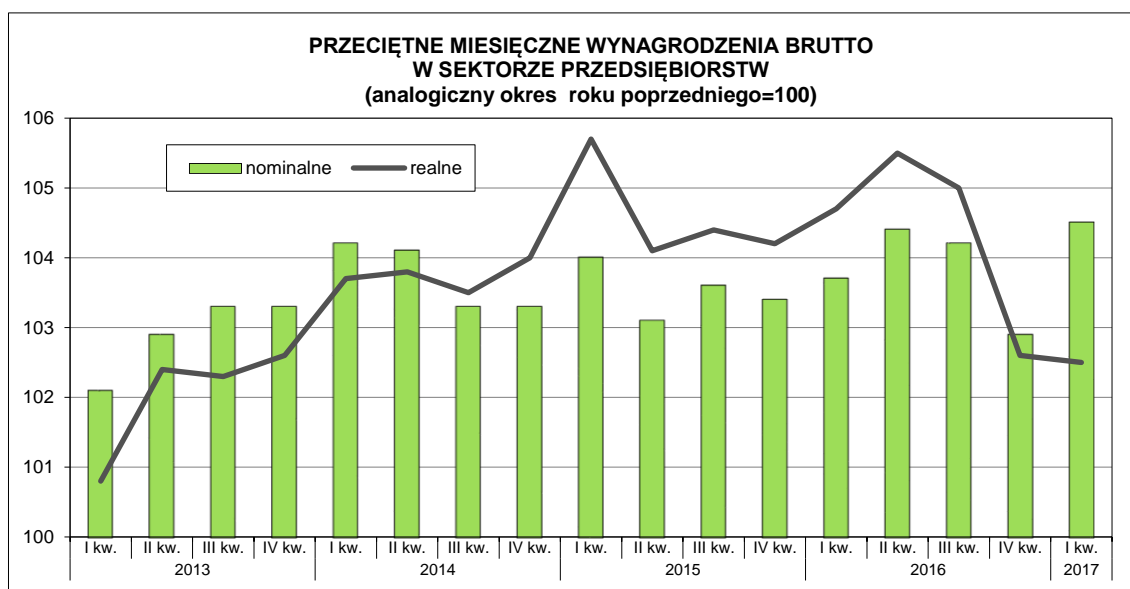
W końcu marca br. zadeklarowano więcej zwolnień grupowych niż przed rokiem – 183 zakłady **zadeklarowały zwolnienie** 16,3 tys. pracowników, w tym 3,9 tys. osób z sektora publicznego (w końcu marca ub. roku odpowiednio 204 zakłady, 13,3 tys. pracowników, w tym 1,8 tys. z sektora publicznego).

W I kwartale br. zarejestrowano 1,5 tys. strajków, w których uczestniczyło 27,2 tys. pracowników, tj. 37,7% zatrudnionych w jednostkach, w których wystąpiły strajki (w analogicznym okresie ub. roku odpowiednio 2 strajki, 0,2 tys. strajkujących pracowników, tj. 25,5% zatrudnionych). Straty czasu pracy z tytułu uczestnictwa w strajkach wyniosły 174,8 tys. roboczogodzin, tj. ponad 6 godzin nieprzepracowanych na 1 strajkującego (w I kwartale ub. roku odpowiednio 45,7 tys. roboczogodzin, ok. 189 godzin nieprzepracowanych).

³ Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W I kwartale br. wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto w sektorze przedsiębiorstw był wyższy niż w poprzednich okresach. Dynamika siły nabywczej płac była zbliżona do notowanej w IV kwartale ub. roku. Utrzymał się niewielki wzrost nominalnych emerytur i rent brutto w obu systemach. Przy wzroście cen konsumpcyjnych, siła nabywcza świadczeń emerytalno-rentowych była niższa niż przed rokiem.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw⁴ w okresie styczeń–marzec br. ukształtowało się na poziomie 4390,54 zł i było o 4,5% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 3,7% przed rokiem i o 2,9% w IV kwartale ub. roku). Przeciętne płace wzrosły w większości sekcji, najbardziej w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 6,7%), budownictwie (o 5,6%), przetwórstwie przemysłowym oraz obsłudze rynku nieruchomości (po 5,2%). Spadek odnotowano jedynie w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,0%).

Wzrost wynagrodzeń nastąpił w większości działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu, w tym najwyższy w handlu detalicznym (o 8,1%), handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (o 7,8%), a także w produkcji odzieży (o 7,2%). W najmniejszym stopniu zwiększyły się płace w działach: transport lądowy i rurociągowy (o 3,2%), magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport (o 3,4%) oraz budowa budynków (o 3,6%).

⁴ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W marcu br. **przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 4577,86 zł, tj. o 5,2% więcej niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 3,3%). Przepiętne płace wzrosły w większości sekcji, najbardziej w górnictwie i wydobywaniu (o 16,3%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 7,5%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 7,4%) oraz budownictwie (o 6,4%). Spadek płac odnotowano jedynie w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 3,2%).

Przepiętne miesięczne wynagrodzenia nominalne brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2017		2016		2017	
	w zł	III		I-III		w zł
		analogiczny okres roku poprzedniego=100				
Sektor przedsiębiorstw	4577,86	105,2	103,3	103,7	104,5	4390,54
w tym:						
Przemysł	4641,67	105,4	102,3	103,0	104,1	4409,12
górnictwo i wydobywanie	6858,28	116,3	94,9	96,7	104,4	6361,60
przetwórstwo przemysłowe.....	4406,10	105,9	104,4	104,1	105,2	4181,48
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	7301,28	96,8	96,5	105,6	99,0	6999,86
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	4110,97	103,6	102,4	103,3	102,7	4052,15
Budownictwo	4448,71	106,4	103,1	103,7	105,6	4265,74
Handel; naprawa pojazdów samochodowych.....	4300,07	107,4	104,1	104,4	106,7	4147,98
Transport i gospodarka magazynowa.....	3912,50	102,5	103,0	103,1	103,7	3895,47
Zakwaterowanie i gastronomia.....	3289,78	107,5	106,5	106,0	104,8	3193,42
Informacja i komunikacja	8074,87	103,2	104,1	104,2	103,6	7885,30
Obsługa rynku nieruchomości	4969,30	105,5	106,0	105,5	105,2	4657,91
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	7034,30	101,0	107,3	105,9	100,7	6572,87
Administrowanie i działalność wspierająca	3230,79	104,5	104,6	103,6	104,6	3132,49

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

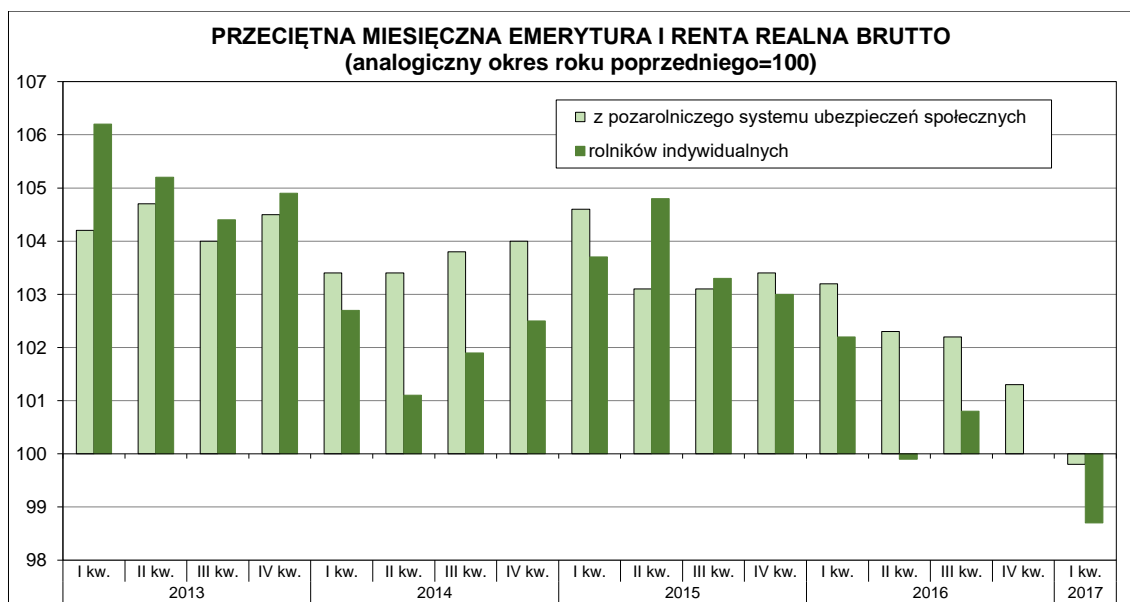
Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–marzec br. była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku o 9,1% (przed rokiem wzrost o 6,4%).

Siła nabywczą przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w I kwartale br. była wyższa niż przed rokiem o 2,5% (w I kwartale ub. roku wzrost wyniósł 4,7%, a w IV kwartale ub. roku – 2,6%). W marcu br. płaca realna brutto wzrosła w skali roku o 3,1% wobec 4,3% przed rokiem.

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016				2017	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	III
Przeciętna liczba emerytów i rencistów:						
w tys. osób	8900,4	8909,6	8908,5	8917,0	8913,4	8900,8
analogiczny okres roku poprzedniego=100	100,4	100,4	100,3	100,3	100,1	100,1
Pobierający emerytury i renty:						
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w tys. osób	7699,5	7713,9	7716,5	7728,0	7730,3	7721,1
rolników indywidualnych w tys. osób	1200,9	1195,8	1192,0	1189,0	1183,1	1179,7
Przeciętna emerytura i renta:						
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	2074,88	2083,89	2090,18	2096,41	2109,42	2127,47
analogiczny okres roku poprzedniego=100	102,7	101,6	101,5	101,4	101,7	102,1
rolników indywidualnych w zł	1180,88	1184,86	1183,55	1182,05	1188,22	1199,21
analogiczny okres roku poprzedniego=100	101,7	99,2	100,1	100,1	100,6	101,6

Przeciętna miesięczna nominalna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w okresie styczeń–marzec br. ukształtowała się na poziomie 2109,42 zł, tj. wzrosła w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 1,7%. W marcu br., po przeprowadzonej na początku miesiąca waloryzacji, wyniosła ona 2127,47 zł, tj. o 2,1% więcej niż przed rokiem. Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w I kwartale br. zmniejszyła się w skali roku o 0,2%, a w marcu br. zwiększyła się odpowiednio o 0,2%.

Przeciętna miesięczna nominalna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w okresie styczeń–marzec br. wyniosła 1188,22 zł, tj. o 0,6% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. W marcu br., po waloryzacji, ukształtowała się ona na poziomie 1199,21 zł, tj. o 1,6% wyższym niż przed rokiem. Przeciętna miesięczna realna

emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w I kwartale br. zmniejszyła się w skali roku o 1,3%, natomiast w marcu br. – obniżyła się odpowiednio o 0,3%.

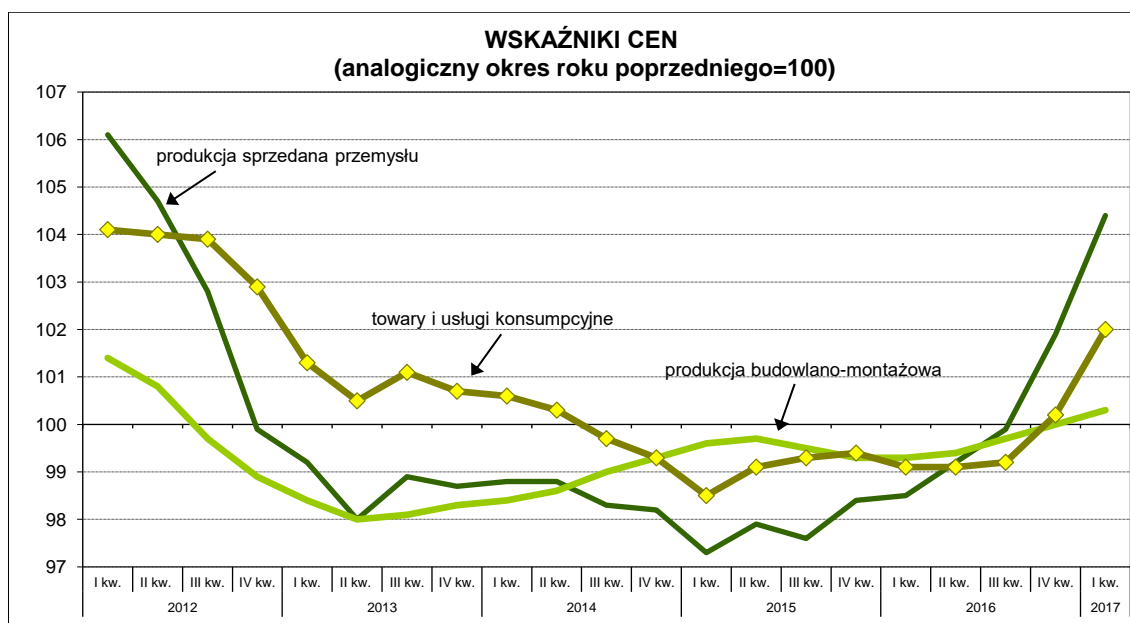
Kwota brutto **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w okresie styczeń–marzec br. 432,6 mln zł, tj. obniżyła się o 14,2% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. W marcu br. wypłacono bezrobotnym 149,5 mln zł, tj. o 0,1% więcej niż w lutym br. i o 14,6% mniej niż przed rokiem.

W okresie styczeń–marzec br. wartość wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** wyniosła 551,5 mln zł i była o 3,9% niższa niż w analogicznym okresie ub. roku. W marcu br. wypłacono świadczenia na kwotę 183,7 mln zł, tj. o 0,1% niższą niż w poprzednim miesiącu i o 4,4% niższą niż w marcu ub. roku.

W okresie styczeń–marzec br. **wypłaty z Funduszu Emerytur Pomostowych** pobierało przeciętnie 20,3 tys. osób, a suma wypłaconych świadczeń wyniosła 152,4 mln zł (w analogicznym okresie ub. roku odpowiednio 15,9 tys. osób oraz 117,3 mln zł). W marcu br. zrealizowano 20,6 tys. wypłat z tego źródła, wobec 16,3 tys. przed rokiem. Łączna kwota wypłat wyniosła 52,2 mln zł i była wyższa o 30,8% niż przed rokiem.

Ceny

W okresie styczeń–marzec br. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był wyższy niż w ostatnim kwartale ub. roku. W marcu br. ceny konsumpcyjne wzrosły w nieco mniejszym stopniu niż przed miesiącem. Utrzymał się znaczny, choć wolniejszy niż w lutym br., wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług w zakresie transportu. Dynamika cen towarów i usług związanych z mieszkaniem oraz odzieży i obuwia była zbliżona do notowanej przed miesiącem. Wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu, zapoczątkowany w końcu ub. roku, w I kwartale br. umocnił się. Nieco wyższe niż w I kwartale ub. roku były ceny produkcji budowlano-montażowej.

Według wstępnych danych, w marcu br. **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** były o 0,3% wyższe od notowanych w grudniu ub. roku (wobec spadku o 1,2% przed rokiem). Wzrost cen obserwowano we wszystkich sekcjach, z tego w górnictwie i wydobywaniu o 1,3%, dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 0,8%, wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 0,3% oraz przetwórstwie przemysłowym – o 0,2%.

W porównaniu z poprzednim miesiącem ceny produkcji sprzedanej przemysłu w marcu br. były niższe o 0,1%. Spadły ceny w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,2%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 0,1%). Wyższe były natomiast ceny w górnictwie i wydobywaniu oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (po 0,2%). Spośród działów przetwórstwa przemysłowego niższe niż przed miesiącem były ceny produkcji m.in. koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 3,3%), wyrobów z drewna, korka oraz

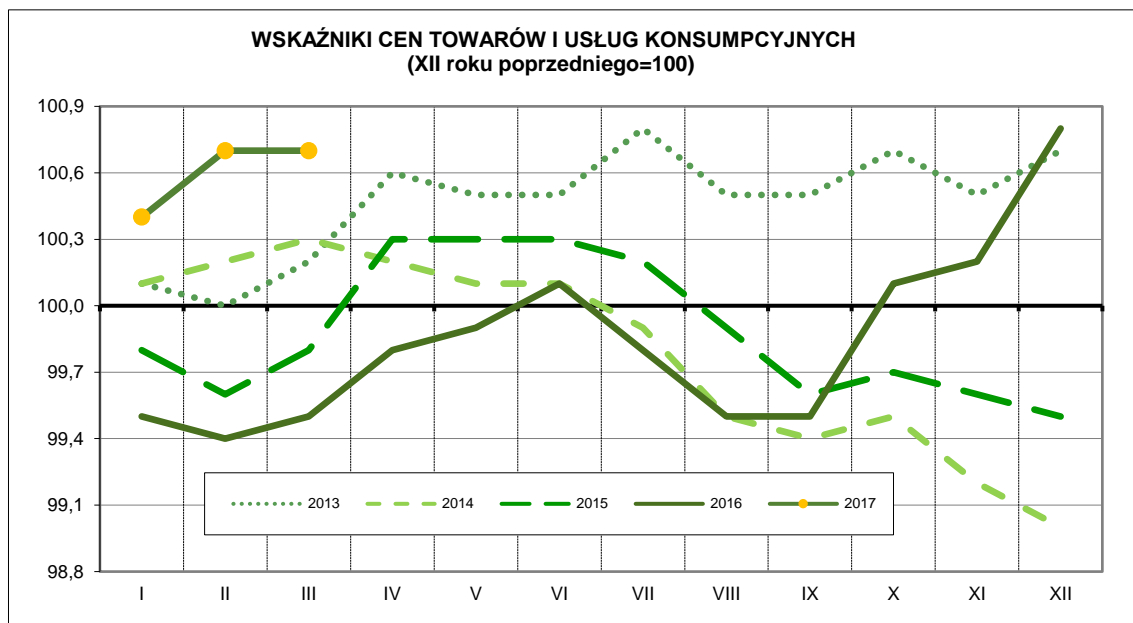
słomy i wikliny (o 0,4%), napojów (o 0,3%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, urządzeń elektrycznych oraz pozostałego sprzętu transportowego (po 0,2%), a także maszyn i urządzeń (o 0,1%). Na poziomie sprzed miesiąca pozostały ceny produkcji wyrobów z metali. Wzrosły natomiast ceny produkcji m.in. wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz papieru i wyrobów z papieru (po 0,1%), metali (o 0,2%), a także artykułów spożywczych, wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz mebli (po 0,3%). Wyższe były również ceny produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych oraz komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (po 0,6%).

Ceny produkcji sprzedanej przemysłu w marcu br. były wyższe niż przed rokiem o 4,7% (wobec wzrostu o 4,5% w lutym br.). Znaczny wzrost cen notowano w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 28,9%). Wyższe były również ceny w przetwórstwie przemysłowym (o 4,2%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 3,2%). Nieznaczny spadek cen notowano natomiast w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,1%). Spośród działów przetwórstwa przemysłowego wyższe niż w marcu ub. roku były ceny produkcji m.in. koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 34,4%) oraz metali (o 16,2%). Wzrosły również ceny produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych oraz wyrobów tytoniowych (po 6,0%), artykułów spożywczych (o 4,0%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 3,2%), pozostałego sprzętu transportowego (o 2,3%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 1,7%), wyrobów z metali oraz urządzeń elektrycznych (po 1,4%). Podwyższono także ceny produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 0,8%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 0,7%) oraz wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 0,2%). Niższe niż przed rokiem były natomiast ceny produkcji m.in. mebli (o 0,1%), papieru i wyrobów z papieru oraz napojów (po 0,4%), a także maszyn i urządzeń (o 1,4%).

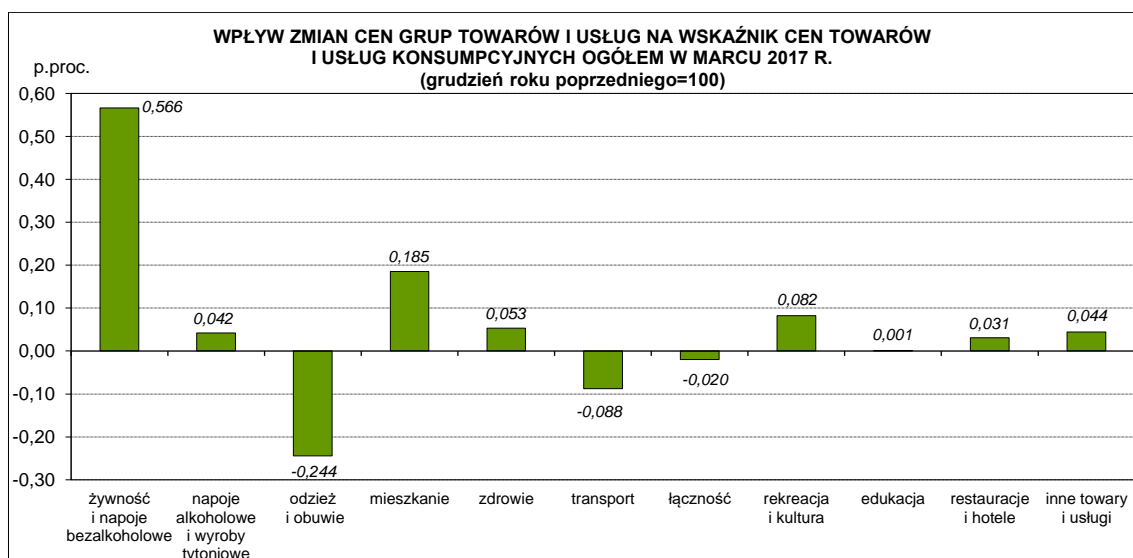
Szacuje się, że w marcu br. **ceny produkcji budowlano-montażowej** kształtowały się na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed miesiącem. W skali roku ceny w budownictwie były wyższe o 0,3%, a w stosunku do grudnia ub. roku nieznacznie obniżyły się – o 0,1%.

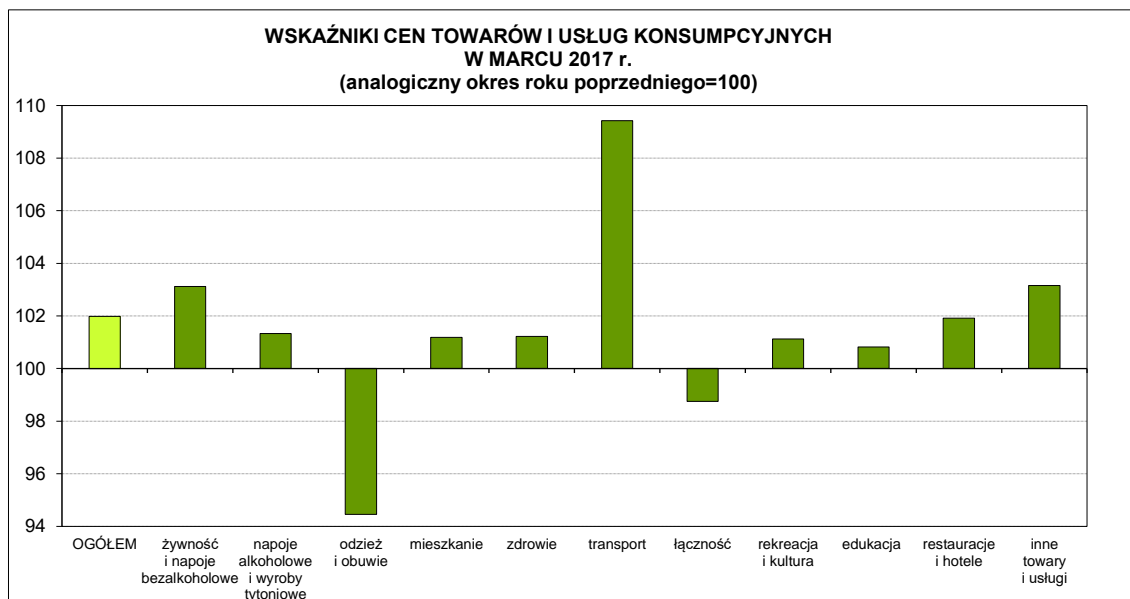
Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2016	Grudzień roku poprzedniego=100					
III.....	98,8	97,7	98,9	98,5	100,9	99,7
2017	100,3	101,3	100,2	100,3	100,8	99,9
2016	Miesiąc poprzedni=100					
III.....	99,7	101,2	99,6	100,0	100,2	99,9
IV.....	100,3	99,3	100,4	99,2	100,4	100,0
V.....	101,2	100,2	101,3	100,2	100,4	100,0
VI.....	100,2	100,5	100,2	100,6	100,0	100,1
VII.....	99,9	103,4	99,8	99,5	100,2	100,1
VIII.....	99,6	99,3	99,6	100,1	100,2	100,1
IX.....	100,3	98,9	100,4	100,0	100,0	100,0
X.....	100,5	101,2	100,5	100,0	100,2	100,0
XI.....	101,2	117,9	100,6	100,0	100,4	100,1
XII.....	101,2	105,0	101,1	100,0	100,7	100,1
2017						
I.....	100,3	99,6	100,3	100,0	100,5	100,0
II.....	100,1	101,5	100,0	100,5	100,1	99,9
III.....	99,9	100,2	99,9	99,8	100,2	100,0
2016	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					
III.....	98,1	90,4	98,5	97,8	101,0	99,2
IV.....	98,8	90,2	99,4	96,9	101,2	99,3
V.....	99,6	92,3	100,2	97,1	100,9	99,4
VI.....	99,2	93,6	99,6	97,5	100,9	99,5
VII.....	99,5	99,0	99,8	97,0	101,2	99,6
VIII.....	99,9	100,1	100,1	97,4	101,3	99,8
IX.....	100,2	98,3	100,5	97,9	101,7	99,8
X.....	100,6	97,7	100,9	98,2	102,3	99,9
XI.....	101,8	117,3	101,5	98,1	102,8	100,0
XII.....	103,2	124,3	102,8	98,1	103,4	100,2
2017						
I.....	104,0	128,9	103,3	99,3	103,3	100,3
II.....	104,5	130,2	103,9	100,0	103,3	100,3
III.....	104,7	128,9	104,2	99,9	103,2	100,3
2016						
I-III.....	98,5	91,0	98,9	97,9	100,8	99,3
IV-VI.....	99,2	92,0	99,7	97,2	101,0	99,4
VII-IX.....	99,9	99,1	100,1	97,4	101,4	99,7
X-XII.....	101,9	112,9	101,7	98,1	102,8	100,0
2017						
I-III.....	104,4	129,3	103,8	99,7	103,3	100,3

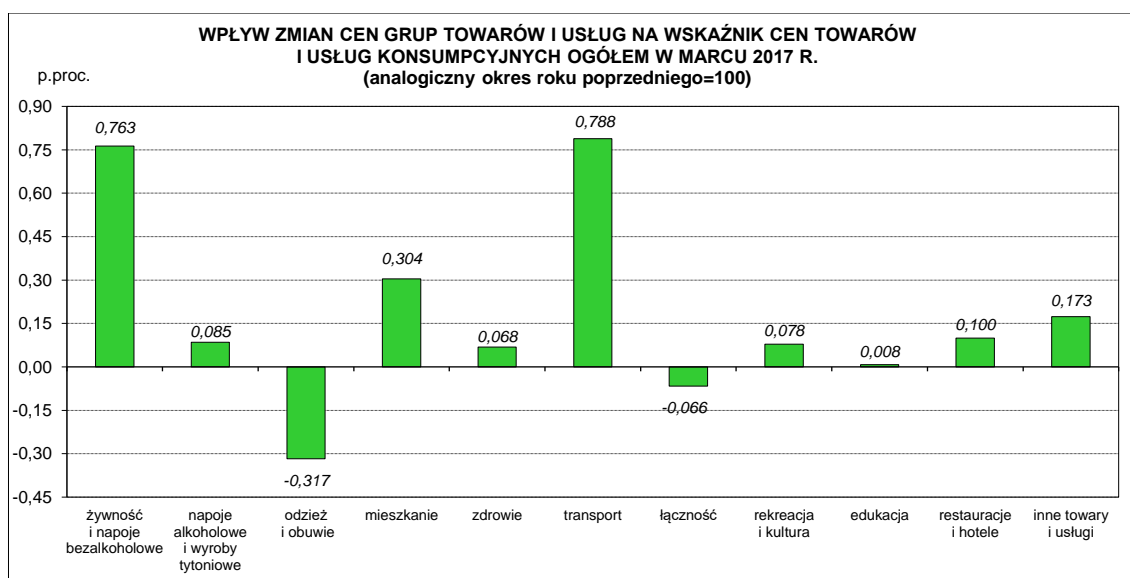

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w marcu br. były wyższe niż w **grudniu ub. roku** o 0,7% (wobec spadku o 0,5% przed rokiem). Wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 2,3%), towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (o 1,2%), zdrowiem (o 1,0%), mieszkaniem oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (po 0,7%), towarów i usług w zakresie restauracji i hoteli (o 0,6%), a także edukacji (o 0,1%). Niższe były natomiast ceny odzieży i obuwia (o 4,4%), towarów i usług związanych z transportem (o 1,0%) oraz łącznie (o 0,4%). Największy wpływ na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem, które podwyższyły wskaźnik ogółem odpowiednio o 0,57 p.proc. oraz 0,19 p.proc. Spadki cen odzieży i obuwia oraz towarów i usług w zakresie transportu wpłynęły na obniżenie wskaźnika cen ogółem odpowiednio o 0,24 p.proc. i 0,09 p.proc.

W okresie styczeń–marzec br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były wyższe niż **w analogicznym okresie ub. roku** o 2,0% (wobec spadku o 0,9% odpowiednio przed rokiem), w tym wzrosły zarówno ceny towarów (o 2,1%), jak i usług (o 1,5%). Notowano wzrost cen towarów i usług związanych z transportem (o 9,8%), żywności i napojów bezalkoholowych (o 3,4%), towarów i usług w zakresie restauracji i hoteli (o 1,9%) oraz w zakresie mieszkania, a także cen napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (po 1,1%). Wyższe były również ceny towarów i usług związanych ze zdrowiem (o 0,9%) oraz edukacją (o 0,8%). Niższe niż przed rokiem były natomiast ceny odzieży i obuwia (o 5,5%), towarów i usług w zakresie łączności (o 1,2%) oraz rekreacji i kultury (o 0,3%).

W marcu br. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych **w skali roku** wyniósł 2,0% (wobec 2,2% przed miesiącem). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen miały

wzrosty cen towarów i usług związanych z transportem, żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług w zakresie mieszkania, które podwyższyły wskaźnik ogółem odpowiednio o 0,79 p.proc., 0,76 p.proc. i o 0,30 p.proc. Spadki cen odzieży i obuwia oraz towarów i usług w zakresie łączności wpłynęły na obniżenie tego wskaźnika o 0,32 p.proc. i 0,07 p.proc.

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Okresy	Ogółem	żywność	napoje	odzież	mieszka-	zdrowie	transport	łączność	rekreacja	edukacja	restaura-
		i napoje	alkoho-								
2016											
Grudzień roku poprzedniego=100											
III.....	99,5	101,7	100,3	96,4	99,5	98,1	93,9	100,1	99,3	100,1	100,3
2017											
III.....	100,7	102,3	100,7	95,6	100,7	101,0	99,0	99,6	101,2	100,1	100,6
2016											
Miesiąc poprzedni=100											
III.....	100,1	100,4	99,9	101,8	99,9	100,0	100,8	99,9	98,3	100,0	100,2
IV.....	100,3	100,3	100,2	102,7	99,9	100,2	101,5	99,4	99,2	100,0	100,3
V.....	100,1	99,9	100,1	99,5	100,0	100,5	101,9	100,0	99,3	100,0	100,3
VI.....	100,2	100,2	100,1	99,4	100,0	100,2	101,6	99,7	100,7	99,9	100,1
VII.....	99,7	99,0	100,0	96,9	100,1	99,8	99,8	100,0	101,5	100,0	100,1
VIII.....	99,8	99,5	100,0	97,5	100,0	100,2	99,4	100,1	100,2	100,1	100,1
IX.....	100,0	99,8	100,0	100,9	100,1	99,1	101,1	100,0	98,6	100,6	100,4
X.....	100,5	100,5	100,2	103,6	100,2	100,0	101,5	100,0	100,0	100,0	100,0
XI.....	100,1	100,4	100,1	99,7	100,0	100,2	99,6	100,0	100,3	100,0	100,0
XII.....	100,7	101,2	100,0	98,9	100,2	100,2	104,3	100,0	100,2	100,0	100,1
2017											
I.....	100,4	101,8	100,1	95,7	100,7	100,4	99,6	99,7	100,3	100,1	100,2
II.....	100,3	101,0	100,5	98,2	100,1	100,2	100,4	99,9	100,9	100,0	100,2
III.....	99,9	99,6	100,1	101,8	99,9	100,3	99,1	100,0	99,9	100,0	100,2
2016											
Analogiczny okres roku poprzedniego=100											
III.....	99,1	100,8	100,3	96,5	99,4	99,9	91,6	99,7	98,0	100,8	101,2
IV.....	98,9	100,6	100,5	96,1	99,1	100,1	92,0	98,4	97,1	100,8	101,2
V.....	99,1	100,8	100,6	95,7	99,1	100,3	93,2	98,9	96,9	100,8	101,3
VI.....	99,2	100,9	100,5	95,9	99,1	100,4	94,0	99,6	97,0	100,8	101,3
VII.....	99,1	101,0	100,6	95,3	99,2	98,8	92,9	98,6	97,7	100,7	101,3
VIII.....	99,2	101,2	100,6	95,2	99,3	98,6	93,1	98,6	97,7	100,7	101,4
IX.....	99,5	100,4	100,6	95,1	99,6	97,9	97,5	98,8	97,9	100,9	101,7
X.....	99,8	100,4	100,8	95,4	99,8	97,9	100,3	99,2	98,2	100,7	101,7
XI.....	100,0	101,2	100,9	95,3	99,7	98,2	99,8	99,3	98,8	100,7	101,6
XII.....	100,8	102,5	101,0	95,3	100,0	98,4	104,3	99,3	99,2	100,7	101,6
2017											
I.....	101,7	103,3	100,9	94,5	101,0	100,6	108,7	98,9	98,8	100,8	101,8
II.....	102,2	103,9	101,1	94,5	101,2	100,9	111,2	98,8	99,3	100,8	101,9
III.....	102,0	103,1	101,3	94,5	101,2	101,2	109,4	98,8	101,1	100,8	101,9
2016											
I-III.....	99,1	100,4	100,6	95,8	99,4	100,0	92,6	99,8	98,9	100,8	101,2
IV-VI.....	99,1	100,8	100,5	95,9	99,1	100,3	93,1	99,0	97,0	100,8	101,3
VII-IX.....	99,2	100,9	100,6	95,2	99,4	98,5	94,5	98,7	97,8	100,8	101,5
X-XII.....	100,2	101,3	100,9	95,3	99,8	98,1	101,5	99,3	98,7	100,7	101,6
2017											
I-III.....	102,0	103,4	101,1	94,5	101,1	100,9	109,8	98,8	99,7	100,8	101,9

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w skali roku w marcu br. wyniósł 3,1%, przy czym żywność podrożała o 3,4%, a napoje bezalkoholowe – o 0,7%. Znacznie

więcej niż przed rokiem konsumenci płacili m.in. za cukier (o 16,6%) oraz oleje i tłuszcze (o 11,4%). Wzrosły również ceny ryb i owoców morza (o 4,5%), mięsa (przeciętnie o 4,1%, w tym podrożało mięso wieprzowe – o 8,9%, wędliny – o 3,8%, mięso wołowe – o 2,1% oraz drobiowe – o 0,7%), a także artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 3,8%, w tym podniesiono ceny jaj i jogurtów – po 5,3%, śmietany – o 4,5%, serów i twarogów – o 4,2% oraz mleka – o 1,3%). Obserwowano także wzrost cen owoców (o 3,7%), pieczywa oraz mąki pszennej (po 2,0%), kasz i ziaren zbóż (o 1,8%), ryżu (o 1,4%), warzyw (o 1,3%), a także makaronów i produktów makaronowych (o 0,8%).

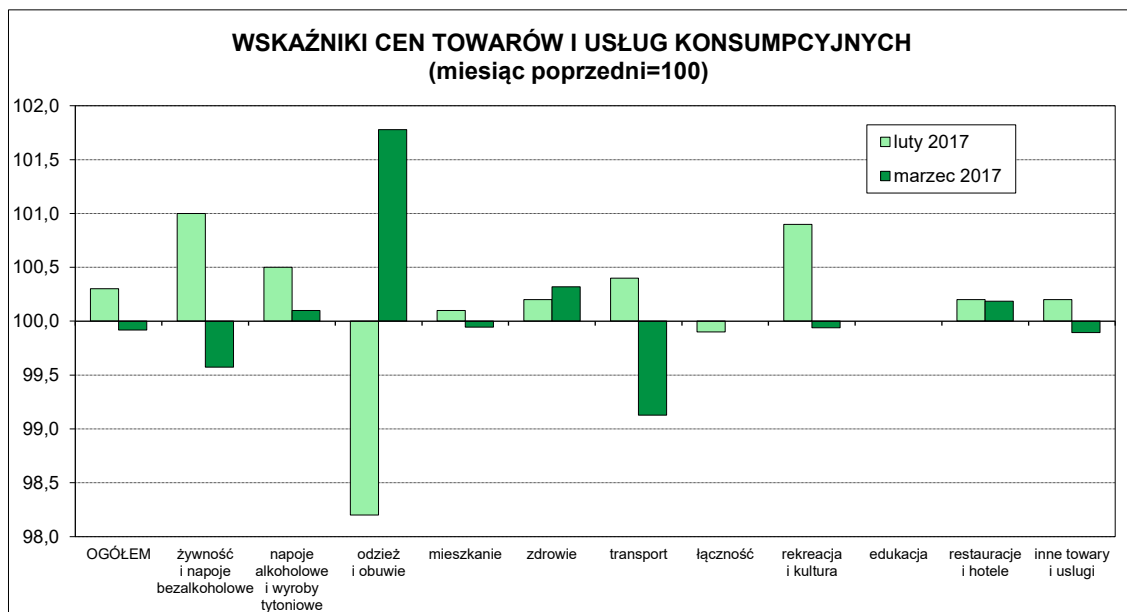
Utrzymał się spadek cen odzieży oraz obuwia (odpowiednio 6,2% i 4,7%).

Ceny w zakresie mieszkania wzrosły w skali roku o 1,2%. Podniesiono opłaty za wywóz śmieci (o 4,0%), zaopatrywanie w wodę (o 2,2%) oraz usługi kanalizacyjne (o 1,9%). Droższe były nośniki energii (przeciętnie o 0,6%), w tym energia elektryczna oraz opał (po 2,7%). Spadły natomiast ceny gazu (o 4,1%) oraz energii cieplnej (o 0,5%). Wzrost cen obserwowano w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego (o 0,9%).

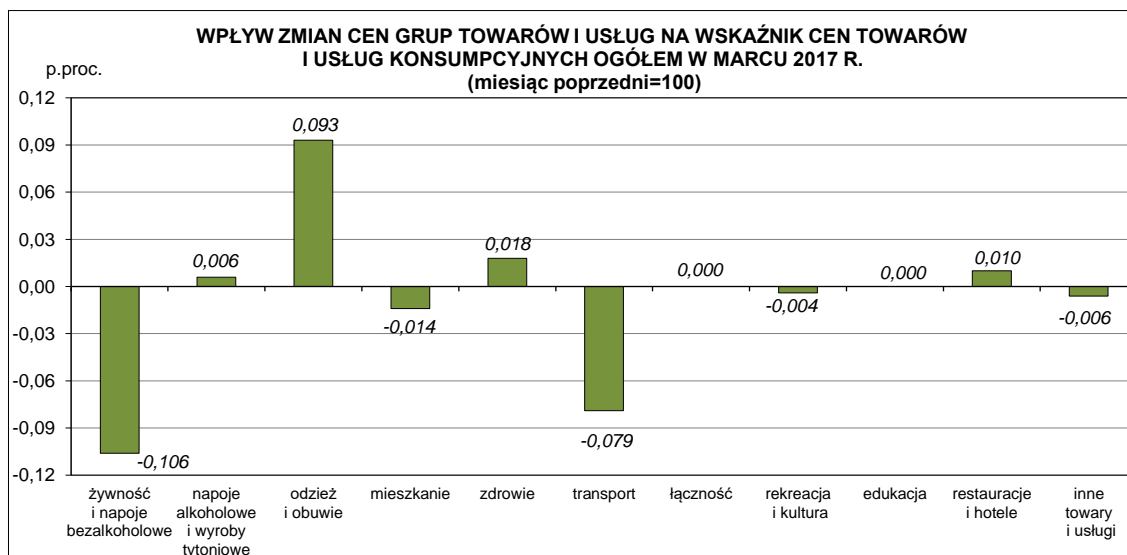
Artykuły i usługi związane ze zdrowiem były droższe niż w marcu ub. roku o 1,2%. Podniesiono opłaty za usługi lekarskie (o 3,7%), stomatologiczne (o 3,2%), sanatoryjne (o 2,9%) oraz szpitalne (o 2,1%). Nieznacznie obniżyły się natomiast ceny wyrobów farmaceutycznych (o 0,1%).

Ceny towarów i usług w zakresie transportu w marcu br. były o 9,4% wyższe niż przed rokiem. Obserwowano znaczny wzrost cen paliw i smarów do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 17,9%, w tym ceny gazu ciekłego były wyższe o 32,0%, oleju napędowego – o 18,4%, a benzyny – o 15,9%). Mniej konsumenci płacili za samochody osobowe (o 3,1%) oraz usługi transportowe (o 0,3%).

Ceny w zakresie rekreacji i kultury w marcu br. były wyższe niż przed rokiem o 1,1%. Wzrosły ceny gazet i czasopism (o 6,3%), usług w zakresie turystyki zorganizowanej (o 4,3%) oraz biletów do kin, teatrów i na koncerty (o 2,7%). Potaniały książki (o 5,6%) oraz sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 2,6%).

W marcu br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były niższe niż **przed miesiącem** o 0,1%. Największy wpływ na poziom wskaźnika cen miały spadki cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z transportem, które obniżyły wskaźnik ogółem odpowiednio o 0,11 p.proc. i 0,08 p.proc. Wzrosty cen odzieży i obuwia podwyższyły wskaźnik ogółem o 0,09 p.proc.

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w marcu br. były niższe niż w lutym br. o 0,4%, przy czym żywność potaniała o 0,5%, natomiast napoje bezalkoholowe podrożały o 0,3%. Mniej niż przed miesiącem konsumenci płacili m.in. za warzywa (o 5,4%), ryż (o 1,0%), a także ryby i owoce morza (o 0,1%). Na poziomie sprzed miesiąca pozostały ceny cukru oraz makaronów i produktów makaronowych. Wzrosły natomiast ceny m.in. mąki

pszennej (o 0,6%), mięsa (przeciętnie o 0,4%, w tym podniesiono ceny mięsa drobiowego – o 3,0%, wołowego – o 0,7% oraz wędlin – o 0,1%, przy spadku cen mięsa wieprzowego – o 0,8%), owoców (o 0,3%), a także artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 0,2%, w tym wzrosły ceny jogurtów – o 1,4% i śmietany – o 0,3%, przy niezmiennych cenach serów i twarogów oraz spadku cen mleka – o 0,4% i jaj – o 0,1%). Podrożało również pieczywo (o 0,2%), a także oleje i tłuszcze oraz kasze i ziarna zbóż (po 0,1%).

Ceny odzieży oraz obuwia wzrosły odpowiednio o 2,0% i 1,3%.

Ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem w marcu br. były nieznacznie niższe niż przed miesiącem (o 0,1%). Mniej niż w lutym br. należało zapłacić za nośniki energii (przeciętnie o 0,3%), w tym tańszy był gaz – o 1,5%, a także opał oraz energia cieplna – po 0,1%. Na poziomie sprzed miesiąca kształtowały się ceny energii elektrycznej. Wzrosły opłaty za zaopatrywanie w wodę – o 0,3%, a także za usługi kanalizacyjne oraz wywóz śmieci – po 0,2%. Nieznacznie wyższe były również ceny w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego (o 0,1%).

Opłaty związane ze zdrowiem podniesiono o 0,3%, w tym więcej niż przed miesiącem konsumenci płacili za usługi stomatologiczne (o 0,6%), lekarskie (o 0,4%), a także wyroby farmaceutyczne oraz usługi szpitalne (po 0,3%). Niższe były natomiast opłaty za usługi sanatoryjne (o 2,6%).

Ceny w zakresie transportu były niższe niż w lutym br. o 0,9%. Spadły ceny paliw i smarów do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 1,3%, w tym oleju napędowego – o 1,7%, a także benzyny oraz gazu ciekłego – po 1,2%). Tańsze były również usługi transportowe (o 0,7%) oraz samochody osobowe (o 0,3%).

Nieznacznie niższe niż w lutym br. były ceny towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (o 0,1%). Mniej płacono za książki (o 1,9%), turystykę zorganizowaną (o 0,3%) oraz sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 0,1%). Wzrosły natomiast ceny gazet i czasopism (o 2,1%), a także biletów do kin, teatrów i na koncerty (o 0,2%).

W okresie styczeń–marzec br., w wyniku szybszego wzrostu w skali roku przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw (o 4,5%) niż cen konsumpcyjnych (o 2,0%), zwiększyła się **siła nabywcza płac** w odniesieniu do większości podstawowych grup towarów i usług konsumpcyjnych. Relatywnie tańsze niż przed rokiem były m.in. odzież, książki, obuwie, sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny, samochody osobowe, wyroby farmaceutyczne, usługi transportowe, wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego, nośniki energii oraz zaopatrywanie w wodę i inne usługi związane z zamieszkiwaniem. Notowano także wzrost siły nabywczej w odniesieniu do większości towarów żywnościowych, w tym mąki pszennej, makaronów i produktów makaronowych, ryżu, pieczywa, kasz i ziaren zbóż,

artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” oraz mięsa. Zmniejszyła się natomiast siła nabywcza płac w odniesieniu do m.in. cukru, olejów i tłuszczów, owoców, ryb i owoców morza oraz warzyw. Relatywnie droższe były również paliwa i smary do prywatnych środków transportu oraz gazety i czasopisma.

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie kwiecień 2016 r. – marzec 2017 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 0,1% (wobec spadku o 0,2% w okresie marzec 2016 r. – luty 2017 r.). Ceny konsumpcyjne **według zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**⁵ wzrosły w tym okresie o 0,3%.

⁵ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2017 r. – struktura spożycia z 2015 r. w cenach z grudnia 2016 r.). Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP).

Rolnictwo

Na **rynku rolnym** w I kwartale br. przeciętne ceny skupu większości podstawowych produktów rolnych były wyższe niż przed rokiem. Niższe od ubiegłorocznych były tylko ceny żywca drobiowego i ziemniaków.

Średnia temperatura powietrza dla kraju w I kwartale br. wyniosła 0,6°C i była wyższa od średniej z wielolecia o ok. 0,6°C, a średnia suma opadów ukształtowała się na poziomie ok. 90 mm i stanowiła ok. 99% średniej normy z lat 1971–2000. W marcu br. średnia miesięczna temperatura powietrza dla kraju wyniosła 5,8°C, tj. o 3,1°C więcej od przeciętnej z lat 1971–2000. Średnia miesięczna suma opadów ukształtowała się na poziomie ok. 40 mm i była o ok. 19% wyższa od średniej normy z wielolecia.

Pogoda w marcu br. na ogół nie stwarzała zagrożenia dla zimujących roślin. W pierwszej połowie miesiąca w całym kraju nadal trwała zimowa przerwa w wegetacji. Lokalnie pod koniec drugiej, a na znacznym obszarze Polski w trzeciej dekadzie miesiąca nastąpiło ruszenie wegetacji roślin ozimych i trwałych użytków zielonych. Występujące w marcu opady deszczu przyczyniły się do dobrego, a miejscami nadmiernego uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby. Na początku okresu wegetacyjnego potrzeby wodne roślin były w pełni zaspokojone. Pod koniec miesiąca korzystne warunki agrometeorologiczne umożliwiły wykonywanie pierwszych wiosennych prac polowych, a lokalnie, głównie w południowej i zachodniej części kraju, rozpoczęto siewy owsa, pszenicy jarej i jęczmienia jarego.

W bieżącym roku uprawy ozime przezimowały lepiej niż w roku ubiegłym, na ogół bez strat, a ich stan oceniany jest jako dobry.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII 2016–III 2017			III 2017		
	w tys. t	VII 2015– III 2016=100	udział skupu w zbiorach 2016 r. w %	w tys. t	III 2016=100	II 2017=100
Ziarno zbóż^b	8175,0	104,4	23,8	619,4	121,1	114,9
w tym:						
pszenica	6103,4	114,3	49,2	520,1	128,7	117,0
żyto	617,3	87,9	11,8	32,4	101,2	107,2

^a W okresie styczeń–marzec br. bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

Skup zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), w okresie lipiec 2016 r. – marzec 2017 r. wyniósł 8175,0 tys. ton i był o 4,4% większy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Skup zbóż podstawowych stanowił 23,8% zbiorów (wobec 31,7% przed rokiem). W marcu br. skupiono 619,4 tys. ton zbóż podstawowych, tj. więcej niż przed miesiącem (o 14,9%) i przed rokiem (o 21,1%).

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I-III 2017		III 2017		
	w tys. t	I-III 2016=100	w tys. t	III 2016=100	II 2017
Żywiec rzeźny ^b	811,3	93,3	288,2	81,4	114,0
w tym:					
wołowy (z cielęcym)	52,9	103,7	19,9	103,4	121,9
wieprzowy	296,1	98,7	107,5	104,7	115,8
drobiowy	461,6	89,1	160,5	69,3	111,9
Mleko ^c	2743,5	103,0	967,8	105,0	113,3

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej. ^c W milionach litrów.

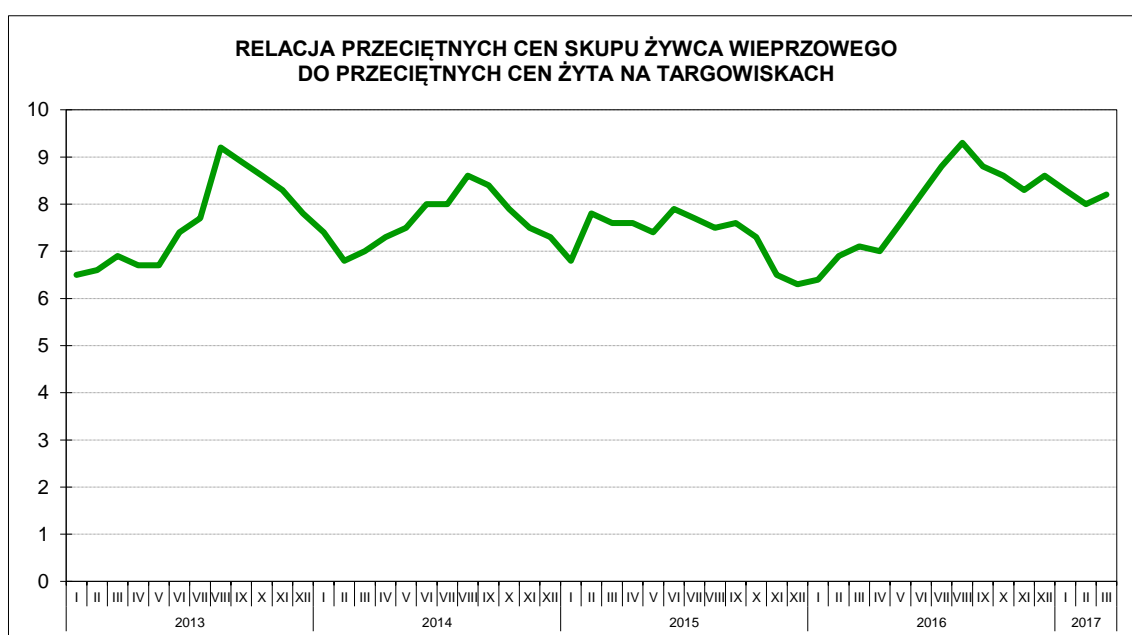
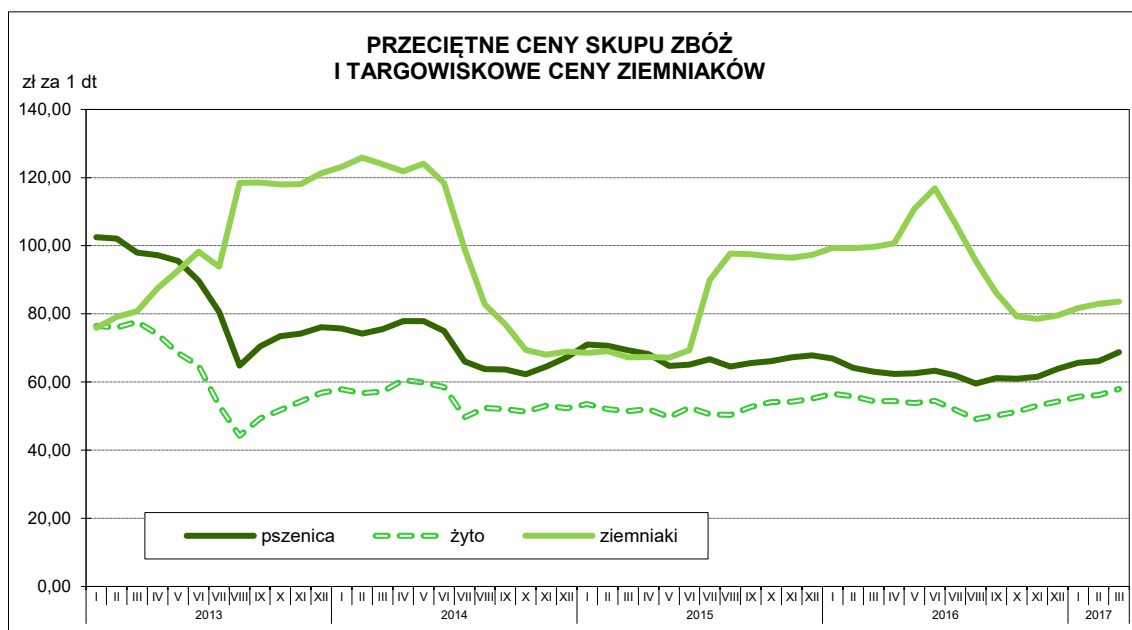
W okresie styczeń–marzec br., w wyniku zmniejszonego skupu żywca drobiowego (o 10,9%) i wieprzowego (o 1,3%), łączny skup **żywca rzeźnego** (w wbc) wyniósł 811,3 tys. ton, tj. o 6,7% mniej niż przed rokiem. W marcu br., przy zmniejszonej podaży żywca drobiowego, łączny skup żywca rzeźnego (w wbc) wyniósł 288,2 tys. ton i był o 18,6% mniejszy niż przed rokiem.

Ceny podstawowych produktów rolnych w marcu br. kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	III 2017		I-III 2017		III 2017		I-III 2017			
	zł	III 2016= =100	II 2017= =100	zł	I-III 2016= =100	zł	III 2016= =100	II 2017= =100	zł	I-III 2016= =100
Pszonica za 1 dt ^a	68,77	109,1	103,9	66,98	103,6	76,68	100,3	101,7	75,63	98,6
Żyto za 1 dt ^a	57,97	106,6	103,1	56,63	101,8	60,90	102,7	101,3	59,99	99,9
Ziemniaki ^b za 1 dt	66,91	100,1	113,3	59,83	98,4	83,62	83,9	100,8	82,76	83,2
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej										
w tym:										
bydło ^c (bez cieląt)	6,19	112,6	99,9	6,23	106,9	6,91	105,7	99,4	6,95	104,7
w tym młode bydło	6,38	112,0	100,0	6,43	105,8	7,26	104,2	99,3	7,31	103,4
trzoda chlewna	4,99	118,7	103,2	4,91	120,1	4,82	116,1	101,3	4,82	112,6
drób	3,66	99,4	104,2	3,51	95,5	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt	x	x	.	x	174,81	120,1	101,9	170,98	120,0
Mleko za 1 hl	131,49	124,2	99,2	132,00	121,1	.	x	x	.	x

^a W skupie bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach – jadalne. ^c Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

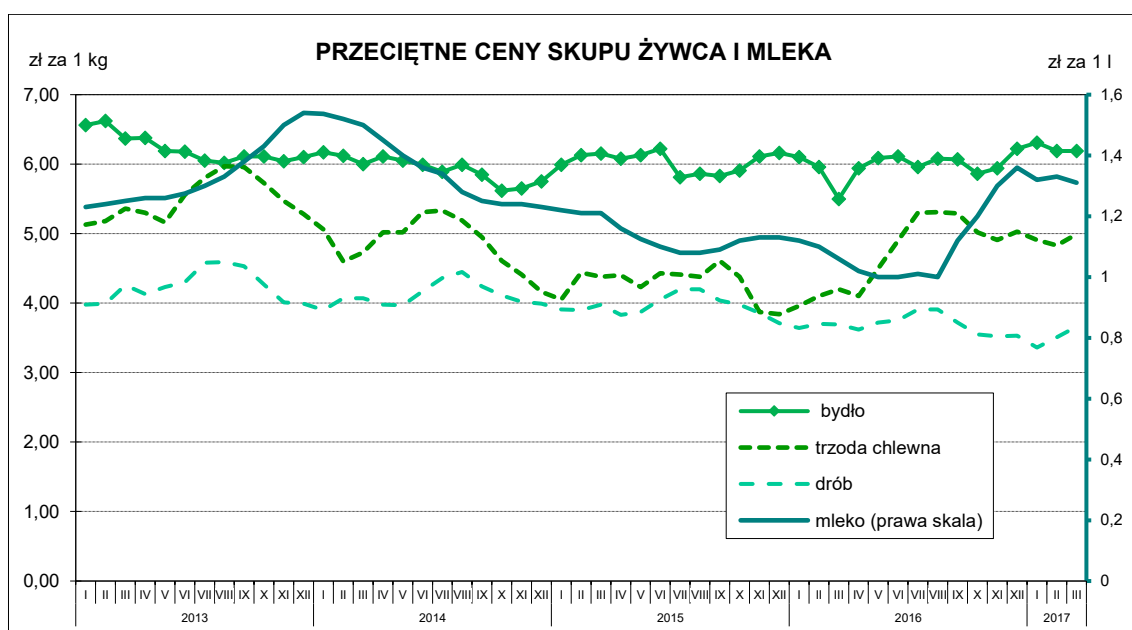
W okresie styczeń–marzec br. utrzymywała się tendencja wzrostowa cen skupu zbóż, zapoczątkowana w ostatnich miesiącach ub. roku. W I kwartale br. przeciętne **cenę skupu pszenicy** i **żyta** kształtowały się na poziomie wyższym niż przed rokiem (odpowiednio o 3,6% i o 1,8%). W obrocie targowiskowym ceny większości podstawowych gatunków zbóż były nieznacznie niższe niż przed rokiem. W marcu br., zarówno w skupie, jak i na targowiskach, ceny pszenicy były wyższe niż rok wcześniej (odpowiednio o 9,1% i o 0,3%). Wzrosły również ceny żyta: w skupie o 6,6%, a na targowiskach – o 2,7%.

Na rynku wieprzowiny w I kwartale br. przeciętne ceny w skupie i na targowiskach były wyższe niż przed rokiem (odpowiednio o 20,1% i o 12,6%). W marcu br. za żywiec wieprzowy w skupie płacono o 18,7% więcej niż przed rokiem, a na targowiskach – odpowiednio o 16,1% więcej. Relacja cen skupu trzody do cen targowiskowych żyta wynosiła 8,2 (wobec 8,0 przed miesiącem i 7,1 przed rokiem). W okresie styczeń-marzec br. przeciętna cena prosiąt do dalszego chowu w obrocie targowiskowym była o 20,0% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku. W marcu br. cena prosięcia, po sezonowym wzroście (o 1,9%), kształtowała się na poziomie o 20,1% wyższym niż przed rokiem.

W I kwartale br. przeciętne ceny skupu **drobiu rzeźnego** były o 4,5% niższe niż w analogicznym okresie ub. roku. W marcu br. za ten surowiec płacono o 0,6% mniej niż przed rokiem.

W okresie styczeń–marzec br., przy sezonowych spadkach cen, przeciętne ceny **żywca wołowego i młodego bydła rzeźnego** na obu rynkach kształtowały się na poziomie wyższym niż przed rokiem (w skupie odpowiednio o 6,9% i o 5,8%, a na targowiskach stosownie o 4,7% i o 3,4%). W marcu br. ceny żywca wołowego i młodego bydła rzeźnego, zarówno w skupie, jak i na targowiskach, były zbliżone do notowanych przed miesiącem i wyższe niż przed rokiem.

W I kwartale br. skupiono łącznie 2743,5 mln l **mleka**, tj. o 3,0% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku; cena tego surowca była o 21,1% wyższa niż przed rokiem. W kolejnych miesiącach br. ceny mleka wykazywały niewielkie sezonowe zmiany. W marcu br. średnia cena skupu mleka, po spadku w skali miesiąca o 0,8%, kształtowała się na poziomie znacznie wyższym (o 24,2%) niż przed rokiem.

W obrocie targowiskowym w I kwartale br. przeciętna cena **krowy dojnej** (ok. 2990 zł) była o 5,5% niższa niż przed rokiem, a cena **jałówki jednorocznej** (ok. 2422 zł) – odpowiednio o 24,6% wyższa.

Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

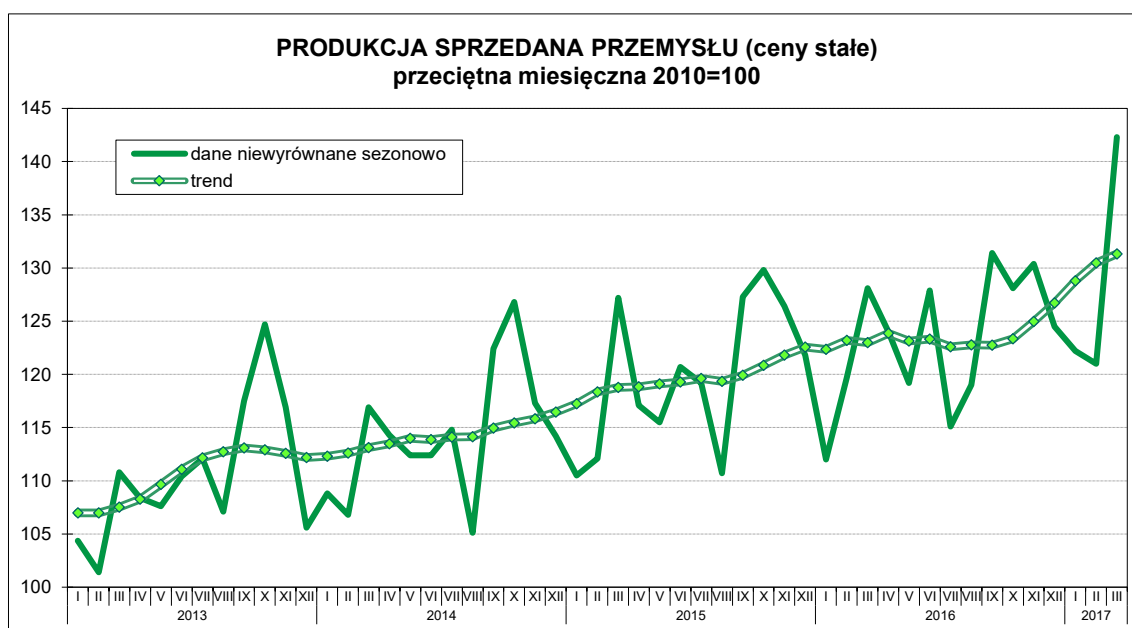
Wyszczególnienie	Lata/ Kwartały	Ceny środków produkcji wyrażone w:				hl mleka
		dt				
		pszenicy	żyta	żywca		
wieprzowego	wołowego					
Ciągnik rolniczy ^a - szt.	2016	2818	3344	377	295	1585
	I	2710	3149	428	301	1607
	II	2789	3225	389	289	1735
	III	2890	3494	330	290	1653
	IV	2816	3326	352	292	1364
	2017					
	I	2657	3143	362	286	1348
Saletra amonowa - 1 dt	2016	2,1	2,5	0,28	0,22	1,2
	I	2,1	2,5	0,34	0,24	1,3
	II	2,2	2,5	0,30	0,22	1,3
	III	2,1	2,5	0,24	0,21	1,2
	IV	1,9	2,3	0,24	0,20	0,94
	2017					
	I	1,9	2,2	0,25	0,20	0,90
Mieszanka paszowa dla tuczników - 1 dt	2016	2,2	2,6	0,30	0,23	1,2
	I	2,1	2,5	0,34	0,24	1,3
	II	2,2	2,5	0,30	0,23	1,4
	III	2,3	2,7	0,26	0,23	1,3
	IV	2,2	2,6	0,28	0,23	1,1
	2017					
	I	2,1	2,5	0,28	0,22	1,1
Olej napędowy - 1 hl.....	2016	6,7	7,9	0,89	0,70	3,8
	I	6,0	6,9	0,94	0,66	3,5
	II	6,5	7,6	0,91	0,68	4,1
	III	7,0	8,4	0,80	0,70	4,0
	IV	7,2	8,5	0,90	0,74	3,5
	2017					
	I	7,0	8,2	0,95	0,75	3,5

^a Dane dotyczą ciągnika „Ursus 11054”.

W I kwartale br., w porównaniu z poprzednim kwartałem, poprawiły się relacje cen detalicznych większości wybranych środków produkcji do cen skupu pszenicy, żyta i mleka. Odnotowano natomiast pogorszenie relacji cen środków produkcji do cen skupu żywca wieprzowego.

Przemysł

W I kwartale br. **produkcja sprzedana przemysłu**⁶ była o 7,3% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 3,0% w analogicznym okresie ub. roku oraz o 1,5% w IV kwartale ub. roku). W marcu br. wzrost wyniósł 11,1% (wobec 1,1% w lutym br. i 0,7% w marcu ub. roku). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym, produkcja sprzedana przemysłu w marcu br. była o 8,1% większa niż przed rokiem oraz o 2,1% wyższa niż w lutym br.

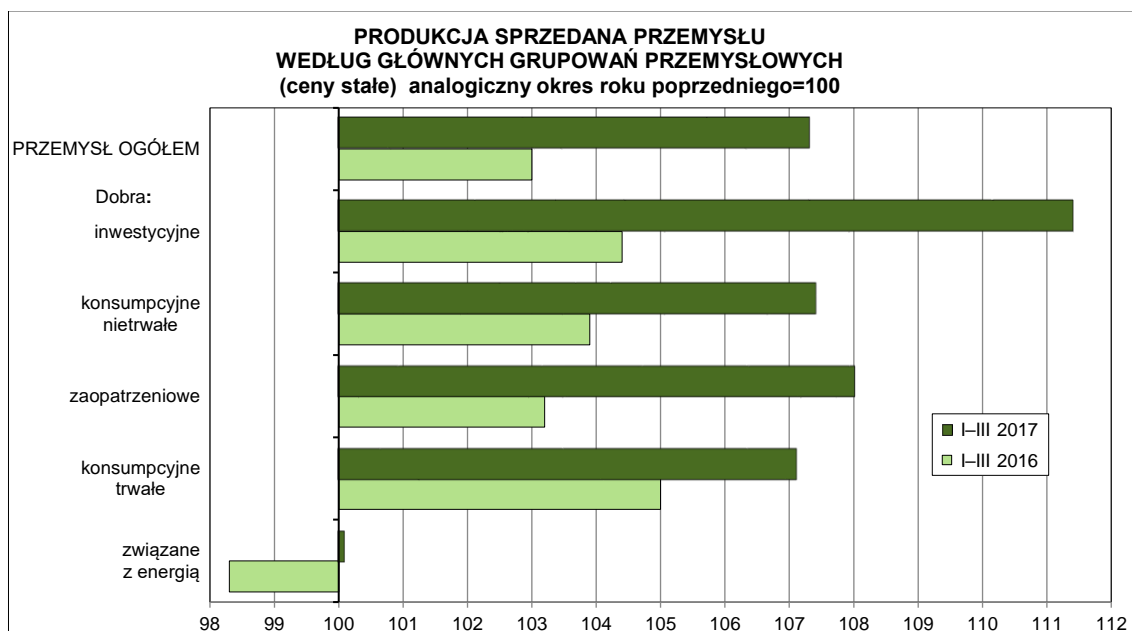
W okresie styczeń–marzec br. sprzedaż wzrosła w przetwórstwie przemysłowym – o 8,1%, dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 4,9% oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 3,6% (po spadku przed rokiem). Utrzymał się spadek produkcji w górnictwie i wydobywaniu (wyniósł 3,3%).

W marcu br. wzrost produkcji sprzedanej w skali roku w przetwórstwie przemysłowym wyniósł 12,7%, w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – 4,5%, a w górnictwie i wydobywaniu, po głębokim spadku przed rokiem – 0,4%. Produkcja w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę obniżyła się o 0,6%.

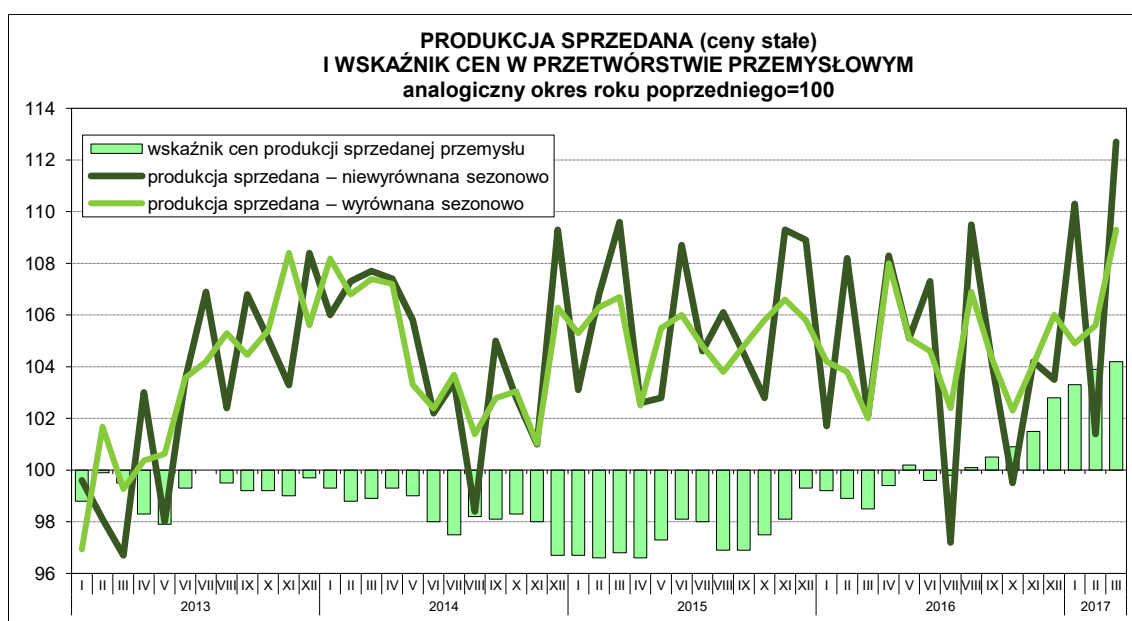
Spośród działów przetwórstwa przemysłowego w marcu br. notowano wzrost sprzedaży m.in. maszyn i urządzeń (o 22,9%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 21,9%), wyrobów z metali (o 18,9%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 18,6%) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 16,6%). Podobnie jak przed rokiem, obniżyła się sprzedaż m.in. w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 5,0%).

⁶ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W okresie styczeń–marzec br. wyższa w skali roku była produkcja we wszystkich **głównych grupowaniach przemysłowych**. Produkcja dóbr inwestycyjnych wzrosła o 11,4%, dóbr zaopatrzeniowych – o 8,0%, dóbr konsumpcyjnych nietrwałych – o 7,4%, dóbr konsumpcyjnych trwałych – o 7,1%, nieznacznie zwiększyła się również produkcja dóbr związanych z energią – o 0,1%.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w I kwartale br. była o 4,0% wyższa niż przed rokiem, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia – o 3,2% i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto – o 4,1%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016				2017		I-III	I-III
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	III	2017	2016
	analogiczny okres roku poprzedniego=100						struktura w %	
Przemysł	103,0	105,7	102,5	101,5	107,3	111,1	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie.....	94,6	91,8	100,1	92,8	96,7	100,4	3,5	3,1
przetwórstwo przemysłowe.....	103,8	107,3	103,3	102,2	108,1	112,7	86,2	85,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	98,7	96,1	92,7	97,5	103,6	99,4	8,1	8,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	104,4	101,1	103,5	103,0	104,9	104,5	2,2	2,3
Z przemysłu ogółem – działy:								
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego....	98,7	87,9	102,6	90,1	92,2	92,1	1,8	1,5
produkcja artykułów spożywczych.....	102,6	110,0	104,9	108,2	108,1	109,6	16,1	16,1
produkcja napojów.....	102,1	99,3	95,3	90,3	98,6	105,9	1,2	1,4
produkcja odzieży.....	107,4	112,6	101,2	96,1	104,1	108,0	0,6	0,6
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny....	102,8	105,0	104,9	100,2	108,3	114,7	2,6	2,7
produkcja papieru i wyrobów z papieru.....	102,7	107,0	102,3	102,2	106,1	109,7	3,0	3,2
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej....	96,4	92,8	96,5	95,4	97,1	95,0	4,7	3,8
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych.....	102,6	104,9	98,3	102,7	106,7	108,4	4,8	4,8
produkcja wyrobów farmaceutycznych.....	100,5	110,4	97,4	94,9	106,6	115,1	1,1	1,1
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.....	108,0	109,0	106,3	103,9	110,2	116,6	6,5	6,5
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.....	104,4	107,9	107,1	105,2	110,8	121,9	3,4	3,4
produkcja metali.....	98,8	100,3	99,1	104,1	111,3	113,4	4,2	3,6
produkcja wyrobów z metali.....	107,6	112,2	108,6	106,7	112,5	118,9	6,5	6,4
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.....	107,0	111,5	100,0	109,1	104,7	115,0	2,9	3,1
produkcja urządzeń elektrycznych.....	105,6	100,6	105,9	97,4	102,0	107,0	4,1	4,4
produkcja maszyn i urządzeń.....	96,8	104,6	109,0	104,0	113,9	122,9	3,1	3,1
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep.....	105,7	113,8	103,5	105,8	112,1	118,6	11,9	11,8
produkcja pozostałego sprzętu transportowego.....	106,5	112,4	103,2	70,8	114,7	108,6	1,5	1,4
produkcja mebli.....	111,4	115,6	115,3	107,0	109,1	114,5	3,2	3,3

W I kwartale br. wzrost produkcji sprzedanej w skali roku notowano w 29 (spośród 34) działach przemysłu, których sprzedaż stanowiła 92,2% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem. Zwiększyła się sprzedaż w przedsiębiorstwach produkujących m.in.:

- pozostały sprzęt transportowy – o 14,7% (m.in. lokomotywy kolejowe oraz tabor szynowy – o 43,4%),
- maszyny i urządzenia – o 13,9% (w tym maszyny ogólnego przeznaczenia – o 26,6%),
- wyroby z metali – o 12,5% (m.in. metalowe elementy konstrukcyjne – o 14,1%),
- pojazdy samochodowe, przyczepy i naczepy – o 12,1% (w tym części i akcesoria do pojazdów silnikowych – o 13,2%),
- metale – o 11,3% (m.in. surowkę, żelazostopy, żeliwa i stal oraz wyroby hutnicze – o 14,5%),
- wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 10,8% (w tym szkło i wyroby ze szkła – o 12,1%),

- wyroby z gumy i tworzyw sztucznych – o 10,2% (m.in. wyroby z tworzyw sztucznych – o 10,4%),
- meble – o 9,1%,
- wyroby z drewna, korka oraz słomy i wikliny – o 8,3%.

W porównaniu z okresem styczeń–marzec ub. roku zmniejszyła się sprzedaż m.in. w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 2,9%) oraz napojów (o 1,4%).

Produkcja artykułów spożywczych (stanowiąca ok. 16% produkcji sprzedanej przemysłu) była o 8,1% wyższa niż w okresie styczeń–marzec ub. roku (kiedy notowano wzrost o 2,6%). Zwiększyła się sprzedaż w większości grup, w największym stopniu w przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 21,5%. Wzrosła także sprzedaż w wytwarzaniu produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych oraz produkcji wyrobów piekarskich i mącznych – po 10,6%, przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa – o 9,3%, produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt – o 6,9%, przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków – o 6,6%, wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – o 5,9% oraz produkcji pozostałych artykułów spożywczych – o 5,7%. Sprzedaż zmniejszyła się natomiast w produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – o 4,1%.

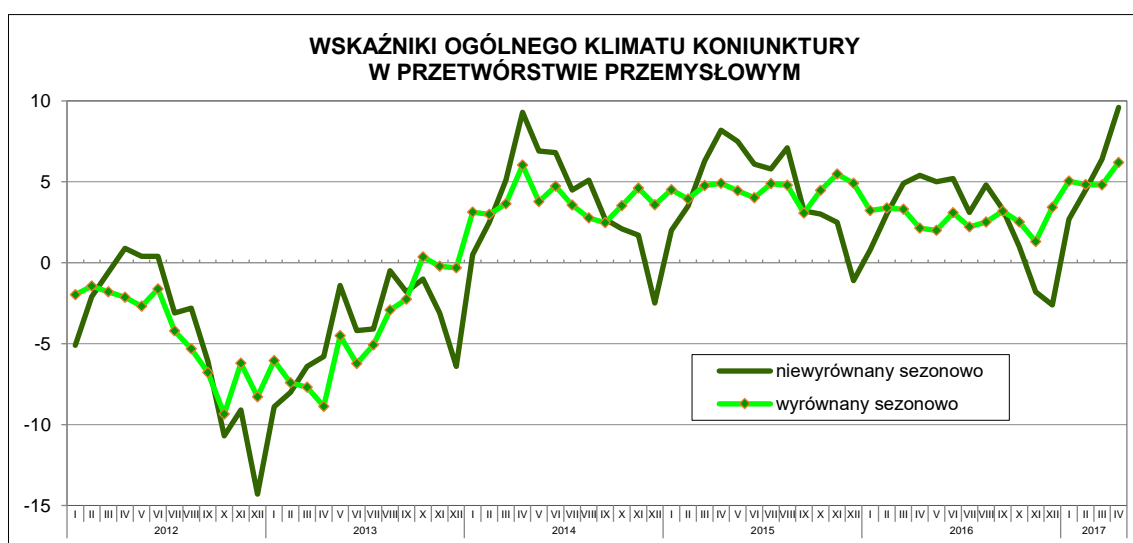
Z obserwowanych w okresie trzech miesięcy br. 282 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 194 była wyższa niż przed rokiem, w tym najbardziej wzrosła produkcja odkurzaczy, pestycydów, cukru, pojazdów do transportu publicznego, ciągników rolniczych, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep, tarcicy liściastej, wyrobów z gumy, węgla brunatnego, wyrobów walcowanych na gorąco (bez półwyrobów), komputerów, akumulatorów kwasowo-ołowiowych do pojazdów samochodowych, obuwia, mięsa drobiowego, produktów uboju bydła i cieląt, stali surowej, rur stalowych, tarcicy iglastej, olejów opałowych, soków z owoców i warzyw, opon, benzyny silnikowej, wędlin, energii elektrycznej oraz produktów uboju trzody chlewnej. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 86 wyrobów i grup wyrobów, w tym największy spadek notowano w produkcji aluminium niestopowego, płyt pilśniowych, rowerów, zmywarek do naczyń, koksu, kuchni elektrycznych, przerobu ropy naftowej oraz węgla kamiennego.

W kwietniu br. **ogólny klimat koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym oceniany jest pozytywnie, lepiej niż przed miesiącem. Poprawiły się korzystne diagnozy dotyczące portfela zamówień oraz produkcji. Prognozy w tych obszarach pozostają optymistyczne. Lepsze od negatywnych przed miesiącem są oceny sytuacji finansowej, przy możliwości poprawy w najbliższych trzech miesiącach. Przedsiębiorcy planują zwiększenie zatrudnienia oraz wzrost cen wyrobów przemysłowych.

Stan zapasów wyrobów gotowych jest zbliżony do poziomu uznawanego przez przedsiębiorców za wystarczający. W stosunku do poprzedniego miesiąca spadek zapasów zgłaszany jest m.in. przez producentów pozostałego sprzętu transportowego oraz mebli.

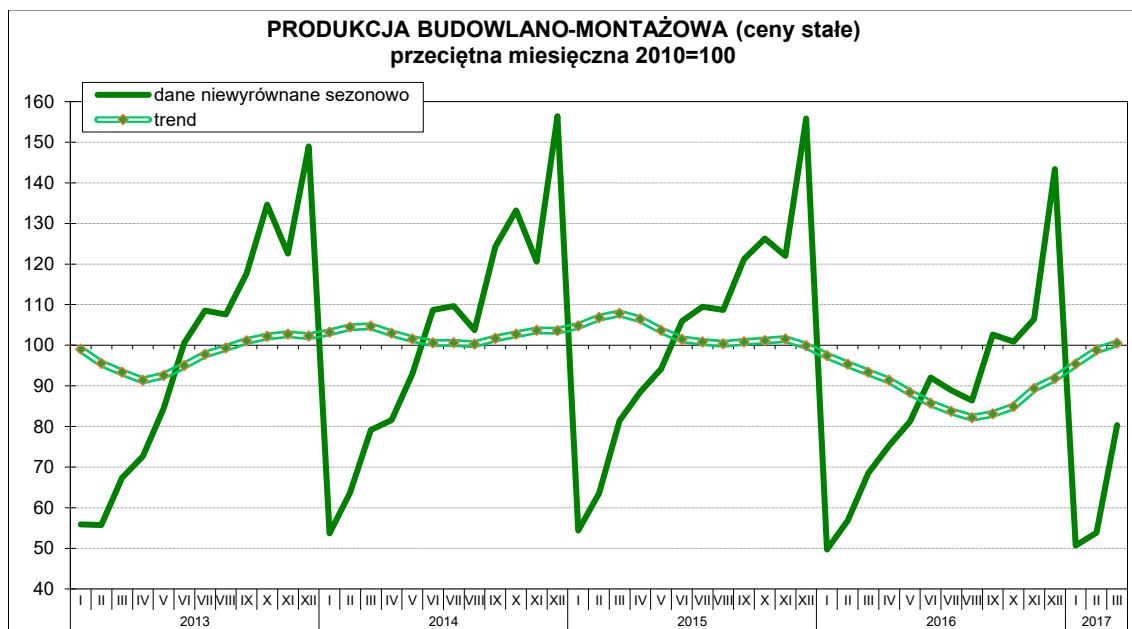
Wykorzystanie mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym wynosi w kwietniu br. 79,5% (wobec 77,7% przed rokiem). W skali roku zwiększyło się wykorzystanie mocy m.in. w jednostkach zajmujących się produkcją wyrobów farmaceutycznych, wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz papieru i wyrobów z papieru, natomiast obniżyło się m.in. w produkcji metali.

Wśród barier ograniczających bieżącą działalność przedsiębiorstw w kwietniu br. najbardziej uciążliwymi pozostają koszty zatrudnienia, niedostateczny popyt na rynku krajowym, wysokie obciążenia na rzecz budżetu oraz niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej. W skali roku najbardziej zwiększyła się uciążliwość barier związanych z niedoborem pracowników oraz wykwalifikowanych pracowników.

Budownictwo

W I kwartale br. **produkcja budowlano-montażowa**⁷ zrealizowana na terenie kraju była o 3,9% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (po spadku o 13,3% przed rokiem).

W marcu br. produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w skali roku o 17,2%, po głębokim spadku przed rokiem (o 15,8%). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym wzrost produkcji wyniósł 10,2% w stosunku do marca ub. roku oraz 9,7% w relacji do lutego br.

Produkcja wzrosła we wszystkich działach budownictwa: w przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie budynków – o 18,6%, w jednostkach zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi – o 18,3% oraz w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 14,3%. Większa niż w marcu ub. roku była zarówno sprzedaż robót o charakterze remontowym (o 19,7%), jak i inwestycyjnym (o 16,0%).

⁷ W cenach stałych; w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016		2017		I-III	I-III
	I-III	III	I-III	III	2017	2016
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
Ogółem	86,7	84,2	103,9	117,2	100,0	100,0
z tego roboty budowlane o charakterze:						
inwestycyjnym	87,4	85,1	102,2	116,0	64,6	65,7
remontowym.....	85,5	82,5	107,3	119,7	35,4	34,3
Budowa budynków.....	91,4	89,2	106,7	118,6	40,5	39,4
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	79,3	78,1	102,0	114,3	27,7	28,4
Roboty budowlane specjalistyczne	88,4	84,3	102,1	118,3	31,8	32,2

W okresie styczeń-marzec br. największy wzrost produkcji w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku notowano w jednostkach zajmujących się głównie budową budynków (o 6,7%, w tym w jednostkach specjalizujących się w robotach związanych ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych – o 5,4%). W dziale robót budowlanych specjalistycznych produkcja zwiększyła się o 2,1%, a w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 2,0%.

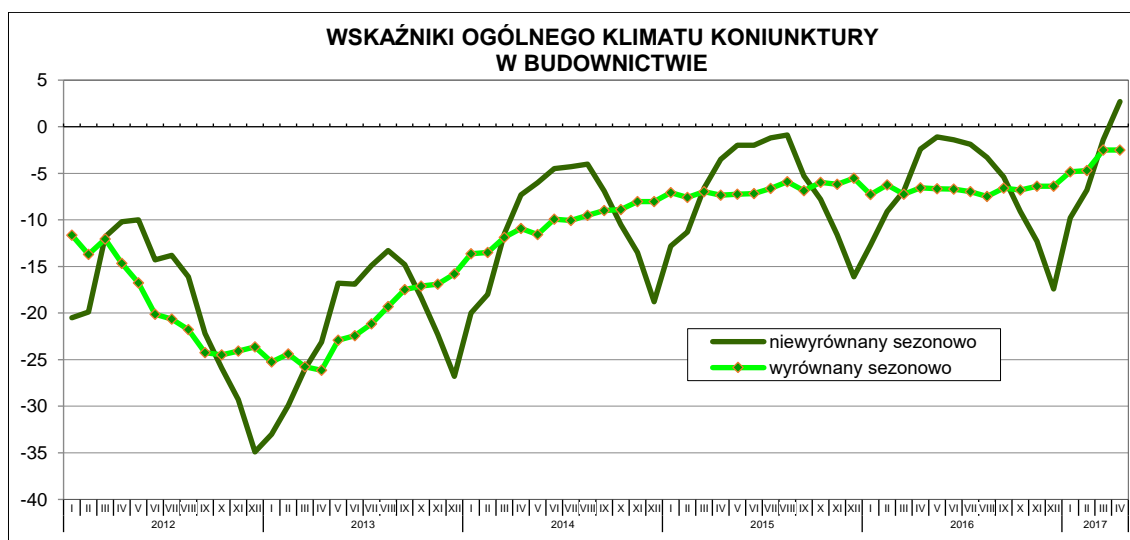
W budownictwie obiektów inżynierii lądowej i wodnej wyższa niż przed rokiem była produkcja w jednostkach zajmujących się głównie budową dróg kołowych i szynowych (o 10,2%). Spadek notowano natomiast w przedsiębiorstwach specjalizujących się w robotach związanych z budową rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych (o 6,5%) oraz pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 6,1%).

W dziale robót budowlanych specjalistycznych produkcja zwiększyła się w przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty wykończeniowe (o 13,6%) oraz pozostałe specjalistyczne roboty budowlane (o 6,1%). Spadek wystąpił natomiast w grupie o największym udziale w sprzedaży robót w tym dziale, tj. w podmiotach specjalizujących się w wykonywaniu instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych (o 1,4%) oraz – nieznaczny – w jednostkach zajmujących się głównie rozbiórką i przygotowaniem terenu pod budowę (o 0,4%).

W strukturze produkcji budowlano-montażowej ogółem według rodzajów obiektów budowlanych w I kwartale br. zwiększył się w skali roku udział budynków (w większym stopniu mieszkalnych niż niemieskalnych). Zmniejszył się natomiast udział obiektów inżynierii lądowej i wodnej; w tym niższy niż przed rokiem był udział m.in. rurociągów i linii telekomunikacyjnych oraz linii elektroenergetycznych przesyłowych, a także autostrad, dróg ekspresowych, ulic i dróg pozostałych, a wyższy – m.in. mostów, wiaduktów i estakad, tuneli i przejść nadziemnych i podziemnych.

Struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej wg rodzajów obiektów budowlanych kształtowała się następująco:

Rodzaje obiektów	Struktura w %	
	I-III 2016	I-III 2017
OGÓŁEM	100,0	100,0
Budynki razem	60,5	62,5
Budynki mieszkalne	20,2	21,9
w tym:		
mieszkalne jednorodzinne	2,2	2,7
o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańowe	16,7	17,7
Budynki niemieszkalne	40,3	40,6
w tym:		
biurowe	4,8	5,1
handlowo-usługowe	9,6	9,2
przemysłowe i magazynowe	16,5	17,2
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej....	6,3	6,0
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	39,5	37,5
w tym:		
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	10,7	9,8
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	2,6	2,5
mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	1,7	2,4
budowle wodne	0,7	0,9
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	6,9	5,6
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	6,5	6,3
w tym oczyszczalnie wód i ścieków	0,7	0,6
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	8,7	8,0
budowle sportowe i rekreacyjne	0,5	0,7
obiekty pozostałe, gdzie indziej nie sklasyfikowane	1,0	1,2

W kwietniu br. **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie jest oceniany pozytywnie, po niemal sześciu latach utrzymywania się ocen negatywnych. Diagnozy produkcji budowlano-montażowej na rynku krajowym są mniej niekorzystne niż przed miesiącem, a jej prognozy – bardziej optymistyczne. Poprawiły się negatywne oceny bieżące sytuacji finansowej przedsiębiorstw, a jej prognozy są optymistyczne – wobec pesymistycznych we wcześniejszych miesiącach. Przewidywania dotyczące portfela

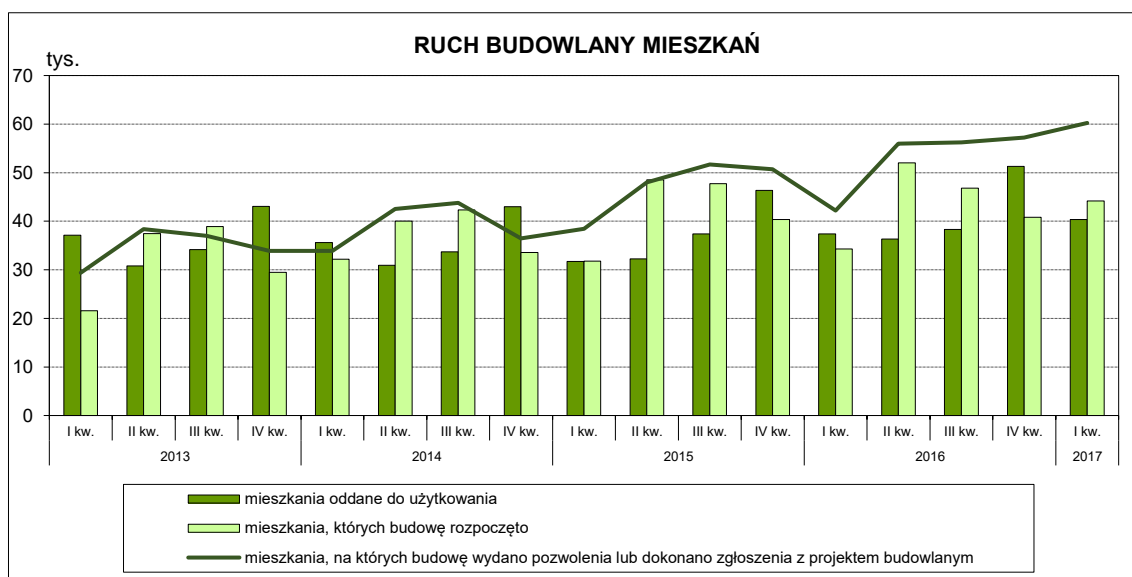
zamówień pozostają pozytywne, przy czym w przypadku zamówień krajowych są one nieco bardziej optymistyczne niż przed miesiącem, a w przypadku zamówień zagranicznych – ostrożniejsze. Przedsiębiorcy nadal oczekują wzrostu cen realizacji robót budowlano-montażowych i przewidują wzrost zatrudnienia w zakresie działalności budowlano-montażowej.

Wykorzystanie mocy produkcyjnych w budownictwie w kwietniu br. oceniane jest na ok. 77% (wobec ok. 73% przed rokiem). Wyższy niż przed rokiem poziom wykorzystania mocy produkcyjnych jest sygnalizowany we wszystkich działach budownictwa.

Jako główne bariery w prowadzeniu działalności budowlano-montażowej firmy nadal wskazują koszty zatrudnienia oraz konkurencję na rynku. Częściej niż przed rokiem są zgłaszane m.in. utrudnienia powodowane niedoborem wykwalifikowanych pracowników oraz niejasnymi i niespójnymi przepisami prawnymi, a rzadziej – m.in. związane z konkurencją na rynku i niedostatecznym popytem.

Budownictwo mieszkaniowe

W I kwartale br. liczba mieszkań oddanych do użytkowania była większa niż w analogicznym okresie ub. roku. Znacznie wzrosła liczba mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Więcej było też mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Według wstępnych danych⁸ w I kwartale br. **oddano do użytkowania** 40,3 tys. mieszkań, tj. o 7,8% więcej niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 18,1%). Zwiększyła się liczba mieszkań oddanych, zarówno w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 9,4% do 19,0 tys.), jak i w budownictwie indywidualnym (o 7,7% do 20,4 tys.). Spadek liczby przekazanych do użytkowania mieszkań odnotowano natomiast w budownictwie spółdzielczym (o 9,5% do 0,6 tys.). Mniej mieszkań przekazano również w budownictwie komunalnym (234 wobec 318 w I kwartale ub. roku) i społecznym czynszowym (199 wobec 245). W budownictwie zakładowym oddano 12 mieszkań wobec 6 przed rokiem.

⁸ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	I-III 2016			I-III 2017		
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzed- niego=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzed- niego=100
Ogółem	37442	100,0	118,1	40344	100,0	107,8
Indywidualne	18922	50,5	96,1	20376	50,5	107,7
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	17322	46,3	154,9	18954	47,0	109,4
Spółdzielcze.....	629	1,7	257,8	569	1,4	90,5
Spółeczne czynszowe....	245	0,7	510,4	199	0,5	81,2
Komunalne	318	0,8	87,8	234	0,6	73,6
Zakładowe	6	0,0	3,6	12	0,0	200,0

W okresie styczeń–marzec br. w jedenastu województwach liczba mieszkań oddanych do użytkowania była większa niż w analogicznym okresie ub. roku. Największy wzrost notowano w województwach wielkopolskim (o 48,1%) i pomorskim (o 30,6%). Kilkunastoprocentowy wzrost wystąpił także w województwach: małopolskim, kujawsko-pomorskim, łódzkim i podlaskim. Mniej mieszkań niż w I kwartale ub. roku oddano w pięciu województwach: dolnośląskim (o 19,9%), podkarpackim (o 15,7%), lubelskim (o 7,3%), świętokrzyskim (o 6,2%) i zachodniopomorskim (o 2,3%).

W marcu br., po niewielkim spadku w lutym br., liczba mieszkań oddanych do użytkowania ponownie wzrosła w skali roku – o 12,3% do 13,9 tys. Wzrost odnotowano zarówno w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 19,3% do 6,6 tys. oddanych mieszkań), jak i indywidualnym (o 8,5% do 7,1 tys.). Więcej mieszkań niż w marcu ub. roku oddano także w budownictwie spółdzielczym (88 wobec 30). Mniej mieszkań przekazano natomiast do użytkowania w budownictwie komunalnym (66 wobec 193), społecznym czynszowym (60 wobec 92) i zakładowym (1 wobec 3).

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–marzec br. wyniosła 97,1 m² i była o 0,7 m² mniejsza niż w I kwartale ub. roku.

Liczba mieszkań, na których budowę **wydano pozwolenia** lub dla których **dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym** w I kwartale br. wyniosła 60,2 tys. i była o 42,8% większa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost odpowiednio o 9,7%). Liczba mieszkań, których **budowę rozpoczęto** wyniosła 44,2 tys. i wzrosła w skali roku o 28,9% (wobec wzrostu o 7,9% przed rokiem).

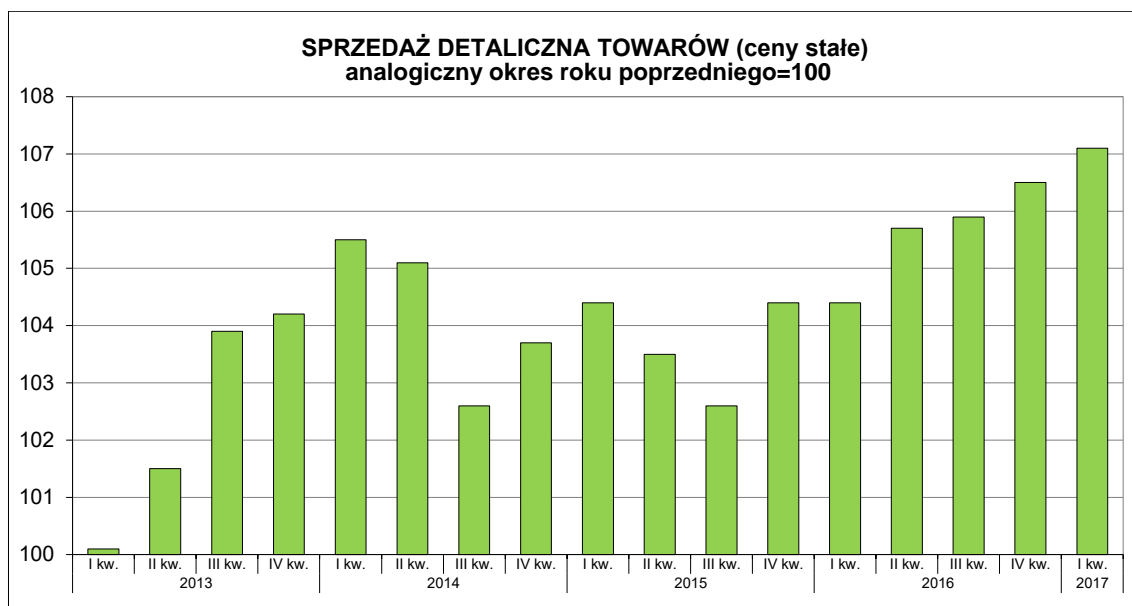
Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dla których dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	I-III 2017					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100
Ogółem	60234	100,0	142,8	44206	100,0	128,9
Indywidualne	25414	42,2	132,3	19875	44,9	119,0
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	33165	55,1	154,8	23191	52,5	140,7
Spółdzielcze	505	0,8	127,5	559	1,3	72,1
Społeczne czynszowe	396	0,6	139,9	404	0,9	631,3
Komunalne	710	1,2	88,2	177	0,4	78,7
Zakładowe	44	0,1	72,1	-	x	x

Szacuje się, że na koniec marca br. **w budowie** było 735,0 tys. mieszkań, tj. o 2,4% więcej niż przed rokiem.

Rynek wewnętrzny

W I kwartale br. **sprzedaż detaliczna**⁹ była wyższa niż przed rokiem o 7,1% (wobec wzrostu o 6,5% w poprzednim kwartale oraz o 4,4% w analogicznym okresie ub. roku). W marcu br. sprzedaż detaliczna zwiększyła się w skali roku o 7,9% (po wzroście w lutym br. o 5,2% oraz w marcu ub. roku – o 3,0%).

W okresie styczeń–marzec br. w większości grup sprzedaż była wyższa niż w I kwartale ub. roku. Spośród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem najwyższy wzrost notowano w sprzedaży paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 11,1%) oraz pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 9,3%). Zwiększyła się także sprzedaż w grupach: pozostałe (o 6,7%) oraz pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 5,6%). Niższa niż w I kwartale ub. roku była natomiast sprzedaż w jednostkach handlujących żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi (o 1,0%), na co wpłynęła niska dynamika sprzedaży w marcu br. związana z różnymi terminami świąt (tzw. efekt kalendarza).

⁹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016				2017		2016	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	III	I-III	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100						struktura w %	
O g ó ł e m^a	104,4	105,7	105,9	106,5	107,1	107,9	100,0	100,0
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	112,2	112,8	106,3	104,6	109,3	111,7	10,9	11,0
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe.....	97,5	100,7	104,4	105,8	111,1	110,2	15,1	13,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe.....	105,8	104,5	104,5	110,5	99,0	96,6	26,5	28,4
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	107,3	109,0	109,5	98,4	105,6	103,7	11,4	11,9
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny.....	109,7	112,8	114,1	115,2	113,6	112,7	6,7	6,4
Tekstylnia, odzież, obuwie	114,4	121,4	111,1	118,0	117,4	126,9	5,9	5,8
Meble, rtv, agd	106,9	112,6	108,7	107,8	110,4	117,7	7,7	7,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach.....	103,9	106,5	109,8	106,9	114,0	117,5	5,2	5,0
Pozostałe	89,4	89,0	96,6	96,0	106,7	110,8	9,5	9,6

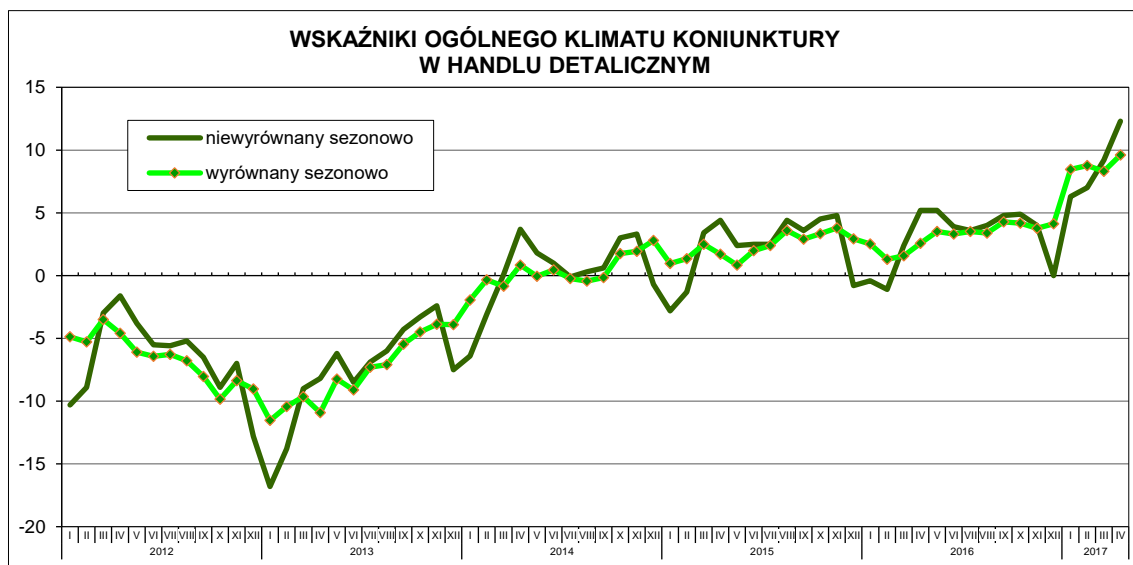
a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa¹⁰ w przedsiębiorstwach handlowych w I kwartale br. wzrosła w skali roku o 17,9%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 16,6%. Wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży hurtowej ogółem wysoki wzrost notowano w grupach: półprodukty i odpady pochodzenia nierolniczego oraz złom (o 27,4%), a także żywność (o 23,1%). W marcu br. sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych zwiększyła się o 21,7%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych – o 20,3%.

W kwietniu br. **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym oceniany jest pozytywnie, lepiej niż przed miesiącem. Bardziej optymistyczne oceny koniunktury formułowane są przez przedsiębiorstwa duże, średnie oraz mikro. Nieznacznie pozytywne, po niekorzystnych w marcu br., są wskazania firm małych. Optymistycznie oceniają koniunkturę jednostki z branż: tekstylia, odzież, obuwie, pojazdy samochodowe oraz żywność. Oceny koniunktury jednostek w branży artykuły gospodarstwa domowego ogółem są mniej negatywne niż w marcu br. Korzystniej przez ogół przedsiębiorców postrzegana jest bieżąca i przyszła sprzedaż. Nieznacznie pozytywne (po negatywnych przed miesiącem) są wskazania dotyczące obecnej sytuacji finansowej; odpowiednie przewidywania są optymistyczne, najlepsze od marca 2000 r. Przedsiębiorcy nadal sygnalizują możliwość wzrostu cen towarów oraz zwiększenia zatrudnienia. Poziom zapasów jest uważany za nadmierny.

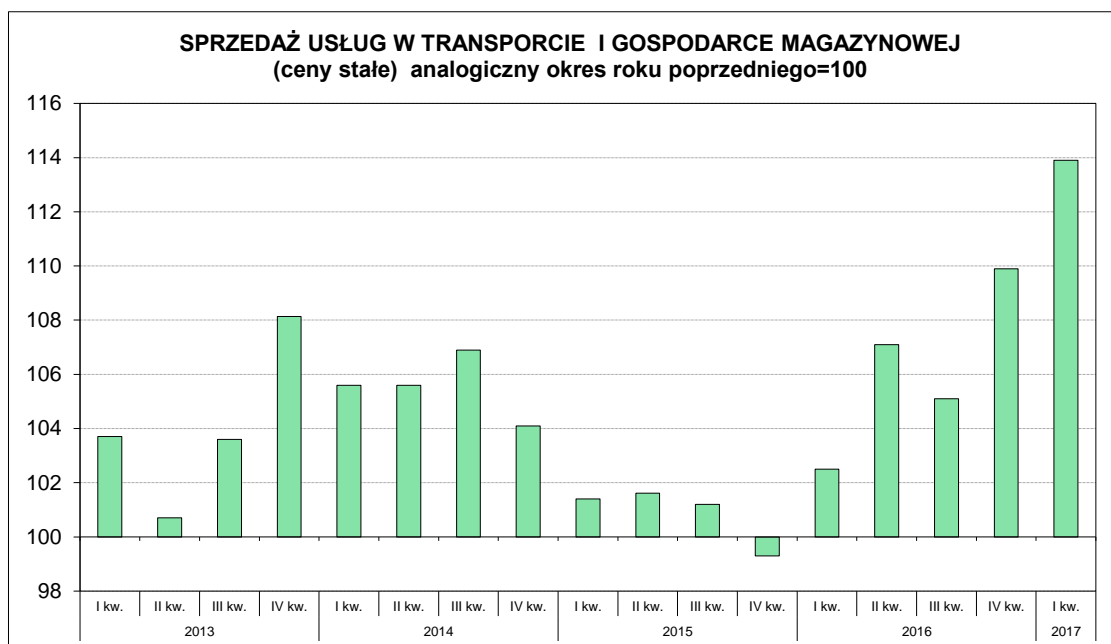
¹⁰ W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wśród barier ograniczających działalność przedsiębiorstw w kwietniu br. najbardziej uciążliwe pozostają: konkurencja na rynku, koszty zatrudnienia oraz wysokie obciążenia na rzecz budżetu. W skali roku najbardziej zwiększyła się dotkliwość niedoboru pracowników, a obniżyło się znaczenie bariery związanej z niedostatecznym popytem.

Transport

W okresie styczeń–marzec br. **sprzedaż usług**¹¹ w jednostkach transportu ogółem¹² zwiększyła się o 13,9% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (wobec wzrostu o 2,5% przed rokiem). W marcu br. sprzedaż usług w transporcie wzrosła w skali roku o 16,3% (wobec 10,1% przed miesiącem i 3,0% przed rokiem).

Spośród grup o znaczącym udziale w transporcie ogółem, w I kwartale br. wzrost sprzedaży w skali roku notowano w transporcie samochodowym (o 15,1%), magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 11,6%) oraz w transporcie kolejowym (o 9,7%).

Masa **przewozów ładunków ogółem** w okresie styczeń–marzec br. wyniosła 125,0 mln ton, tj. o 9,3% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost masy przewozów notowano w transporcie morskim, samochodowym oraz kolejowym. W marcu br. przewieziono 45,4 mln ton ładunków ogółem, tj. o 11,1% więcej niż przed rokiem.

Masa ładunków przewiezionych **transportem kolejowym** w okresie trzech miesięcy br. wyniosła 54,3 mln ton ładunków (o 8,6% więcej niż przed rokiem). Wyższa niż w okresie styczeń–marzec ub. roku była wielkość przewozów w komunikacji wewnętrznej (o ok. 10%). W komunikacji międzynarodowej masa przewozów była o ok. 5% wyższa od notowanej przed rokiem (w tym obserwowano wzrost przewozów ładunków tranzytowych

¹¹ Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, pasażerów, bagażu i poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu.

¹² W cenach stałych; w przedsiębiorstwach transportowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

– o ok. 47% oraz ładunków importowanych – o ok. 4%, przy spadku przewozów ładunków eksportowanych – o ok. 1%). W marcu br. transportem kolejowym przewieziono 20,4 mln ton ładunków (wzrost w skali roku o 14,2%). Średniodobowe przewozy ładunków w marcu br. były o 9,2% większe niż przed miesiącem.

Transportem samochodowym zarobkowym w I kwartale br. przewieziono 56,1 mln ton ładunków (tj. o 14,1% więcej niż przed rokiem), natomiast w marcu br. – 19,9 mln ton (wzrost o 13,8% w skali roku). Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się od początku roku o 9,9%.

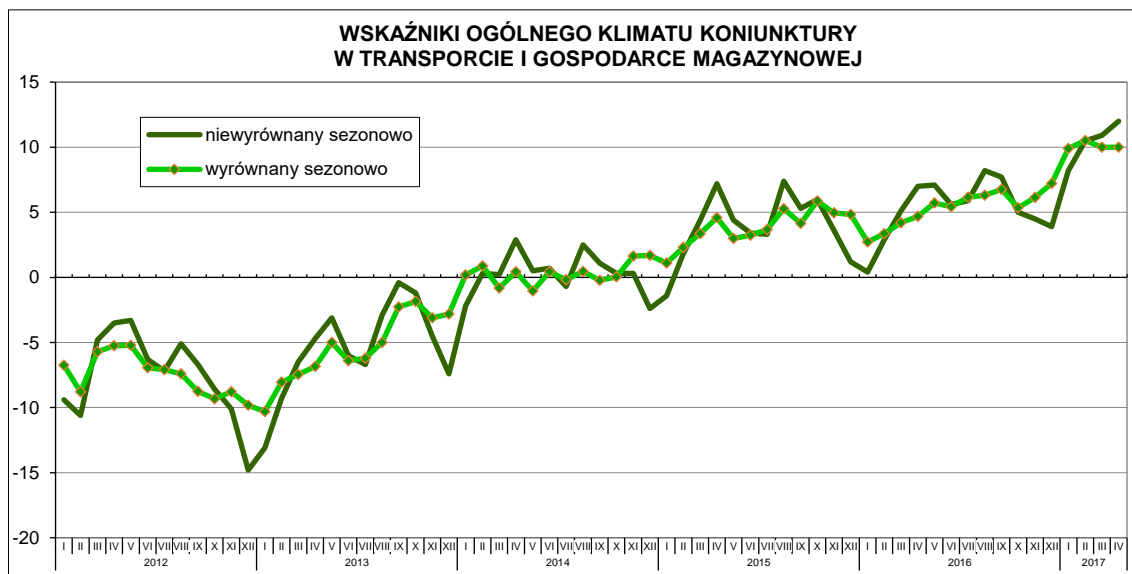
Transportem rurociągowym w okresie trzech miesięcy br. przetłoczono 12,2 mln ton ropy i produktów naftowych (o 6,5% mniej niż przed rokiem), a w marcu br. – 4,0 mln ton (o 11,9% mniej niż w analogicznym miesiącu ub. roku).

Masa ładunków przewiezionych **transportem morskim** w okresie styczeń-marzec br. wyniosła 1,8 mln ton, tj. o 15,0% więcej niż przed rokiem. W marcu br. przetransportowano 0,7 mln ton ładunków (wzrost w skali roku o 23,4%).

W **portach morskich** w okresie trzech miesięcy br. przeładowano 18,3 mln ton ładunków, tj. o 4,2% więcej niż przed rokiem. Zwiększyła się masa przeładunków ładunków masowych ciekłych – o 30,9% (w tym ropy naftowej – o 25,5%), ładunków tocznych – o 4,7% oraz pozostałych ładunków drobnicowych – o 2,8%. Zmniejszyła się natomiast wielkość przeładunków ładunków masowych suchych – o 7,7% (w tym węgla i koksu – o 26,8%) oraz kontenerów – o 2,8%.

W większości portów masa przeładunków w I kwartale br. była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku, z wyjątkiem Gdańska, gdzie notowano spadek o 1,3% do 7,4 mln ton. Zwiększenie masy przeładunków notowano natomiast w portach: Świnoujście (o 17,8% do 3,8 mln ton), Police (o 7,7% do 0,5 mln ton), Gdynia (o 5,0% do 4,4 mln ton) oraz Szczecin (o 0,8% do 2,2 mln ton).

Środkami komunikacji publicznej w okresie styczeń-marzec br. przewieziono 161,5 mln pasażerów, tj. o 3,6% mniej niż przed rokiem. Zmniejszyły się przewozy pasażerów transportem samochodowym (o 6,8% do 87,8 mln osób) oraz, nieznacznie, transportem kolejowym (o 0,1% do 71,3 mln osób). Wzrosły natomiast przewozy pasażerów transportem lotniczym (o 23,7% do 2,2 mln osób).

W kwietniu br. **ogólny klimat koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest oceniany korzystnie, podobnie jak przed miesiącem. Pozytywne (wobec niekorzystnych w poprzednich miesiącach) są oceny dotyczące bieżącego popytu i sprzedaży; przewidywania w tym zakresie są również optymistyczne. Korzystne (po negatywnych w dwóch poprzednich miesiącach) są opinie odnoszące się do bieżącej sytuacji finansowej, a przewidywania w tym obszarze, podobnie jak w lutym i w marcu, są pozytywne. W najbliższych trzech miesiącach nadal spodziewany jest wzrost cen usług transportowych, jak również zwiększenie zatrudnienia.

Poczta i telekomunikacja¹³

W I kwartale br. **sprzedaż wyrobów i usług pocztowych¹⁴ i telekomunikacyjnych ogółem¹⁵** (obejmująca wpływy za usługi pocztowe oraz za usługi telekomunikacyjne) była o 1,2% wyższa niż przed rokiem. Wzrosła sprzedaż usług telekomunikacyjnych, przy niewielkim spadku sprzedaży usług pocztowych i kurierskich.

W końcu marca br. liczba abonentów i użytkowników (usługi z przedpłatą) **telefonii ruchomej** ukształtowała się na poziomie 52,0 mln (liczba abonentów wyniosła 32,8 mln, a liczba użytkowników – 19,2 mln) i była o 8,1% mniejsza niż przed rokiem oraz o 5,0% niższa w stosunku do notowanej w końcu grudnia ub. roku. W porównaniu z marcem ub. roku liczba abonentów wzrosła (o 9,2%), natomiast liczba użytkowników zmniejszyła się (o 27,6%). Na 100 mieszkańców w końcu marca br. przypadało 135,3 abonentów i użytkowników (wobec 147,2 przed rokiem oraz 142,4 w końcu grudnia ub. roku).

Liczba telefonicznych **łączy głównych¹⁶** w sieci publicznej telefonii przewodowej w końcu marca br. wyniosła ok. 4,5 mln i była o ok. 1,9% mniejsza niż w końcu grudnia 2016 r. Wskaźnik gęstości abonenckiej mierzony liczbą łączy głównych przypadających na 100 mieszkańców, w końcu marca br. wyniósł 11,7 (wobec 11,9 w końcu grudnia ub. roku). Liczba łączy w dostęпах ISDN¹⁷ w końcu marca br. wyniosła ok. 670 tys. (w tym ok. 90% zainstalowano w miastach) i była o ok. 1,6% mniejsza niż w końcu grudnia ub. roku.

¹³ Dotychczas informacje prezentowano pod nazwą Łączność. Na podstawie przepisów z dn. 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 poz. 2281) wprowadzono nazwę Poczta i telekomunikacja.

¹⁴ Obejmuje wpływy za wyroby i usługi pocztowe i kurierskie.

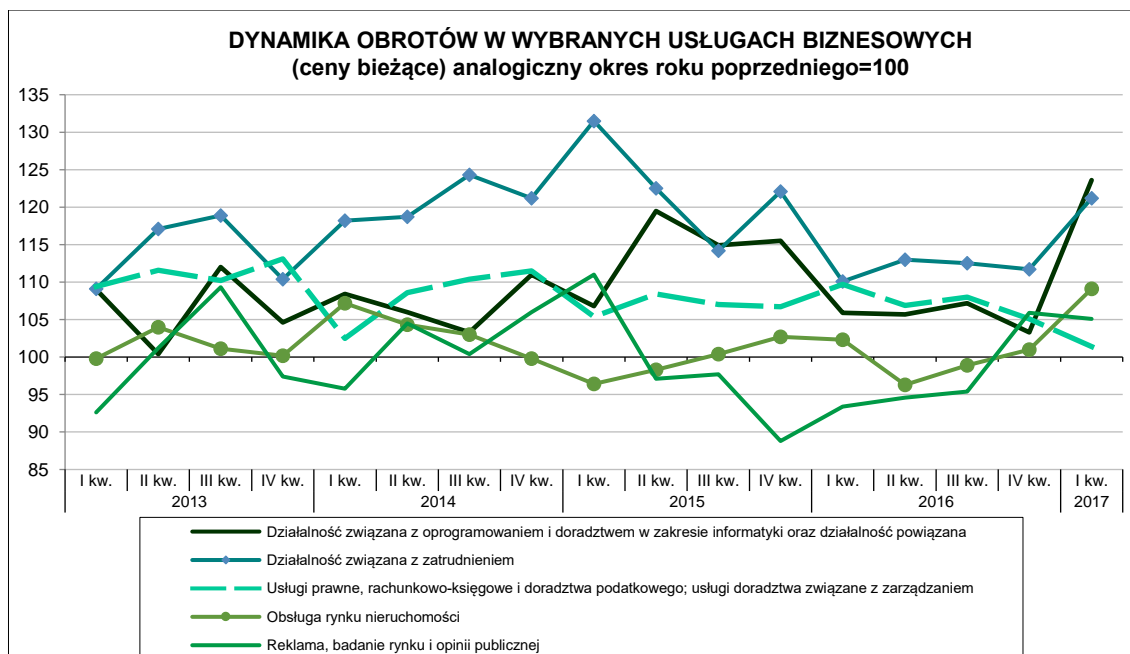
¹⁵ W cenach stałych; w jednostkach poczty i telekomunikacji o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

¹⁶ Standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) powiększone o liczbę łączy w dostęпах ISDN.

¹⁷ ISDN – telefoniczna sieć cyfrowa z integracją usług, umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci do transferu głosu, obrazu, faksów, danych.

Usługi biznesowe

W I kwartale br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, notowano wzrost obrotów¹⁸ w większości badanych grupowań z obszaru **usług biznesowych**¹⁹.

Najwyższy wzrost, szybszy niż w okresie styczeń–marzec ub. roku, obserwowano w działalności związanej z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalności powiązanej (23,6%), a także w działalności związanej z zatrudnieniem (21,2%). Umocnił się również wzrost w działalności: detektywistycznej i ochroniarskiej (do 17,6%), związanej ze sprzątaniem obiektów (do 16,2%), związanej z administracyjną obsługą biura i pozostałą działalnością wspomagającą prowadzenie działalności gospodarczej (do 13,5%) oraz w usługach związanych z obsługą rynku nieruchomości (do 9,1%).

¹⁸ W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

¹⁹ Usługi biznesowe to usługi związane z obsługą działalności gospodarczej. Badaniem objęto wybrane grupowania Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007: z sekcji Informacja i komunikacja działy: działalność wydawnicza, działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana, działalność usługowa w zakresie informacji; sekcję Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; z sekcji Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna: dział działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe, grupę doradztwo związane z zarządzaniem oraz działy: działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne; reklama, badanie rynku i opinii publicznej; pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; z sekcji Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca działy: działalność związana z zatrudnieniem; działalność detektywistyczna i ochroniarska, grupę sprzątanie obiektów oraz dział działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej.

Wolniej niż przed rokiem wzrosły obroty w działalności usługowej w zakresie informacji (wzrost wyniósł 7,9%), w usługach związanych z architekturą i inżynierią; badaniami i analizami technicznymi (4,1%) oraz w zakresie usług prawnych, rachunkowo-księgowych i doradztwa podatkowego; usług doradztwa związanych z zarządzaniem (1,4%).

Po spadku przed rokiem, zwiększyły się obroty w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 16,0%) oraz związanej z reklamą, badaniami rynku i opinii publicznej (o 5,1%).

Spadek obrotów w I kwartale br. odnotowano w działalności wydawniczej (o 2,8%).

Bilans płatniczy

Według wstępnych danych, **saldo rachunku bieżącego bilansu płatniczego**²⁰ w lutym br. wyniosło minus 3,7 mld zł (wobec minus 2,9 mld zł przed rokiem). **Saldo obrotów towarowych** ukształtowało się na poziomie minus 2,3 mld zł (wobec 0,9 mld zł rok wcześniej), przy czym eksport zwiększył się o 1,8% do 64,8 mld zł, a import wzrósł o 6,9% do 67,2 mld zł. **Saldo usług** wyniosło 4,8 mld zł i było wyższe niż w lutym ub. roku o 0,4 mld zł, a złożyły się na nie salda: usług transportowych (1,7 mld zł), podróży zagranicznych (0,9 mld zł) i pozostałych usług (2,2 mld zł). Przychody z tytułu eksportu usług ukształtowały się na poziomie 14,8 mld zł (wzrost w skali roku o 6,5%), a rozchody z tytułu importu usług wyniosły 10,0 mld zł (tj. odpowiednio o 5,2% więcej). **Saldo dochodów pierwotnych** w lutym br. wyniosło minus 6,3 mld zł i poprawiło się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 0,1 mld zł. O wysokości salda dochodów pierwotnych w największym stopniu zdecydowało ujemne saldo dochodów z inwestycji (minus 6,6 mld zł). Dochody uzyskane przez bezpośrednich inwestorów zagranicznych z tytułu ich zaangażowania kapitałowego w polskich podmiotach ukształtowały się na poziomie 5,9 mld zł, a dochody nierezydentów z inwestycji portfelowych wyniosły 1,1 mld zł. Napływ środków z Unii Europejskiej w ramach Wspólnej Polityki Rolnej wyniósł 0,9 mld zł.

Saldo dochodów wtórnych w lutym br. wyniosło 38 mln zł (wobec minus 1,8 mld zł przed rokiem), przy czym wartość przychodów obniżyła się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 0,2 mld zł do 2,2 mld zł, a wartość rozchodów zmniejszyła się o 2,0 mld zł do również 2,2 mld zł.

Rachunek kapitałowy zamknął się dodatnim saldem w wysokości 0,8 mld zł (wobec 3,2 mld zł w lutym ub. roku), przy czym przychody ukształtowały się na poziomie 0,9 mld zł (wobec 3,4 mld zł przed rokiem), a rozchody nie uległy istotnej zmianie i wyniosły 0,2 mld zł.

Saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego w lutym br. wyniosło minus 0,9 mld zł (wobec minus 2,1 mld zł rok wcześniej). **Saldo inwestycji zagranicznych w Polsce** ukształtowało się na poziomie minus 8,4 mld zł, przy czym saldo pasywów inwestycji bezpośrednich wyniosło 0,3 mld zł. Saldo **polskich inwestycji za granicą** wyniosło minus 9,3 mld zł, w tym saldo aktywów inwestycji bezpośrednich ukształtowało się na poziomie 0,6 mld zł. Na wielkość salda rachunku finansowego wpływały również **inwestycje portfelowe**, gdzie odnotowano wzrost wartości aktywów rezydentów o 2,3 mld zł oraz napływ kapitału nierezydentów w kwocie 2,0 mld zł. W **pozostałych inwestycjach** odnotowano spadek aktywów rezydentów w kwocie 0,3 mld zł oraz odpływ

²⁰ Opracowano na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego (NBP).

kapitału nierezydentów w kwocie 10,7 mld zł. Saldo pochodnych instrumentów finansowych ukształtowało się na poziomie minus 0,2 mld zł. Wartość **oficjalnych aktywów rezerwowych** na koniec lutego br. wyniosła 451,8 mld zł, tj. była mniejsza niż przed miesiącem o 11,7 mld zł.

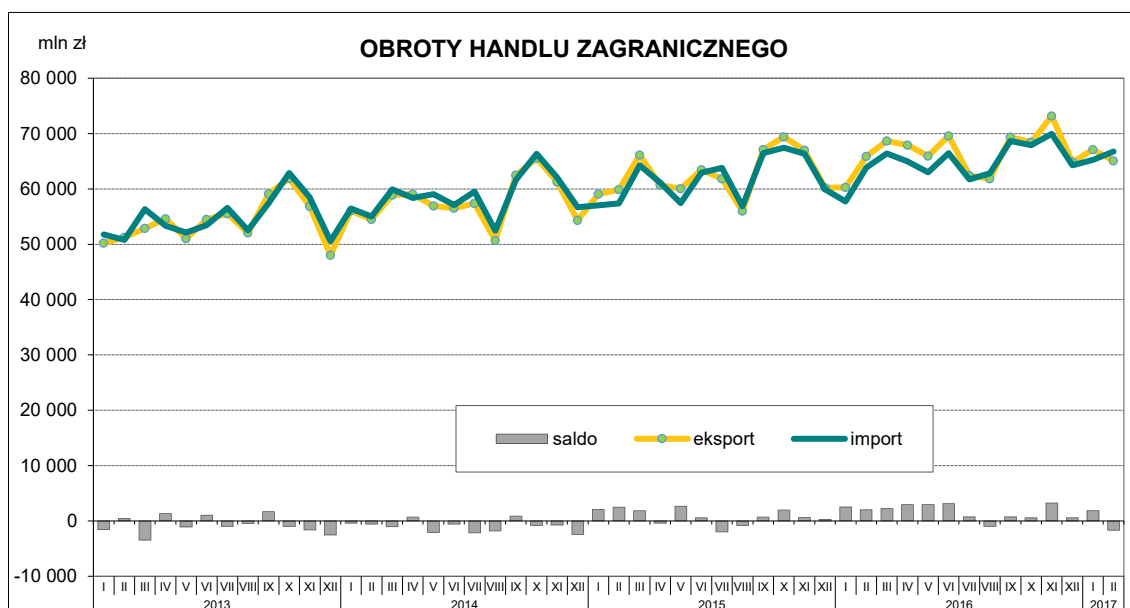
Bilans płatniczy kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	II 2016	II 2017	III 2016 – II 2017 ^a
	w mln zł		
RACHUNEK BIEŻĄCY	-2862	-3701	1936
Saldo obrotów towarowych	877	-2315	4342
Eksport	63686	64835	779966
Import	62809	67150	775624
Saldo usług	4419	4826	61377
Przychody	13877	14777	195768
Rozchody	9458	9951	134391
Saldo dochodów pierwotnych	-6378	-6250	-61560
Przychody	1817	2644	56611
Rozchody	8195	8894	118171
Saldo dochodów wtórnych	-1780	38	-2223
Przychody	2380	2208	24726
Rozchody	4160	2170	26949
RACHUNEK KAPITAŁOWY	3180	776	10307
Przychody	3363	933	13329
Rozchody	183	157	3022
RACHUNEK FINANSOWY	-2102	-914	4957
Inwestycje bezpośrednie – aktywa	-3701	634	34236
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	-717	108	20438
Instrumenty dłużne	-2984	526	13798
Inwestycje bezpośrednie – pasywa	6195	284	44276
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	4827	4898	33243
Instrumenty dłużne	1368	-4614	11033
Inwestycje portfelowe – aktywa	-21	2332	-18731
Udziałowe papiery wartościowe	-201	1486	-22466
Dłużne papiery wartościowe	180	846	3735
Inwestycje portfelowe – pasywa	-13755	2031	20225
Udziałowe papiery wartościowe	670	277	-10409
Dłużne papiery wartościowe	-14425	1754	30634
Pozostałe inwestycje – aktywa	-5401	-349	9319
NBP	0	-471	-183
Sektor rządowy	-36	7	900
Monetarne Instytucje Finansowe	-7249	-957	2984
Pozostałe sektory	1884	1072	5618
Pozostałe inwestycje – pasywa	-3343	-10672	8080
NBP	4813	-11988	19862
Sektor rządowy	-26	-25	-378
Monetarne Instytucje Finansowe	-9314	-740	-17612
Pozostałe sektory	1184	2081	6208
Pochodne instrumenty finansowe	44	-220	-385
Oficjalne aktywa rezerwowe	-3926	-11668	53099
SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	-2420	2011	-7286

^a Dane skumulowane są prezentowane krocząco w ujęciu 12 miesięcy.

Handel zagraniczny

W okresie styczeń–luty br. obroty towarowe z zagranicą zwiększyły się w skali roku, szybciej po stronie importu niż eksportu. Odnotowano wzrost wymiany towarowej ze wszystkimi grupami krajów – największy z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Dodatkowo saldo obrotów ogółem było znacznie mniejsze niż przed rokiem. Obroty według cen stałych w styczniu br. wzrosły w skali roku, a wskaźnik terms of trade kształtował się na niekorzystnym poziomie, zbliżonym do notowanego rok wcześniej.

Eksport liczony w złotych zwiększył się w porównaniu z okresem styczeń–luty ub. roku o 4,8% i wyniósł 132184,0 mln zł, a import wzrósł o 8,6% do 132032,4 mln zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 151,6 mln zł (4557,7 mln zł w okresie styczeń–luty ub. roku). Obroty wyrażone w euro zwiększyły się w skali roku po stronie eksportu o 4,0% do 30079,5 mln EUR, a po stronie importu o 7,8% i wyniosły 30049,3 mln EUR. Dodatkowo saldo osiągnęło wartość 30,2 mln EUR (1040,5 mln EUR przed rokiem). Eksport w dolarach USA był nieznacznie (o 0,4%) wyższy niż przed rokiem i wyniósł 31718,9 mln USD, natomiast import wzrósł o 4,1% do 31698,8 mln USD. Dodatkowo saldo ukształtowało się na poziomie 20,1 mln USD (1141,6 mln USD w okresie styczeń–luty ub. roku).

Eksport w cenach stałych w styczniu br. zwiększył się o 8,7% w skali roku, a import wzrósł o 8,2%. Wolumen eksportu był wyższy w obrotach z krajami UE – o 6,8%, z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – o 27,3% oraz z krajami rozwijającymi się – o 17,2%. W imporcie wzrósł wolumen towarów sprowadzanych z krajów UE – o 10,4% i z krajów rozwijających się – o 9,2%, natomiast obniżył się – z krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 3,0%.

Ceny transakcyjne towarów eksportowanych (liczone w złotych) wzrosły w stosunku do stycznia ub. roku o 2,4%, a towarów importowanych zwiększyły się o 4,4%.

Wskaźnik terms of trade w obrotach ogółem kształtował się na poziomie 98,1 (wobec 98,3 w styczniu ub. roku). W wymianie z krajami UE wyniósł 101,3 (wobec 97,7 w styczniu ub. roku), w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej 81,5 (w porównaniu ze 135,1), a z krajami rozwijającymi się 98,4 (wobec 89,6).

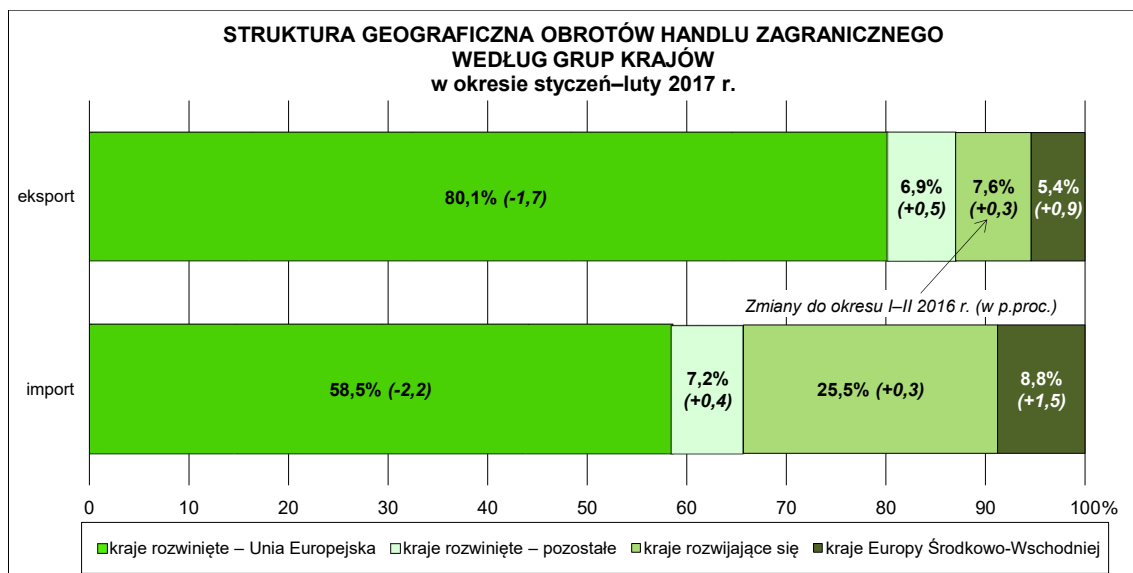
Obroty towarowe handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-II 2017						I-II 2016	I-II 2017
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I-II 2016=100				
				zł	EUR	USD		
EKSPORT	132184,0	30079,5	31718,9	104,8	104,0	100,4	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	115052,8	26180,3	27604,8	103,4	102,5	99,0	88,2	87,0
w tym Unia Europejska	105847,2	24085,3	25394,9	102,6	101,7	98,2	81,8	80,1
w tym strefa euro	75453,9	17169,0	18101,6	102,2	101,3	97,8	58,5	57,1
Kraje rozwijające się	10049,7	2286,8	2411,2	109,6	109,4	105,6	7,3	7,6
Kraje Europy Śr.-Wsch.	7081,5	1612,4	1702,9	124,6	124,6	120,5	4,5	5,4
IMPORT^a	132032,4	30049,3	31698,8	108,6	107,8	104,1	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	86681,2	19727,9	20811,0	105,6	104,8	101,2	67,5	65,7
w tym Unia Europejska	77190,6	17568,1	18533,2	104,6	103,8	100,2	60,7	58,5
w tym strefa euro	61692,0	14041,2	14813,6	104,1	103,3	99,7	48,8	46,7
Kraje rozwijające się	33717,6	7673,7	8094,8	110,0	109,4	105,6	25,2	25,5
Kraje Europy Śr.-Wsch.	11633,6	2647,7	2793,0	131,9	130,0	125,9	7,3	8,8
SALDO	151,6	30,2	20,1	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte	28371,6	6452,4	6793,8	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska	28656,6	6517,2	6861,7	x	x	x	x	x
w tym strefa euro	13761,9	3127,8	3288,0	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się	-23667,9	-5386,9	-5683,6	x	x	x	x	x
Kraje Europy Śr.-Wsch.	-4552,1	-1035,3	-1090,1	x	x	x	x	x

^a Dane dot. importu w podziale na grupy krajów prezentowane są **wg kraju pochodzenia**. Dane dot. importu **wg kraju wysyłki** dostępne są w Informacji bieżącej o wynikach wstępnych *Obroty handlu zagranicznego ogółem i wg krajów w I-II 2017 r.* na stronie internetowej GUS:

http://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5466/1/55/1/obroty_towarowe_handlu_zagranicznego_ogolem_i_wg_krajow_styczen-luty-2017.pdf

W strukturze geograficznej obrotów, w porównaniu z okresem styczeń-luty ub. roku, obniżył się udział krajów rozwiniętych (w tym krajów UE), a wzrósł – krajów Europy Środkowo-Wschodniej i krajów rozwijających się.

Eksport do krajów **Unii Europejskiej** był wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku o 2,6% i wyniósł 105,8 mld zł, a import wzrósł o 4,6% do 77,2 mld zł. Dodatkowo saldo wymiany było nieco mniejsze niż przed rokiem i wyniosło 28,7 mld zł (po dwóch miesiącach ub. roku 29,4 mld zł). Obroty liczone w euro w eksporcie ukształtowały się na poziomie 24,1 mld EUR, tj. o 1,7% większym niż przed rokiem, a w imporcie 17,6 mld EUR, tj. były o 3,8% wyższe. Dodatkowo saldo wyniosło 6,5 mld EUR (wobec 6,8 mld EUR przed rokiem). Eksport w dolarach USA obniżył się w skali roku o 1,8%, natomiast import ukształtował się na poziomie zbliżonym do obserwowanego rok wcześniej (tj. 18,5 mld USD). Dodatkowo saldo wyniosło 6,9 mld USD (przed rokiem 7,4 mld USD). Zmniejszył się w skali roku udział krajów UE w obrotach ogółem: po stronie eksportu z 81,8% do 80,1%, a po stronie importu z 60,7% do 58,5%.

Wartość obrotów z **Niemcami** wzrosła w eksporcie o 2,3% do 36,5 mld zł, a w imporcie o 5,8% do 29,4 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 7,2 mld zł (po dwóch miesiącach ub. roku 7,9 mld zł). Udział Niemiec w obrotach ogółem obniżył się – w eksporcie z 28,3% w okresie styczeń–luty ub. roku do 27,6%, a w imporcie z 22,8% do 22,2%.

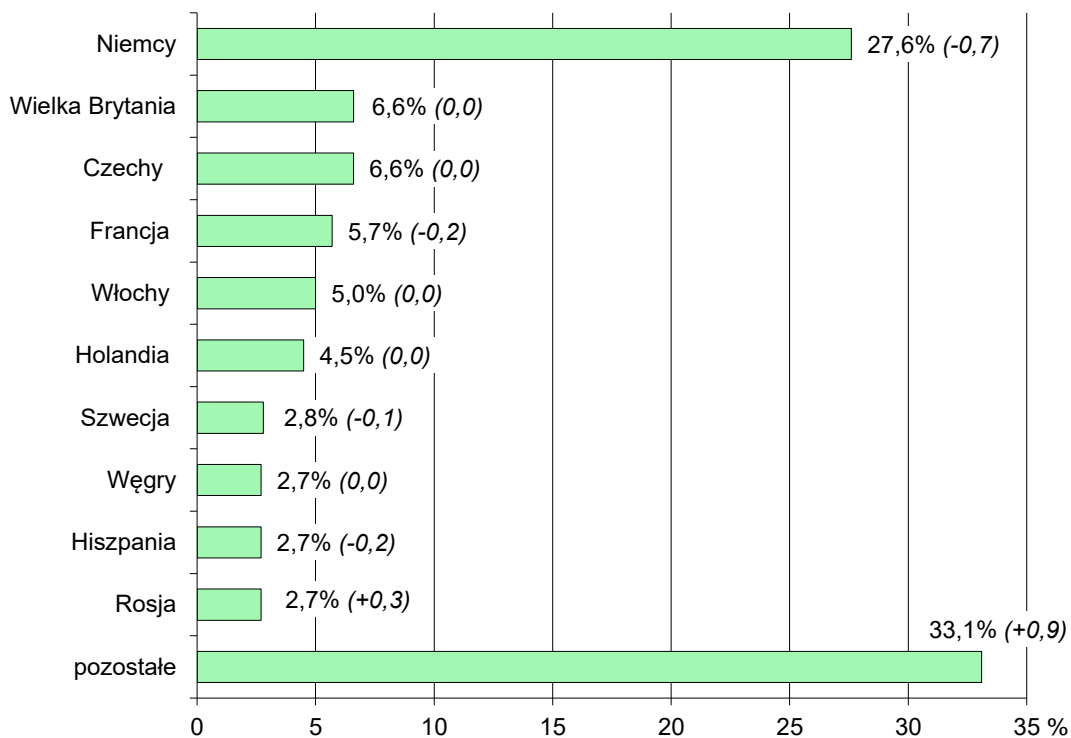
W wymianie z Niemcami wg grup towarowych SITC odnotowano wzrost eksportu m.in. części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych, zmniejszył się natomiast eksport mebli i ich części. Z Niemiec więcej niż przed rokiem sprowadzono głównie samochodów osobowych, natomiast obniżył się import m.in. artykułów z tworzywa sztucznego.

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej** były znacznie wyższe w porównaniu z okresem styczeń–luty ub. roku, na co głównie wpłynął wzrost wymiany z Rosją i Ukrainą. Eksport zwiększył się o 24,6% do 7,1 mld zł, a import – o 31,9% do 11,6 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 4,6 mld zł (wobec minus 3,1 mld zł przed rokiem). Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 1,6 mld EUR, tj. o 24,6% więcej niż przed rokiem, a w imporcie 2,6 mld EUR i były odpowiednio o 30,0% wyższe. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 1,0 mld EUR (wobec minus 0,7 mld EUR w okresie styczeń–luty ub. roku). Eksport w dolarach USA był wyższy niż przed rokiem o 20,5%, a import – większy o 25,9%. Ujemne saldo wyniosło 1,1 mld USD (wobec minus 0,8 mld USD przed rokiem). Udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej w eksporcie ogółem zwiększył w porównaniu z okresem styczeń–luty ub. roku o 0,9 p.proc. do 5,4%, a w imporcie ogółem wzrósł – o 1,5 p.proc. do 8,8%.

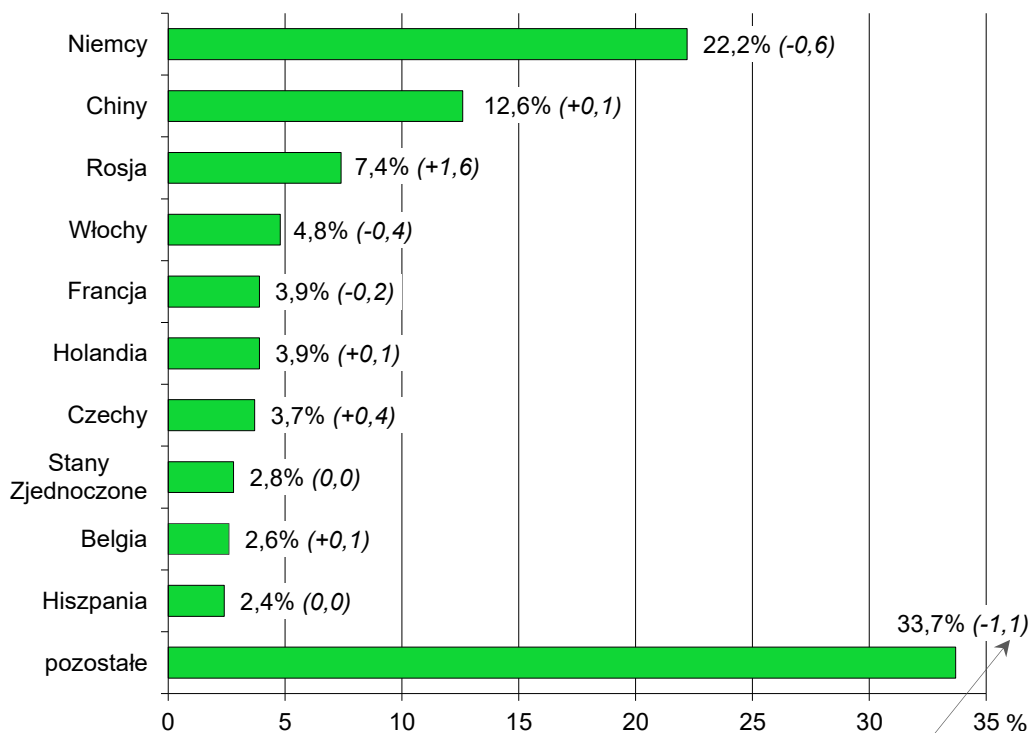
Po dwóch miesiącach br. **Rosja** w rankingu naszych partnerów handlowych w eksporcie przesunęła się z jedenastego miejsca przed rokiem na dziesiąte, a w imporcie pozostała na trzeciej pozycji. Eksport do Rosji wzrósł w skali roku o 16,2% do 3,5 mld zł, natomiast import był odpowiednio wyższy o 37,1% i wyniósł 9,7 mld zł. Saldo obrotów pogłębiło się z minus 4,1 mld zł do minus 6,2 mld zł. Udział Rosji w eksporcie ogółem wzrósł z 2,4% w okresie styczeń–luty ub. roku do 2,7%, a w imporcie ogółem zwiększył się z 5,8% do 7,4%.

**STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO
WEDŁUG KRAJÓW
w okresie styczeń–luty 2017 r.**

eksport

import

Zmiany do okresu I-II 2016 r. (w p.proc.)

W obrotach z Rosją wg grup SITC, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, odnotowano znaczny wzrost eksportu m.in. leków, preparatów perfumeryjnych, kosmetycznych i toaletowych oraz obuwia. W imporcie niemal o połowę zwiększyła się wartość dostaw ropy naftowej (w wyniku wzrostu cen tego surowca), wyższy był również import m.in. przetworzonych olejów ropy naftowej i otrzymanych z minerałów bitumicznych.

W obrotach towarowych ogółem wg nomenklatury SITC, w porównaniu z okresem styczeń-luty ub. roku, odnotowano wzrost w większości sekcji towarowych, największy, zarówno eksportu, jak i importu, paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych. W strukturze towarowej obrotów najbardziej zwiększył się udział paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych, a obniżył – m.in. maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego.

Dynamika i struktura obrotów ogółem wg sekcji SITC kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-II 2017		I-II 2016	
	w mln zł	I-II 2016=100	struktura w %	
EKSPORT	132184,0	104,8	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	14229,6	105,9	10,8	10,7
Napoje i tytoń.....	2061,9	109,8	1,6	1,5
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw.....	3109,4	114,0	2,4	2,2
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	4010,6	135,4	3,0	2,4
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	193,9	51,0	0,2	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne.....	12169,8	105,9	9,2	9,1
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca.....	24962,7	105,7	18,9	18,7
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy.....	49739,5	103,3	37,6	38,2
Różne wyroby przemysłowe.....	21421,0	100,8	16,2	16,9
IMPORT	132032,4	108,6	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	10011,3	107,6	7,6	7,7
Napoje i tytoń.....	861,3	106,9	0,7	0,7
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw.....	3969,9	112,6	3,0	2,9
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	10740,9	158,8	8,1	5,6
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	512,0	112,0	0,4	0,4
Chemikalia i produkty pokrewne.....	19398,8	106,6	14,7	15,0
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca.....	23115,4	105,4	17,5	18,0
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy.....	44725,2	103,0	33,9	35,7
Różne wyroby przemysłowe.....	16537,3	107,2	12,5	12,7

Eksport **produktów rolno-spożywczych** w okresie styczeń-luty br. wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 5,1% i wyniósł 17,1 mld zł, a import zwiększył się o 8,5% do 12,4 mld zł. Obroty zamknęły się dodatnim saldem w wysokości 4,7 mld zł (wobec 4,9 mld zł przed rokiem). Udział towarów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem zwiększył się z 12,9% w okresie styczeń-luty ub. roku do 13,0%,

a w imporcie ogółem utrzymał się na niezmiennym poziomie i wyniósł 9,4%. Odnotowano wzrost obrotów towarami rolno-spożywczymi ze wszystkimi grupami krajów – eksportu: do krajów rozwiniętych – o 3,0% (w tym do krajów Unii Europejskiej o 1,9%), do krajów rozwijających się – o 18,8% i do krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 17,6% (głównie jabłek na Białoruś); importu: z krajów rozwiniętych – o 9,5% (w tym z krajów Unii Europejskiej o 9,7%), z krajów rozwijających się – o 4,0% i z krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 12,2%.

Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (wg CN) przedstawiały się następująco:

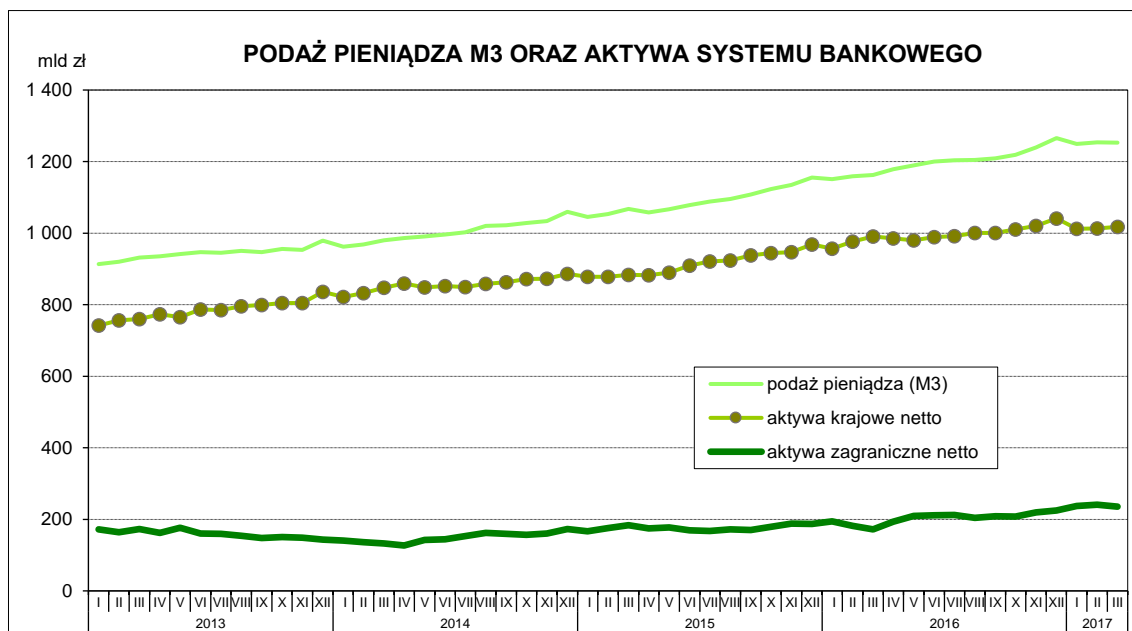
Wyszczególnienie	I-II 2017						I-II 2016	I-II 2017
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I-II 2016=100				
				zł	EUR	USD		
EKSPORT	17145,3	3902,0	4115,7	105,1	104,4	100,8	100,0	100,0
Przetwory spożywcze.....	8290,7	1886,9	1990,3	105,8	105,0	101,4	48,0	48,3
Zwierzęta żywe i produkty								
pochodzenia zwierzęcego	5418,3	1233,1	1300,7	109,0	108,2	104,5	30,5	31,6
Produkty pochodzenia roślinnego	3168,5	721,1	760,5	103,9	103,3	99,8	18,7	18,5
Oleje i tłuszcze.....	267,8	60,9	64,2	59,3	58,9	56,8	2,8	1,6
IMPORT	12422,3	2826,2	2978,4	108,5	107,6	103,8	100,0	100,0
Przetwory spożywcze.....	4816,2	1095,6	1154,3	104,6	103,8	100,1	40,2	38,8
Zwierzęta żywe i produkty								
pochodzenia zwierzęcego	3528,5	802,9	846,4	109,7	108,7	104,9	28,1	28,4
Produkty pochodzenia roślinnego	3493,7	794,9	837,7	112,6	111,8	107,8	27,1	28,1
Oleje i tłuszcze.....	583,9	132,8	140,0	111,3	110,5	106,6	4,6	4,7
SALDO	4723,0	1075,8	1137,3	x	x	x	x	x
Przetwory spożywcze.....	3474,5	791,3	836,0	x	x	x	x	x
Zwierzęta żywe i produkty								
pochodzenia zwierzęcego	1889,8	430,2	454,3	x	x	x	x	x
Produkty pochodzenia roślinnego	-325,2	-73,8	-77,2	x	x	x	x	x
Oleje i tłuszcze.....	-316,1	-71,9	-75,8	x	x	x	x	x

Eksport **zbóż** zmniejszył się w stosunku do okresu styczeń-luty ub. roku o 23,6% i wyniósł 2593,7 tys. ton o wartości 2,0 mld zł. Na rynki zagraniczne dostarczano głównie pszenicę, a największymi jej odbiorcami były Arabia Saudyjska, Egipt i Niemcy. Import zbóż zwiększył się o 47,4% i wyniósł 636,5 tys. ton o wartości 0,8 mld zł. Najwięcej sprowadzono kukurydzy (głównie z Ukrainy) i pszenicy (m.in. z Czech, Słowacji i Niemiec).

W strukturze **rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z okresem styczeń-luty ub. roku, zwiększył się udział towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (z 58,7% do 60,3%) oraz towarów konsumpcyjnych (z 24,9% do 25,2%), natomiast obniżył się udział dóbr inwestycyjnych (z 16,4% do 14,5%). Odnotowano wzrost importu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie – o 11,6% i towarów konsumpcyjnych – o 10,1% oraz spadek importu dóbr inwestycyjnych – o 4,3%.

Pieniądz

Podaż pieniądza M3²¹ na koniec marca br. wyniosła 1252,6 mld zł, tj. była o 1,0% niższa niż w końcu grudnia ub. roku i o 0,1% niższa niż na koniec lutego br.

Komponenty podaży pieniądza M3 oraz aktywa systemu bankowego^a kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016		2017			
	III	XII	II	III		
	mln zł				II 2017= =100	XII 2016= =100
Podaż pieniądza (M3)	1162603,0	1265675,2	1253836,4	1252582,6	99,9	99,0
pieniądz gotówkowy w obiegu	153924,7	174398,9	172455,8	173067,8	100,4	99,2
depozyty i inne zobowiązania	1000811,4	1081821,7	1072285,1	1069864,8	99,8	98,9
pozostałe składniki M3	7866,9	9454,7	9095,5	9650,0	106,1	102,1
Aktywa zagraniczne netto	171829,1	234092,7	240883,7	235481,7	97,8	100,6
Aktywa krajowe netto	990773,9	1031582,5	1012952,7	1017100,9	100,4	98,6
należności	1079658,1	1124645,6	1130216,4	1132962,5	100,2	100,7
zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego ...	226295,6	253546,6	227219,6	226862,9	99,8	89,5
saldo pozostałych pozycji netto	-315179,8	-346609,7	-344483,3	-342724,5	x	x

^a Stan w końcu okresu.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) na koniec marca br. wyniosły 173,1 mld zł i spadły o 0,8% w porównaniu z końcem ub. roku, a w stosunku do lutego br. wzrosły o 0,4%.

²¹ Opracowano na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego – statystyka monetarna i finansowa.

Depozyty i inne zobowiązania, stanowiące główną pozycję w strukturze podaży pieniądza (M3), w końcu marca br. wyniosły 1069,9 mld zł, tj. o 1,1% mniej niż na koniec ub. roku i o 0,2% mniej niż na koniec lutego br. Największy udział w tej pozycji (66,6%) miały depozyty i inne zobowiązania wobec gospodarstw domowych, które wzrosły w stosunku do końca ub. roku o 1,1%. Depozyty przedsiębiorstw obniżyły się w tym okresie o 8,3%.

Pozostałe składniki M3 na koniec marca br. wyniosły 9,7 mld zł. Wartość tej pozycji zwiększyła się w stosunku do grudnia ub. roku o 2,1%, a w porównaniu z poprzednim miesiącem wzrosła o 6,1%.

Kolejnym czynnikiem kształtującym stan zasobów pieniądza były **aktywa zagraniczne netto**, które na koniec marca br. wyniosły 235,5 mld zł. Ich wartość wzrosła w porównaniu z końcem ub. roku o 0,6%, a w relacji do końca lutego br. zmniejszyła się o 2,2%.

Aktywa krajowe netto na koniec marca br. ukształtowały się na poziomie 1017,1 mld zł i zmniejszyły się w stosunku do końca ub. roku o 1,4%, a w porównaniu ze stanem na koniec lutego br. wzrosły o 0,4%.

Należności, stanowiące największą pozycję w strukturze aktywów krajowych netto, na koniec marca br. wyniosły 1133,0 mld zł, tj. o 0,7% więcej niż na koniec ub. roku i o 0,2% więcej niż przed miesiącem. Największy udział w tej pozycji (58,6%) miały należności od gospodarstw domowych, które zmniejszyły się w stosunku do końca ub. roku o 0,1%. Należności od przedsiębiorstw wzrosły w tym okresie o 1,7%.

Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego w systemie bankowym na koniec marca br. wyniosło 226,9 mld zł. Zadłużenie to zmniejszyło się o 10,5% w stosunku do stanu na koniec ub. roku i o 0,2% w porównaniu ze stanem na koniec lutego br.

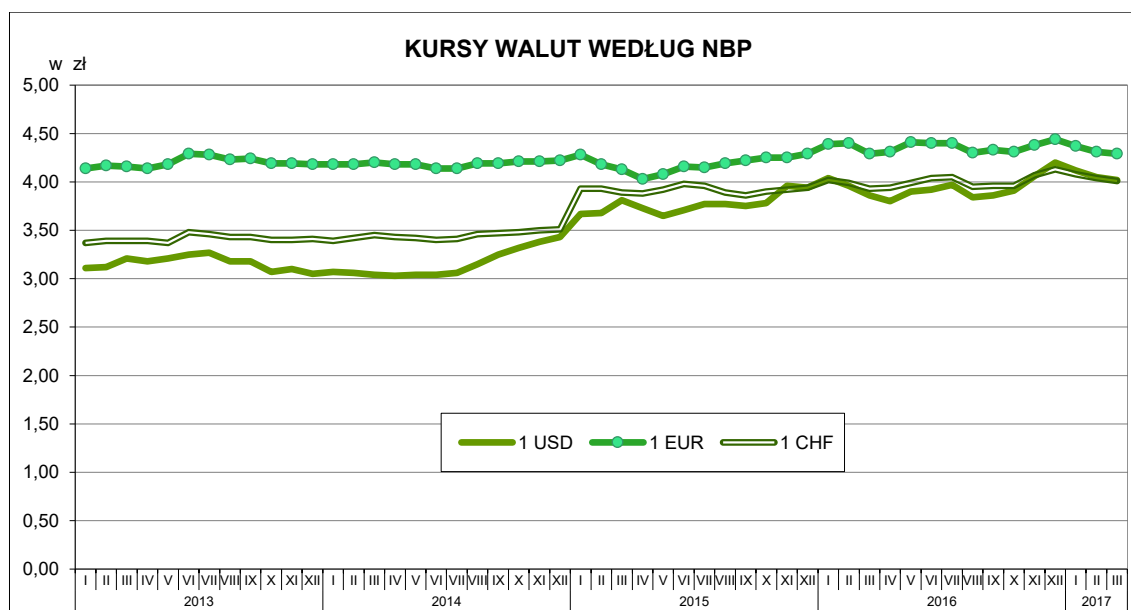
Czynnikiem obniżającym stan zasobów pieniądza było ujemne **saldo pozostałych pozycji netto** w kwocie 342,7 mld zł, które w relacji do stanu na koniec ub. roku poprawiło się o 3,9 mld zł, a w stosunku do lutego br. – o 1,8 mld zł.

Podstawowe stopy procentowe Narodowego Banku Polskiego od 5 marca 2015 r. utrzymują się na niezmiennym poziomie: stopa lombardowa – 2,50%, stopa redyskonta weksli – 1,75%, stopa referencyjna – 1,50%, stopa depozytowa – 0,50%.

Średnie miesięczne kursy walut w Narodowym Banku Polskim w marcu br. obniżyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem. W stosunku do marca ub. roku średnie kursy dolara amerykańskiego i franka szwajcarskiego wzrosły, a średni kurs euro nie uległ zmianie.

Średnie miesięczne kursy walut według NBP kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016			2017			
	III	XII	II	III			
	w zł				zmiana % w stosunku do		
				III 2016	XII 2016	II 2017	
100 EUR	429,34	443,71	430,97	429,21	0,0	-3,3	-0,4
100 USD	386,44	420,49	404,87	401,84	4,0	-4,4	-0,8
100 CHF	393,11	412,56	404,24	400,88	2,0	-2,8	-0,8

Budżet państwa

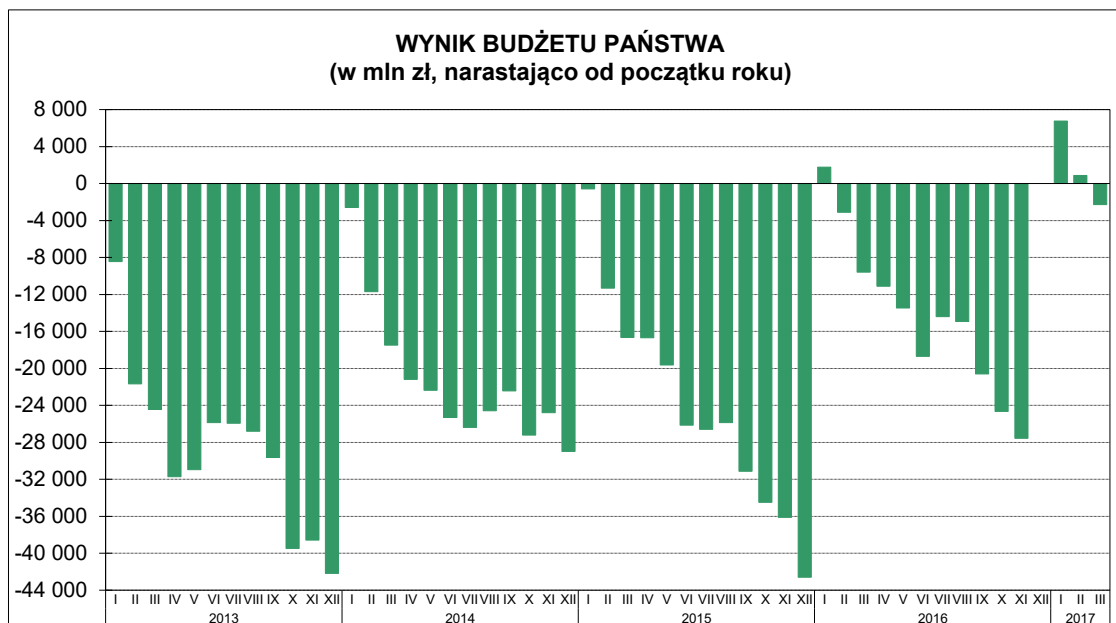
W okresie styczeń-marzec br. **dochody** budżetu państwa²² wyniosły 85,2 mld zł (tj. 26,2% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2017 r.), a **wydatki** 87,5 mld zł (odpowiednio 22,7%). **Deficyt** ukształtował się na poziomie 2,3 mld zł, co stanowiło 3,8% planu.

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2017 r.	I-III 2017			I-III 2016= =100
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	struktura	
Dochody ogółem	325428,0	85246,5	26,2	100,0	111,0
Dochody podatkowe	301155,2	80237,2	26,6	94,1	123,8
w tym:					
podatki pośrednie	214192,0	57910,0	27,0	67,9	128,1
w tym podatek akcyzowy	69000,0	15152,7	22,0	17,8	102,9
podatek dochodowy od osób prawnych	29817,0	9770,3	32,8	11,5	115,2
podatek dochodowy od osób fizycznych	51000,0	11024,1	21,6	12,9	104,8
podatek od niektórych instytucji finansowych.....	3937,0	1076,1	27,3	1,3	.
Dochody niepodatkowe	22476,3	4985,5	22,2	5,8	41,7
w tym wpływ z cła	3720,0	863,4	23,2	1,0	107,5
Środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł					
niepodlegające zwrotowi	1796,5	23,9	1,3	0,0	63,0
Wspólna Polityka Rolna.....	134,4	0,7	0,5	0,0	70,7
fundusze strukturalne i inne	1662,1	23,2	1,4	0,0	62,8
Wydatki ogółem	384773,5	87530,8	22,7	100,0	101,3
w tym:					
Obsługa długu Skarbu Państwa	30400,0	5616,0	18,5	6,4	79,4
Rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tytułu środków własnych	18165,4	3010,1	16,6	3,4	54,2
Dotacje dla:					
Funduszu Emerytalno-Rentowego	17512,0	3787,1	21,6	4,3	110,2
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	46678,7	10447,9	22,4	11,9	84,0
Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	54289,4	19018,1	35,0	21,7	101,9
Deficyt (-) / Nadwyżka (+)	-59345,5	-2284,3	3,8	x	x
Finansowanie deficytu ^a					
źródła krajowe	58292,2	5324,7	9,1	x	x
źródła zagraniczne	10687,8	-3040,4	-	x	x

^a Obejmuje finansowanie deficytu budżetu państwa i budżetu środków europejskich.

²² Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa w okresie styczeń-marzec 2017 r.”

Dochody zrealizowane w okresie styczeń–marzec br. były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku o 11,0%. Wpływy z **podatków pośrednich** wyniosły 57,9 mld zł, w tym z podatku akcyzowego 15,2 mld zł i były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 28,1% i 2,9%. Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł stosownie 67,9% i 17,8%. Wpływy z **podatku dochodowego** od osób prawnych ukształtowały się na poziomie 9,8 mld zł, a od osób fizycznych 11,0 mld zł, tj. odpowiednio o 15,2% i 4,8% więcej niż przed rokiem. Ich udział w dochodach ogółem wyniósł stosownie 11,5% i 12,9%. Wykonanie dochodów budżetu państwa z tytułu napływu środków z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegających zwrotowi wyniosło 23,9 mln zł, co stanowiło 1,3% planu.

Wydatki poniesione w okresie styczeń–marzec br. były o 1,3% większe niż przed rokiem. Wypłaty subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 19,0 mld zł, tj. wzrosły o 1,9% w skali roku i stanowiły 21,7% wydatków ogółem. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa stanowiły 6,4% wydatków ogółem i zmniejszyły się w relacji do analogicznego okresu ub. roku o 20,6%. Wypłacone w okresie styczeń–marzec br. dotacje dla Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniosły 3,8 mld zł (tj. 4,3% wydatków ogółem), a dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych 10,4 mld zł (odpowiednio 11,9%).

Giełdowy rynek papierów wartościowych

W I kwartale br. na **Rynku Głównym** Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie debiutowały 3 spółki, natomiast 4 wycofały się; w rezultacie w końcu marca br. notowanych było 486 spółek. **Kapitalizacja** na ostatniej sesji w marcu br. wyniosła 1260,0 mld zł (wzrost o 259,9 mld zł, tj. o 26,0% w stosunku do ostatniej sesji w marcu ub. roku).

Obroty w segmencie kasowym Rynku Głównego Giełdy Papierów Wartościowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016					I-III 2017	
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III 2016= =100	
	w mln zł						
Akcje							
Sesyjne.....	189291,9	44496,1	40786,5	48817,2	55192,1	66679,3	149,9
Pozasesyjne.....	18656,8	1826,5	4216,2	8979,9	3634,2	2019,0	110,5
Prawa do akcji							
Sesyjne.....	159,2	0,6	34,2	0,5	123,9	28,8	48 razy więcej
Pozasesyjne.....	17,8	-	-	-	17,8	5,9	x
Prawa poboru							
Sesyjne.....	112,0	-	112,0	-	-	1,4	x
Pozasesyjne.....	4,9	-	4,9	-	-	-	x
Certyfikaty inwestycyjne							
Sesyjne.....	61,0	18,9	13,1	14,3	14,7	17,2	91,0
Pozasesyjne.....	6,8	4,5	-	-	2,3	-	x
Produkty strukturyzowane^a							
Sesyjne.....	891,6	205,6	216,9	198,8	270,3	248,2	120,7
ETF^a							
Sesyjne.....	186,6	58,3	36,5	48,5	43,3	52,8	90,6

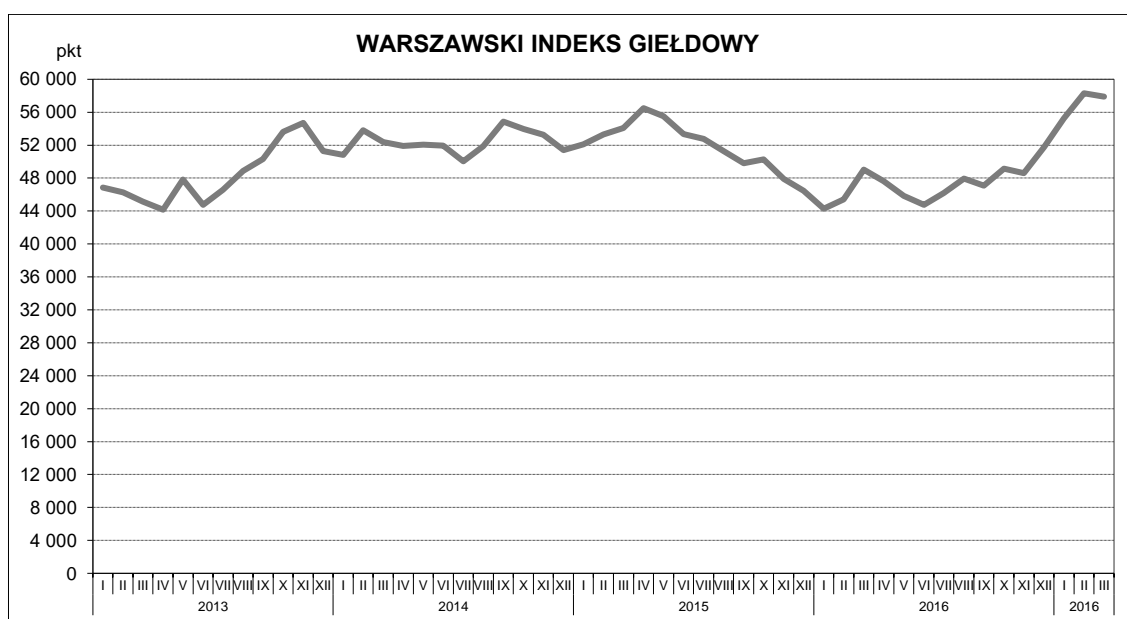
^a W latach 2016–2017 nie odnotowano transakcji pozasesyjnych.

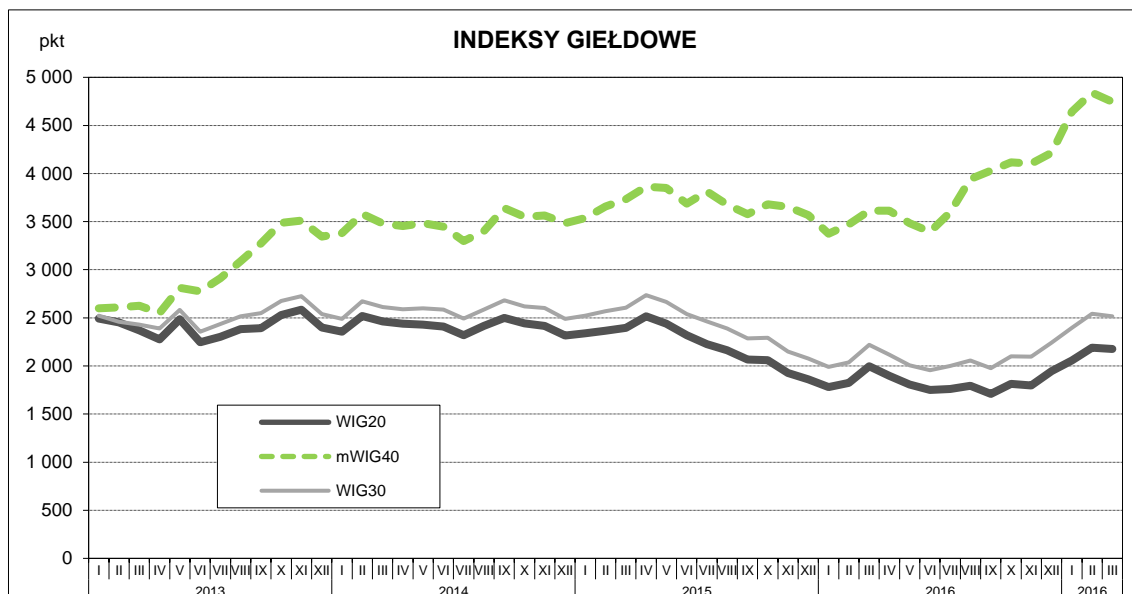
W I kwartale br. łączna wartość obrotów **akcjami** wyniosła 68698,3 mln zł (wzrost o 48,3% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku). W systemie transakcji sesyjnych obroty zwiększyły się o 49,9%, a w systemie transakcji pakietowych – o 10,5%. Wartość obrotów **prawami do akcji** w systemie transakcji sesyjnych w okresie styczeń–marzec br. wyniosła 28,8 mln zł (przed rokiem 0,6 mln zł), natomiast w systemie transakcji pakietowych – 5,9 mln zł (podczas gdy rok wcześniej nie odnotowano ich w tym systemie). Obroty **prawami poboru** wyniosły 1,4 mln zł. Obroty **certyfikatami inwestycyjnymi** w systemie transakcji sesyjnych ukształtowały się na poziomie 17,2 mln zł (spadek o 9,0% w stosunku do wartości sprzed roku). Zwiększyły się obroty transakcji sesyjnych **produktami strukturyzowanymi** (o 20,7%) do 248,2 mln zł. Obroty **ETF-ami** wyniosły w transakcjach sesyjnych 52,8 mln zł (spadek o 9,4%).

Na zamknięciu ostatniej sesji w I kwartale br. większość indeksów giełdowych zanotowała wzrost w relacji do stanu na ostatniej sesji przed rokiem, w tym WIG – o 18,1%, a WIG-Poland – o 17,8%. Zwiększył się indeks w sektorze dużych spółek WIG20 (o 8,9%) oraz w sektorze średnich spółek mWIG40 (o 31,3%). Wśród indeksów sektorowych największy wzrost odnotowano w branży górniczej (o 77,0%) i paliwowej (o 36,8%), natomiast spadek wystąpił w branży telekomunikacyjnej (o 17,1%) i energetycznej (o 7,6%).

Wartość indeksów giełdowych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2016				2017	
	stan na zamknięcie ostatniej sesji w miesiącu					
	III	VI	IX	XII	III	III 2016=100
WIG.....	49017,4	44748,5	47084,9	51754,0	57911,3	118,1
WIG-POLAND.....	50037,4	45543,3	47829,0	52583,9	58931,4	117,8
WIG-UKRAINE.....	420,6	465,3	508,7	537,2	637,2	151,5
WIG-BANKI.....	6498,6	5687,2	5992,9	6263,3	6991,7	107,6
WIG-BUDOW.....	2896,7	2548,6	2945,7	2857,4	3518,6	121,5
WIG-CHEMIA.....	15523,5	12311,8	13354,1	13755,9	16091,3	103,7
WIG-NRCHOM.....	1587,3	1603,4	1726,6	1829,1	1933,4	121,8
WIG-ENERG.....	3114,3	2682,7	2396,2	2551,2	2876,2	92,4
WIG-INFO.....	1772,3	1714,5	2032,4	2155,4	2359,4	133,1
WIG-MEDIA.....	4437,2	4156,7	4536,3	4561,9	5167,5	116,5
WIG-PALIWA.....	4797,1	4696,1	4500,2	5668,8	6561,7	136,8
WIG-SPOŻYW.....	3541,4	3614,1	3851,5	4154,3	4577,1	129,2
WIG-GORNIC.....	2349,2	2099,6	2816,7	3516,4	4157,6	177,0
WIG-TELKOM.....	824,7	676,2	793,0	730,0	683,6	82,9
WIG-CEE.....	769,2	822,3	863,5	912,1	898,9	116,9
RESPECT.....	2424,5	2156,9	2234,6	2515,7	2810,4	115,9
WIG 30.....	2218,5	1955,7	1976,6	2243,3	2516,4	113,4
WIG-20.....	1997,7	1750,7	1709,5	1947,9	2176,0	108,9
mWIG40.....	3612,3	3393,0	4030,1	4215,5	4743,7	131,3
sWIG80.....	13605,3	13177,9	14382,7	14259,5	16382,2	120,4
WIGdiv.....	1035,1	920,8	962,6	1039,3	1128,2	109,0

W I kwartale br. wartość transakcji sesyjnych **kontraktami terminowymi** wyniosła 59097,2 mln zł (tj. o 23,4% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku), a transakcje pozasesyjne tym instrumentem kształtowały się na poziomie 3253,9 mln zł (ponad 2- krotny wzrost). Zmniejszyły się obroty w systemie transakcji sesyjnych **opcjami indeksowymi** (o 4,6%), przy wysokim wzroście w systemie transakcji pozasesyjnych (w stosunku do niskiej wartości przed rokiem). W I kwartale br. nie odnotowano obrotów **jednostkami indeksowymi**.

Obroty w segmencie transakcji terminowych Rynku Głównego Giełdy Papierów Wartościowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016					I-III 2017	
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	
	w mln zł						2016=100
Kontrakty terminowe							
Sesyjne.....	181040,2	47872,8	46523,0	39761,8	46882,6	59097,2	123,4
Pozasesyjne.....	7399,3	1387,4	1515,7	1763,2	2733,0	3253,9	234,5
Opcje indeksowe							
Sesyjne.....	84,0	23,8	16,5	18,2	25,5	22,7	95,4
Pozasesyjne.....	6,1	0,5	0,8	0,8	4,0	11,0	22 razy więcej

W okresie styczeń–marzec br. na **rynku NewConnect** debiutowały 2 spółki, a 6 wycofało się, w rezultacie na koniec marca br. notowano 402 spółki. **Kapitalizacja** tego rynku na ostatniej marcowej sesji br. ukształtowała się na poziomie 10234,0 mln zł (wzrost o 15,4% w stosunku do ostatniej sesji sprzed roku). Wartość obrotów **akcjami** w transakcjach sesyjnych zwiększyła się do 454,2 mln zł (o 31,3%), natomiast w systemie transakcji pozasesyjnych zmniejszyła się do 37,0 mln zł (o 19,9%). Odnotowano wzrost obrotów **prawami do akcji**, które w okresie styczeń–marzec br. wyniosły 0,4 mln zł (wobec 0,1 mln zł przed rokiem). Zanotowano wzrost wskaźnika NCIndex do 340,0 pkt (z 284,6 pkt przed rokiem).

Obroty na Rynku NewConnect kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016					I-III 2017	
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III 2016=100	
	mln zł						
Akcje							
Sesyjne.....	1197,4	346,0	263,8	291,1	296,5	454,2	131,3
Pozasesyjne	163,6	46,2	27,7	30,4	59,3	37,0	80,1
Prawa do akcji^a							
Sesyjne.....	0,1	0,1	-	-	-	0,4	4 razy więcej
Prawa poboru^a							
Sesyjne.....	0,1	0,1	-	-	-	-	x

^a W latach 2016–2017 nie odnotowano transakcji pozasesyjnych.

W I kwartale br. obroty **obligacjami Skarbu Państwa na GPW** w ramach rynku Catalyst wyniosły 271,9 mln zł (wzrost o 66,9% w stosunku do okresu styczeń–marzec ub. roku). Zwiększyły się obroty **obligacjami spółdzielczymi** – o 21,8% (do 12,9 mln zł) oraz **listami zastawnymi** – ponad 2-krotnie (do 7,0 mln zł). Obniżyły się obroty **obligacjami korporacyjnymi** – o 4,1% (do 302,6 mln zł) oraz **obligacjami komunalnymi** – o 94,2% (do 0,3 mln zł).

W I kwartale br. w ramach rynku Catalyst nie zanotowano obrotów **obligacjami Skarbu Państwa, komunalnymi, spółdzielczymi** oraz **listami zastawnymi** na **BondSpot**. Obroty **obligacjami korporacyjnymi** zwiększyły się do 55,3 mln zł (tj. o 5,6%).

Obroty^a na Rynku Catalyst kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016					I-III 2017	
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III 2016=100	
	w mln zł						
GPW							
Obligacje Skarbu Państwa	983,4	162,9	224,9	280,4	315,2	271,9	166,9
Obligacje Korporacyjne	1316,4	315,4	353,4	295,5	352,1	302,6	95,9
Obligacje Komunalne	8,4	5,4	1,6	0,2	1,3	0,3	5,8
Obligacje Spółdzielcze	31,9	10,6	5,2	8,8	7,3	12,9	121,8
Listy zastawne	29,5	3,0	20,1	4,3	2,0	7,0	233,9
BondSpot^b							
Obligacje Skarbu Państwa.....	0,5	0,0	0,0	0,3	0,2	0,0	x
Obligacje Korporacyjne.....	750,2	52,3	614,0	28,3	55,6	55,3	105,6
Listy zastawne.....	10,8	10,8	0,0	0,0	0,0	0,0	x

^a Suma wartości obrotów dla rynku regulowanego i alternatywnego systemu obrotów.

^b W latach 2016–2017 nie odnotowano transakcji obligacjami komunalnymi i spółdzielczymi.

Ruch graniczny z krajami spoza strefy Schengen

Według danych straży granicznej, w I kwartale br. dokonano 11,2 mln odpraw osób w ruchu granicznym między Polską a krajami spoza obszaru Schengen (o 0,4 mln, tj. o 3,5% więcej niż przed rokiem). **Odprawy osobowego ruchu granicznego**²³ rejestrowano na 61 przejściach zlokalizowanych na granicy z Rosją, Białorusią i Ukrainą oraz na lotniskach i w portach morskich.

W I kwartale br. **poza granicę strefy Schengen** różnymi drogami (lądową, powietrzną i morską) **wyjechało 1,6 mln Polaków** (o 3,5% mniej niż przed rokiem).

Wyjeżdżając poza strefę Schengen Polacy najczęściej korzystali z transportu lotniczego – 1,0 mln osób (o 12,7% więcej niż rok wcześniej) oraz z przejść drogowych – 0,5 mln osób (spadek o 25,4%). Drogę morską wybrało 9,8 tys. osób (spadek o 11,4%), a przejścia kolejowe – 8,8 tys. osób (tj. więcej o 39,0% niż przed rokiem). Najwięcej obywateli polskich opuszczających strefę Schengen drogą lądową wyjeżdżało przez przejścia graniczne z Ukrainą – 220,2 tys. osób (spadek o 6,9% w porównaniu z okresem styczeń–marzec ub. roku). Przez przejścia z Rosją wyjechało 188,1 tys. osób (tj. o 48,4% mniej niż przed rokiem), a z Białorusią – 115,8 tys. Polaków (tj. o 20,5% więcej).

W okresie styczeń–marzec br. na granicy wschodniej oraz na lotniskach i w portach morskich zarejestrowano 4,2 mln **cudzoziemców wjeżdżających do Polski spoza strefy Schengen**, tj. o 7,4% więcej niż przed rokiem. Zwiększyła się liczba zarejestrowanych przyjazdów obywateli Ukrainy (o 0,8% do 2,5 mln), obywateli Białorusi (o 20,2% do 0,8 mln) oraz obywateli Rosji (o 6,2% do 0,3 mln).

Obcokrajowcy przyjeżdżający do Polski korzystali głównie z przejść drogowych – 3,6 mln przyjazdów (więcej o 4,2% niż przed rokiem). Z transportu lotniczego skorzystało 454,1 tys. cudzoziemców, (tj. o 33,4% więcej niż przed rokiem), a kolejowego – 75,1 tys. (wzrost o 53,7%). Na przejściach morskich w I kwartale br. odnotowano 7,9 tys. przyjazdów cudzoziemców (wzrost o 3,2%).

Na wschodniej granicy Polski (z wyłączeniem granicy z Litwą) w I kwartale br. dokonano nieco mniej niż przed rokiem odpraw osobowych (8,3 mln, tj. o 0,8% mniej). Ruch na granicy wschodniej stanowił 73,7% przyjazdów i wyjazdów rejestrowanych na granicy strefy Schengen (wobec 76,9% przed rokiem). W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku liczba wyjeżdżających Polaków na tej granicy spadła o 24,8% do 0,5 mln osób, a liczba przyjeżdżających cudzoziemców wzrosła o 4,9% do 3,7 mln osób.

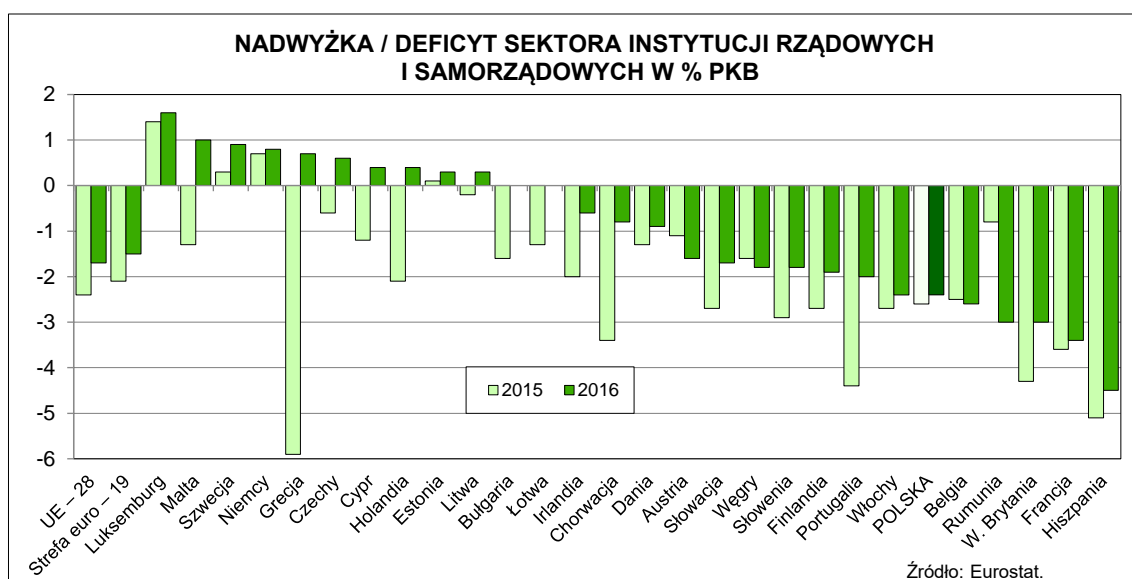
²³ Liczba odpraw w osobowym ruchu granicznym to suma wjazdów do Polski i wyjazdów z Polski. Jedna osoba wjeżdżająca do lub wyjeżdżająca z Polski jest ujmowana w danych Straży Granicznej tyle razy, ile razy granicę tę przekracza.

Największy ruch na granicy wschodniej odnotowano na przejściach lądowych z Ukrainą – 5,3 mln osób, w tym odprawy cudzoziemców stanowiły 91,6%. Granicę z Białorusią przekroczyło 2,0 mln osób (głównie cudzoziemców, których odprawy stanowiły 88,7%). W ruchu granicznym z Rosją odprawiono 0,9 mln osób, z czego 59,7% stanowili cudzoziemcy.

W I kwartale br. na **granicy morskiej** w ruchu pomiędzy portami polskimi a portami na terenie państw spoza strefy Schengen odprawiono nieco mniej osób niż przed rokiem (35,2 tys. wobec 37,5 tys.). Wzrosła natomiast liczba odpraw na **polских lotniskach** w ruchu pomiędzy Polską a krajami spoza obszaru Schengen (do 2,9 mln osób z 2,5 mln rok wcześniej).

Sytuacja gospodarcza na świecie i w wybranych krajach

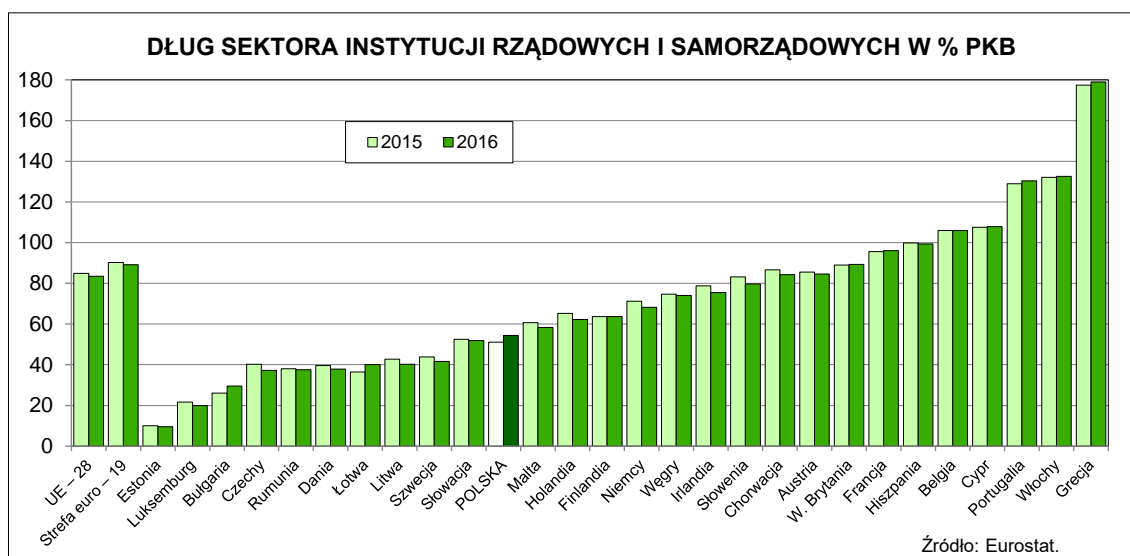
Według najnowszych prognoz Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW)²⁴, globalny **produkt krajowy brutto** w 2017 r. zwiększy się o 3,5% (wobec 3,1% w 2016 r.). Na tempo wzrostu gospodarczego na świecie istotny wpływ będzie wywierać wysoka dynamika PKB w rozwijających się gospodarczo państwach azjatyckich (wzrost o 6,4%), w tym w Indiach (o 7,2%), Chinach (o 6,6%) oraz krajach należących do ASEAN-5²⁵ (o 5,0%). Wśród znaczących pozaeuropejskich gospodarek, relatywnie wysokie tempo wzrostu PKB prognozowane jest w Australii (wzrost o 3,1%), Korei Południowej (o 2,7%) oraz Stanach Zjednoczonych (o 2,3%), przy czym w Korei Południowej skala wzrostu będzie nieznacznie słabsza niż przed rokiem. Poprawę dynamiki w skali roku przewiduje się ponadto w Kanadzie i Japonii, gdzie realny produkt krajowy brutto zwiększy się odpowiednio o 1,9% i o 1,2%. Po spadkach w dwóch poprzednich latach, wzrost gospodarczy prognozowany jest w Rosji (o 1,4%) oraz Brazylii (o 0,2%). W Unii Europejskiej ogółem wzrost PKB będzie podobny jak notowany w ubiegłym roku (2,0%). Według prognoz MFW, produkt krajowy brutto zwiększy się we wszystkich krajach ugrupowania, w tym w największym stopniu w Rumunii (o 4,2%) oraz na Malcie (o 4,1%). Relatywnie wysoka dynamika PKB szacowana jest ponadto w Luksemburgu (wzrost o 3,7%), Irlandii (o 3,5%), Polsce (o 3,4%), na Słowacji (o 3,3%) oraz na Łotwie (o 3,0%). W grupie największych gospodarek UE, produkt krajowy brutto zwiększy się w Wielkiej Brytanii o 2,0%, w Niemczech o 1,6%, we Francji o 1,4% oraz we Włoszech o 0,8%.

²⁴ World Economic Outlook, 18 kwietnia 2017 r., International Monetary Fund.

²⁵ Filipiny, Indonezja, Malezja, Tajlandia oraz Wietnam.

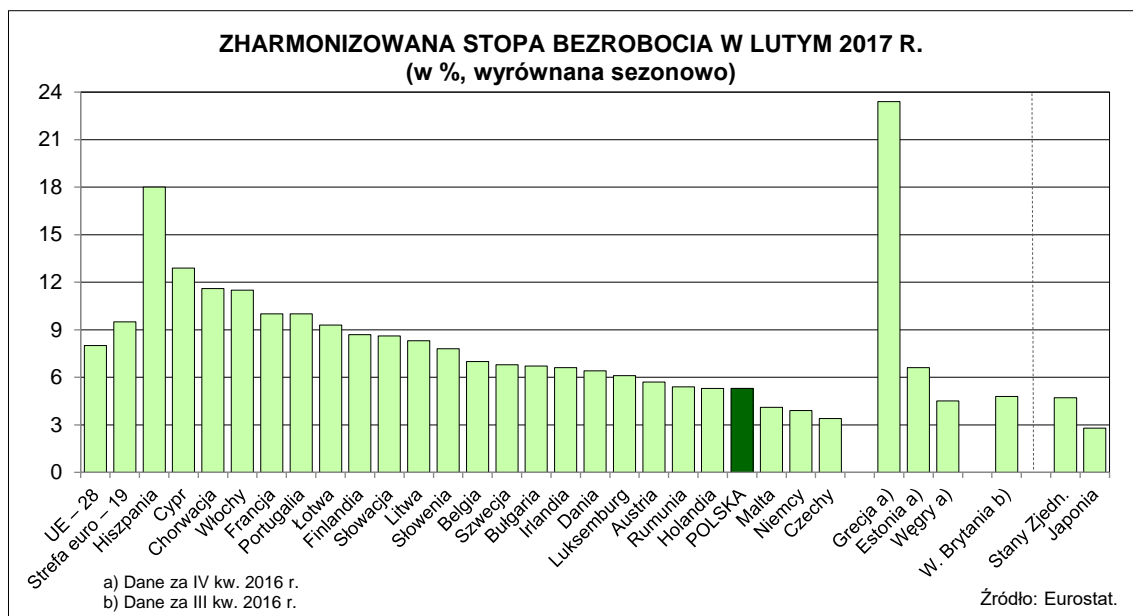
W 2016 r. w Unii Europejskiej²⁶ obserwowano poprawę relacji **deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych** do produktu krajowego brutto w porównaniu z 2015 r. (-1,7% wobec -2,4%). Spośród państw członkowskich, w dwudziestu czterech krajach (w tym w Polsce) relacja deficytu do PKB poprawiła się, a w czterech uległa pogorszeniu. W 2016 r. najgłębszy deficyt notowano w Hiszpanii (-4,5%) oraz we Francji (-3,4%), przy czym w obu krajach był on mniejszy niż przed rokiem. W pozostałych dwudziestu sześciu krajach UE deficyt nie przekroczył ustalonego kryterium konwergencji (-3,0% PKB). W Polsce deficyt wyniósł -44735 mln zł, co stanowiło -2,4% PKB (wobec -2,6% PKB w 2015 r.). Nadwyżkę sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB notowano w dziesięciu krajach członkowskich, w tym największą w Luksemburgu (1,6%), a także na Malcie, w Szwecji, Niemczech, Grecji oraz Czechach (w granicach 1,0%-0,6%).

W Unii Europejskiej relacja **długu sektora instytucji rządowych i samorządowych** do produktu krajowego brutto w 2016 r. poprawiła się w skali roku – z 84,9% w 2015 r. do 83,5%. Dopuszczalny poziom długu (60,0% PKB) przekroczyło szesnaście państw członkowskich. W najtrudniejszej sytuacji była Grecja, gdzie dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł 179,0% PKB, tj. relacja była wyższa o 1,6 p.proc. w stosunku do notowanej w 2015 r. Wysoki poziom długu obserwowano we Włoszech (132,6% PKB) i w Portugalii (130,4% PKB), a także na Cyprze i w Belgii (odpowiednio 107,8% i 105,9% PKB). Relację długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do produktu krajowego brutto powyżej przeciętnej w UE notowano ponadto w Hiszpanii, we Francji, w Wielkiej Brytanii, Austrii oraz Chorwacji (w granicach od 99,4% do 84,2% PKB). Ustalone kryterium długu przekroczone także w Słowenii, Irlandii, na Węgrzech, w Niemczech, Finlandii oraz Holandii (w granicach od 79,7% do 62,3% PKB). W Polsce

²⁶ Według notyfikacji fiskalnej opublikowanej przez Eurostat w dn. 24 kwietnia 2017 r.

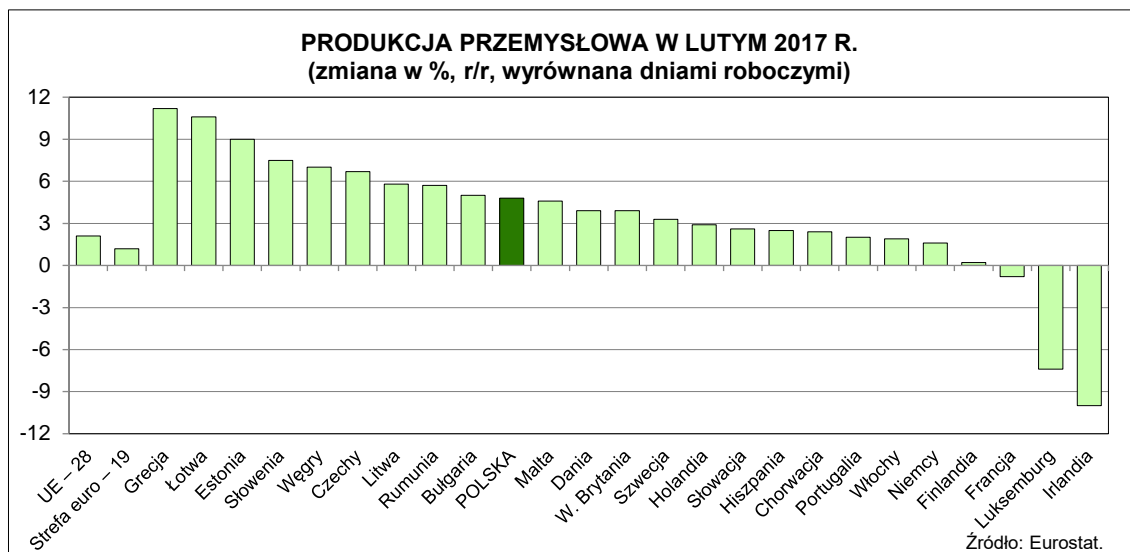
w 2016 r. dług sektora instytucji rządowych i samorządowych ukształtował się na poziomie 1006282 mln zł, co stanowiło 54,4% PKB (wobec 51,1% PKB w 2015 r.). Podobnie jak w latach ubiegłych, najniższą relację długu do produktu krajowego brutto notowano w Estonii (9,5%), Luksemburgu (20,0%) i Bułgarii (29,5%).

Zharmonizowana stopa bezrobocia²⁷ w Unii Europejskiej ogółem w lutym br. wyniosła 8,0% i była o 0,9 p.proc. niższa niż przed rokiem. Podobnie jak w poprzednich miesiącach, najwyższą stopą bezrobocia charakteryzowały się Grecja (23,4%²⁸) oraz Hiszpania (18,0%), przy czym w obu krajach notowano poprawę w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Relatywnie wysoki wskaźnik bezrobocia obserwowano również na Cyprze (12,9%), w Chorwacji (11,6%), we Włoszech (11,5%) oraz we Francji i w Portugalii (po 10,0%). Stopę bezrobocia na poziomie wyższym od przeciętnej w UE ogółem notowano ponadto na Łotwie, w Finlandii, na Słowacji oraz na Litwie (w granicach 9,3%-8,3%). W lutym br. najniższym wskaźnikiem bezrobocia wśród krajów ugrupowania charakteryzowały się Czechy (3,4%), Niemcy (3,9%) oraz Malta (4,1%). W Polsce od 2014 r. zharmonizowana stopa bezrobocia stopniowo obniżała się i w lutym br. wyniosła 5,3% (wobec 6,5% przed rokiem). W Stanach Zjednoczonych oraz w Japonii wskaźnik bezrobocia był niższy od notowanego w analogicznym okresie ub. roku i wyniósł odpowiednio 4,7% i 2,8%.

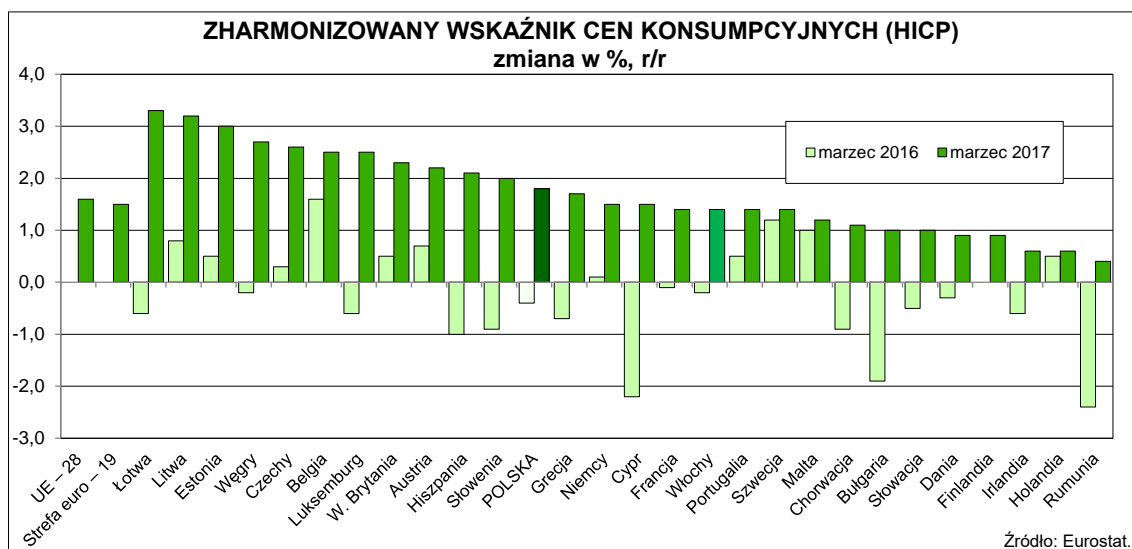
²⁷ Dane wyrównane sezonowo; brak danych za luty 2017 r. dla Estonii, Grecji, Węgier i Wielkiej Brytanii, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

²⁸ Dane za IV kw. 2016 r.

W Unii Europejskiej ogółem w lutym br. **produkcja przemysłowa**²⁹ zwiększyła się o 2,1% w skali roku (wobec wzrostu o 0,7% w analogicznym okresie 2016 r.). Wzrost produkcji notowano w większości krajów członkowskich, w tym największy w Grecji (o 11,2%) oraz na Łotwie (o 10,6%). Wysoką dynamikę produkcji przemysłowej obserwowano również w Estonii (o 9,0%), Słowenii (o 7,5%), na Węgrzech (o 7,0%) oraz w Czechach (o 6,7%). W znacznym stopniu zwiększyła się produkcja także na Litwie, w Rumunii oraz Bułgarii (w granicach 5,8%-5,0%). W Polsce w lutym br. produkcja przemysłowa wzrosła o 4,8% w skali roku (wobec 2,9% przed rokiem). Wśród największych gospodarek europejskich wzrost produkcji notowano w Wielkiej Brytanii (o 3,9%), we Włoszech (o 1,9%) oraz w Niemczech (o 1,6%). Obniżenie produkcji przemysłowej w skali roku obserwowano w trzech krajach UE, tj. w Irlandii (o 10,0% wobec spadku o 9,3% przed rokiem) i Luksemburgu (o 7,4%) oraz nieznaczne – we Francji (o 0,8%).

²⁹ Dane wyrównane dniami roboczymi; brak danych dla Austrii, Belgii i Cypru, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych (HICP) w marcu br. w Unii Europejskiej ogółem były o 1,6% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 2,0% w poprzednim miesiącu). Wzrost cen konsumpcyjnych notowano we wszystkich państwach UE, w tym najwyższy w krajach bałtyckich, tj. na Łotwie (o 3,3%), Litwie (o 3,2%) oraz w Estonii (o 3,0%). Relatywnie wysoki wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obserwowano również na Węgrzech (o 2,7%), w Czechach (o 2,6%), Belgii i Luksemburgu (po 2,5%) oraz w Wielkiej Brytanii, Austrii, Hiszpanii i Słowenii (w granicach 2,3%-2,0%). W Polsce w marcu br. ceny były wyższe o 1,8% niż przed rokiem (wobec spadku o 0,4% w marcu ub. roku), w tym spośród grup towarów i usług konsumpcyjnych w największym stopniu wzrosły ceny związane z transportem (o 5,2%) oraz ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 2,9%). W Niemczech, we Francji i Włoszech wzrost cen konsumpcyjnych oscylował wokół 1,5%.

Według danych Międzynarodowego Funduszu Walutowego, w marcu br. **ceny** większości **podstawowych surowców** na rynkach światowych były niższe niż przed miesiącem, natomiast w skali roku notowano ich wzrost. Za baryłkę **ropy naftowej** (APSP³⁰) płacono o 6,3% mniej niż w poprzednim miesiącu i o 36,3% więcej niż przed rokiem. Cena **gazu ziemnego** (BTU³¹) obniżyła się o 1,2% w stosunku do notowanej w lutym br., natomiast w skali roku wzrosła o 42,1%. W marcu br. obserwowano wzrost cen **węgla** zarówno w skali miesiąca, jak i roku (odpowiednio o 0,3% i o 54,5%). Spośród podstawowych metali³² mniej niż w poprzednim miesiącu płacono za **nikiel** (spadek cen o 4,1%), **uran** (o 3,1%), **cynk** (o 2,4%), **miedź** (o 2,0%), **rudy żelaza** (o 1,8%) oraz **ołów** (o 1,3%), natomiast więcej za **aluminium** oraz **cynę** (wzrost cen po 2,2%).

³⁰ Average Petroleum Spot Price – przeciętna ważona liczona dla agregatu składającego się z następujących typów ropy naftowej: Brent, Dubai i West Texas Intermediate.

³¹ BTU [British Thermal Unit – brytyjska jednostka ciepła].

³² Miedź, aluminium, rudy żelaza, cyna, nikiel, cynk, ołów, uran.

W skali roku spadła cena **uranu** (o 17,1%), natomiast wyższe były ceny **rud żelaza** (o 54,2%), **cynku** (o 54,1%), **ołowiu** (o 26,6%) oraz **aluminium, miedzi, cyny i niklu** (w granicach 24,2%–17,1%). Na rynkach zbóż obniżeniu zarówno w skali miesiąca, jak i roku uległy ceny **kukurydzy** (odpowiednio o 2,4% i o 0,1%), **pszenicy** (o 0,6% i o 10,8%) oraz **ryżu** (o 0,2% i o 0,7%). Notowano natomiast wzrost ceny rynkowej **jęczmienia** – o 0,8% w skali miesiąca i o 13,4% w skali roku. Za funt **bawełny** na rynkach światowych w marcu br. płacono o 1,9% więcej niż w poprzednim miesiącu i o 32,6% niż przed rokiem. Według danych Banku Światowego, w marcu br. za uncję **złota** płacono o 1,7% mniej w skali miesiąca oraz o 1,1% mniej niż analogicznym okresie 2016 r. Uncja **srebra** kosztowała o 6,3% mniej niż w lutym br. oraz o 14,0% więcej niż przed rokiem.

Ceny wybranych surowców na rynkach światowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2015	2016	III 2016	2017			
				II		III	
	w USD				II 2017=100		III 2016=100
Międzynarodowy Fundusz Walutowy – Primary Commodity Indices							
Ropa naftowa (APSP)							
[za baryłkę]	50,8	42,8	37,3	54,4	50,9	93,7	136,3
Gaz ziemny [za mln BTU]	7,3	4,4	4,1	5,9	5,8	98,8	142,1
Węgiel eksportowany							
z Australii [za tonę]	61,6	70,6	55,9	86,2	86,4	100,3	154,5
Bawełna [w centach za funt]....	70,4	74,2	65,5	85,2	86,8	101,9	132,6
Miedź [za tonę]	5510,5	4867,9	4953,8	5940,9	5824,6	98,0	117,6
Aluminium [za tonę]	1664,7	1604,2	1531,0	1860,8	1901,5	102,2	124,2
Rudy żelaza [za tonę]	56,1	58,6	56,5	88,8	87,2	98,2	154,2
Cyna [za tonę]	16066,6	17933,8	16897,6	19446,5	19875,2	102,2	117,6
Nikiel [za tonę]	11862,6	9595,2	8717,3	10643,3	10204,7	95,9	117,1
Cynk [za tonę]	1931,7	2090,0	1801,7	2845,6	2776,9	97,6	154,1
Ołów [za tonę]	1787,8	1866,7	1802,2	2311,5	2280,9	98,7	126,6
Uran [za funt]	36,8	26,3	29,6	25,3	24,6	96,9	82,9
Pszenica [za tonę]	185,6	143,2	164,0	147,3	146,4	99,4	89,2
Kukurydza [za tonę]	169,8	159,2	159,1	162,9	159,0	97,6	99,9
Ryż [za tonę]	380,0	388,3	370,5	368,5	367,8	99,8	99,3
Jęczmień [za tonę]	127,9	129,4	121,1	136,2	137,3	100,8	113,4
Bank Światowy – Commodity Price Data							
Złoto [za uncję]	1160,7	1249,0	1245,1	1234,2	1231,4	98,3	98,9
Srebro [za uncję]	15,7	17,1	15,5	17,9	17,6	93,7	114,0

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

	Wyszczególnienie											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹ w tys. osób	a	5703	5711	5730	5734	5753	5762	5761	5771	5779	5792	5799
	b	5960	5976	5982	5982	5982	5982	5982	5982	5982	5982	5982
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu) w tys. osób	a	1648	1653	1601	1457	1393	1362	1347	1324	1308	1314	1335
	b	1397	1383	1324	1397	1397	1397	1397	1397	1397	1397	1397
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	a	10,2	10,2	9,9	9,4	8,7	8,5	8,4	8,3	8,2	8,2	8,3
	b	8,6	8,5	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ :												
w złotych	a	4101,36	4137,55	4351,45	4313,57	4166,28	4291,85	4212,56	4217,96	4259,37	4329,71	4635,77
	b	4277,32	4304,95	4577,86	4577,86	4577,86	4577,86	4577,86	4577,86	4577,86	4577,86	4577,86
poprzedni miesiąc=100	a	90,8	100,9	105,2	99,1	96,6	100,9	98,2	100,1	101,0	101,7	107,1
	b	92,3	100,6	106,3	106,3	106,3	106,3	106,3	106,3	106,3	106,3	106,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	104,0	103,9	103,3	104,6	104,1	104,8	104,7	103,9	103,6	104,0	102,7
	b	104,3	104,0	105,2	105,2	105,2	105,2	105,2	105,2	105,2	105,2	105,2
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ – analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	104,9	104,8	104,3	105,9	105,2	105,9	105,7	104,4	103,7	104,0	101,8
	b	102,6	101,8	103,1	103,1	103,1	103,1	103,1	103,1	103,1	103,1	103,1
Przeciętne miesięczne emerytura i renta realna brutto: z porównawczego systemu ubezpieczeń społecznych												
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,8	103,7	102,3	102,4	102,3	102,2	102,2	102,1	101,8	101,4	100,7
	b	99,9	99,4	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2
rolników indywidualnych												
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,1	103,1	100,6	100,3	99,3	100,7	101,0	100,7	100,5	100,4	99,2
	b	98,6	98,0	99,7	99,7	99,7	99,7	99,7	99,7	99,7	99,7	99,7
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:												
poprzedni miesiąc=100	a	99,5	99,9	100,1	100,3	100,1	99,7	99,8	100,0	100,5	100,1	100,7
	b	100,4	100,3	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	99,1	99,2	99,1	98,9	99,1	99,1	99,2	99,5	99,8	100,0	100,8
	b	101,7	102,2	102,0	102,0	102,0	102,0	102,0	102,0	102,0	102,0	102,0
grudzień poprzedniego roku=100	a	99,5	99,4	99,5	99,8	99,9	99,8	99,5	99,5	100,1	100,2	100,8
	b	100,4	100,7	100,7	100,7	100,7	100,7	100,7	100,7	100,7	100,7	100,7
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu:												
poprzedni miesiąc=100	a	99,5	99,6	99,7	100,3	101,2	99,9	99,6	100,3	100,5	101,2	101,2
	b	100,3	100,1	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	98,8	98,5	98,1	98,8	99,6	99,5	99,9	100,2	100,6	101,8	103,2
	b	104,0	104,5	104,7	104,7	104,7	104,7	104,7	104,7	104,7	104,7	104,7
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej:												
poprzedni miesiąc=100	a	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,1	100,1	100,0	100,0	100,1	100,1
	b	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	99,3	99,3	99,2	99,3	99,4	99,6	99,8	99,8	99,9	100,0	100,2
	b	100,3	100,3	100,3	100,3	100,3	100,3	100,3	100,3	100,3	100,3	100,3

1 Dotyczy podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju (dok.)

		Wyszczególnienie											
		a - 2016						b - 2017					
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (ceny stałe ²):													
poprzedni miesiąc=100	a	91,9	106,9	107,0	96,9	96,1	107,4	90,0	103,4	110,4	97,5	101,8	95,5
	b	98,2	99,0	117,6									
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100													
a		101,3	106,8	100,7	106,0	103,2	106,0	96,6	107,5	103,2	98,7	103,1	102,1
b		109,1	101,1	111,1									
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (ceny stałe ²):													
poprzedni miesiąc=100	a	31,9	114,3	120,6	109,9	107,8	113,4	96,6	97,2	118,7	98,3	105,4	134,8
	b	35,4	106,0	149,4									
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100													
a		91,4	89,5	84,2	85,1	86,3	87,0	81,2	79,5	84,7	79,9	87,2	92,0
b		102,1	94,7	117,2									
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)													
a		12776	25059	37442	51158	62071	73773	86651	99401	112071	128698	145279	163394
b		14376	26438	40344									
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (ceny stałe ³):													
poprzedni miesiąc=100	a	75,1	101,3	113,6	99,7	99,3	103,1	100,2	101,4	98,6	103,0	96,6	120,6
	b	77,7	97,2	116,5									
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100													
a		103,2	106,2	103,0	105,5	104,3	106,5	104,4	107,8	106,3	104,6	107,4	106,1
b		109,5	105,2	107,9									
Wynik budżetu państwa - od początku roku (w mln zł)													
a		1759,9	-3098,3	-9587,2	-11125,5	-13482,5	-18683,8	-14387,3	-14929,4	-20615,4	-24641,3	-27567,7	.
b		6749,4	856,1	-2284,3									
Średnie kursy walut w zł - NBP:													
100 dolarów amerykańskich	a	403,97	395,65	386,44	379,85	389,91	392,00	397,07	383,54	385,67	390,75	406,00	420,49
	b	411,66	404,87	401,84									
100 euro	a	439,35	439,60	429,34	430,68	440,76	440,19	439,66	430,03	432,50	430,86	438,39	443,71
	b	437,06	430,97	429,21									
100 franków szwajcarskich	a	401,76	398,95	393,11	393,89	398,74	403,74	404,65	395,49	395,86	396,15	407,49	412,56
	b	407,92	404,24	400,88									
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:													
eksport	a	60270,0	65863,6	68653,9	67895,0	65925,9	69572,4	62420,3	61821,7	69366,7	68433,8	73145,8	64830,0
	b	67090,1	65093,9	.									
import	a	57735,7	63840,2	66377,8	64970,5	62959,4	66466,7	61688,6	62786,3	68644,5	67876,0	69941,6	64251,9
	b	65261,2	66771,2	.									
saldo	a	2534,3	2023,4	2276,1	2924,5	2966,5	3105,7	731,7	-964,6	722,2	557,8	3204,2	578,1
	b	1828,9	-1677,3	.									

1 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Średnie ceny bieżące z 2010 r. 3 Ceny bieżące z okresu poprzedzającego okres badany. 4 Dane wstępne.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

A. Unia Europejska

Wyszczególnienie	PKB				Handel zagraniczny		Zharmonizowana stopa bezrobocia ^e			Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych			Produkcja przemysłowa ^b			Produkcja w budownictwie ^b		
	2016	2016 ^c			I 2017	I 2016	II 2016	2017		III 2016	2017		II 2016	2017		II 2016	2017	
		III kw.	IV kw.	zmiana w % w skali roku				I	II		II	III		I	II		I	II
	zmiana w % w skali roku																	
UE-28	1,9	1,9	1,9	1,9	.	.	8,9	8,1	8,0	0,0	2,0	1,6	0,7	1,2	2,1	4,1	-2,3	5,2
Strefa euro - 19	1,8	1,8	1,8	1,8	.	.	10,3	9,6	9,5	0,0	2,0	1,5	0,7	0,2	1,2	4,0	-5,1	7,1
Austria	1,5	1,6	1,8	1,8	-0,2	-0,8	6,1	5,6	5,7	0,7	2,4	2,2	1,3	-0,1	.	1,6	-5,6	.
Belgia	1,2	1,3	1,2	1,2	0,4	1,9	8,2	7,0	7,0	1,6	3,3	2,5	6,6	-1,7	.	-1,3	-18,3	5,8
Bulgaria	3,4	3,4	3,4	3,4	-0,3	-0,0	8,1	6,8	6,7	-1,9	0,9	1,0	2,1	-0,9	5,0	-12,3	-8,0	-0,5
Chorwacja	2,9	2,7	3,5	2,9	0,6	16,6	14,4	11,9	11,6	-0,9	1,4	1,1	4,7	4,0	2,4	2,1 ^d	.	.
Cypr	2,8	2,9	2,9	2,9	-0,3	-0,2	13,4	13,1	12,9	-2,2	1,4	1,5	9,2	7,1	.	4,4 ^d	.	.
Czechy	2,4	1,8	1,9	1,9	1,7	1,8	4,2	3,3	3,4	0,3	2,6	2,6	1,9	5,0	6,7	-2,8	-4,4	-5,5
Dania	1,3	1,5	2,3	1,0	0,7	0,5	6,0	6,2	6,4	-0,3	0,9	0,9	3,0	0,7	3,9	4,9	6,1	.
Estonia	1,6	1,8	2,8	1,4	-0,4	-0,2	6,2	5,8	.	0,5	3,4	3,0	-1,5	6,9	9,0	3,4 ^d	.	.
Finlandia	1,4	1,7	1,2	2,9	-0,4	-0,4	9,1	8,7	8,7	0,0	1,4	0,9	2,8	2,6	0,2	7,8	17,8	.
Francja	1,2	0,9	1,1	2,5	-1,2	-5,9	10,2	10,0	10,0	-0,1	1,4	1,4	0,4	0,5	-0,8	-3,4	-4,7	9,3
Grecja	0,0	2,0	-1,1	23,9	-2,3	-1,2	23,9	23,5	.	-0,7	1,4	1,7	-2,8	7,3	11,2	-8,2 ^d	.	.
Hiszpania	3,2	3,2	3,0	15,9	-3,0	-2,5	20,5	18,2	18,0	-1,0	3,0	2,1	1,6	2,8	2,5	12,8	-10,8	5,4
Holandia	2,2	2,5	2,9	17,0	5,0	4,4	6,5	5,3	5,3	0,5	1,7	0,6	-5,1	4,4	2,9	7,9	3,4	9,7
Irlandia	5,2	6,3	6,6	7,5	4,1	3,7	8,4	6,7	6,6	-0,6	0,3	0,6	-9,3	-8,5	-10,0	12,7 ^d	.	.
Litwa	2,3	1,8	3,0	19,7	-0,2	-0,1	8,0	8,1	8,3	0,8	3,2	3,2	4,7	6,9	5,8	-19,0 ^d	.	.
Luksemburg	4,2	5,4	3,6	12,6	-0,2	-0,3	6,4	6,1	6,1	-0,6	2,7	2,5	1,8	-11,8	-7,4	16,4	-19,4	.
Łotwa	2,0	0,5	2,2	14,7	-0,2	-0,1	9,8	9,7	9,3	-0,6	3,2	3,3	3,8	4,7	10,6	-19,0 ^d	.	.
Malta	5,0	4,9	5,1	-6,0	-0,3	-0,1	5,1	4,1	4,1	1,0	1,2	1,2	-2,8	5,8	4,6	-6,7 ^d	.	.
Niemcy	1,9	1,7	1,8	11,5	15,2	13,5	4,3	3,9	3,9	0,1	2,2	1,5	1,2	-0,3	1,6	7,9	-2,5	11,6
Polska	2,7 ^e	2,2 ^e	2,9 ^e	12,3	0,4	0,6	6,5	5,4	5,3	-0,4	1,9	1,8	2,9	4,2	4,8	-10,6	-2,1	-5,1
Portugalia	1,4	1,7	2,0	19,1	-1,0	-0,7	12,2	10,1	10,0	0,5	1,6	1,4	2,1	3,8	2,0	-3,2	2,9	3,0
Rumunia	4,8	4,4	4,9	13,8	-0,6	-0,4	6,3	5,4	5,4	-2,4	0,5	0,4	-0,9	5,5	5,7	4,4	-0,8	-3,6
Słowacja	3,3	3,1 ^a	2,9 ^a	10,6	0,1	0,2	10,2	8,7	8,6	-0,5	1,2	1,0	9,0	7,4	2,6	18,7	-17,2	-10,6
Słowenia	2,5	2,9	3,6	16,7	0,1	0,2	8,2	7,9	7,8	-0,9	2,5	2,0	6,9	1,7	7,5	-29,7	-8,8	21,4
Szwecja	3,3	2,5	2,3	15,7	0,1	0,1	7,1	6,8	6,8	1,2	1,9	1,4	5,7	3,4	3,3	12,5	13,0	13,2
Węgry	2,0	2,0	1,5	14,2	0,5	0,5	5,7	4,3	.	-0,2	2,9	2,7	1,9	1,6	7,0	-21,0	18,3	15,1
Wielka Brytania	1,8	2,0	1,9	13,1	-11,9	-12,5	5,0	4,5	.	0,5	2,3	2,3	-1,4	4,8	3,9	5,4	4,5	-1,8
Włochy	0,9	1,0	1,0	13,3	-0,6	0,0	11,7	11,8	11,5	-0,2	1,6	1,4	1,0	-0,2	1,9	1,3	-5,4	1,6

^a Dane wyrównane sezonowo. ^b Dane wyrównane dniami roboczymi. ^c Dane wyrównane sezonowo oraz dniami roboczymi. ^d I kw. 2016 r. e Dane na podstawie komunikatu z dnia 21.04.2017 r. "Informacja Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie zaktualizowanego szacunku PKB według kwartałów za lata 2015-2016".

B. OECD i wybrane kraje świata

Wyszczególnienie	PKB ^{a,b}				Handel zagraniczny		Zharmonizowana stopa bezrobocia ^c				Wskaźnik cen konsumpcyjnych (CPI)			Produkcja przemysłowa ^d		Produkcja w budownictwie ^e		
	2015	2016			I 2017	I 2016	II 2016	2017		III 2016	II 2016	III 2017	II 2016	I 2017	II 2016	I 2017	II 2017	
		III kw.	IV kw.	saldo				I	II									
	zmiana w % w skali roku																	
w %																		
OECD	2,4^c	1,7^c	2,0^c	6,5	-49,8	-41,8	6,5	6,1	6,1	0,8	2,5	·	-0,5	1,2	·	6,9	·	
w tym:																		
Australia	2,8	1,9	2,4	38,7	2,1	-1,9	5,7	5,9	1,3 ^d	·	·	·	2,4 ^d	·	·	3,7 ^d	·	
Chile	2,3 ^c	1,7 ^c	0,8	8,8	0,5	0,5	6,3	6,7	4,5	2,7	2,7	2,7	-0,7	-2,9	3,0	-31,7	0,0	3,9
Islandia	4,2	8,1	11,7	-9,9	7,4	-0,1	3,2	2,9	1,5	1,9	1,6	1,6	-10,5	·	·	35,4	·	·
Izrael	2,5	4,1	4,9	-0,6	5,8	-0,3	5,3	4,3	-0,7	0,4	0,9	0,9	-3,4	3,2	·	3,6 ^d	·	·
Japonia	1,2 ^c	1,1	1,6	7,2	1,8	1,8	3,2	3,0	2,8	0,0	0,3	·	-5,8	1,7	·	1,6	2,5	·
Kanada	0,9	1,4	1,9	7,7	0,3	-0,3	7,2	6,8	1,3	2,0	1,6	1,6	-0,6	2,5	·	-3,6	0,0	·
Korea Południowa	2,6	2,6	2,4	11,5	5,4	6,6	4,0	3,6	4,0	0,8	1,9	2,2	0,4	7,4	1,0	9,3	13,3	22,6
Meksyk	2,6	2,0	2,4	5,4	3,7	-1,2	4,2	3,5	3,4	2,6	4,9	5,4	·	·	·	3,6	-0,9	2,8
Norwegia	1,6	-1,0	1,9	26,2	11,6	2,4	4,7	4,2	·	3,3	2,5	2,4	-0,7	1,5	0,9	5,4 ^d	·	·
Nowa Zelandia	2,5	3,3	2,7	4,8	-0,2	-0,0	5,2 ^d	·	·	0,4 ^d	2,2 ^e	·	1,2 ^d	·	·	7,9 ^d	·	·
Stany Zjednoczone	2,6	1,7	2,0	9,2	9,1	-68,6	4,9	4,8	4,7	0,9	2,7	2,4	-2,1	-0,0	0,3	16,5	3,4	3,0
Szwajcaria	0,8	1,4	1,0	8,3	0,1	4,6	5,1 ^d	·	·	-0,9	0,6	0,6	1,1 ^d	·	·	-0,4 ^d	·	·
Turcja	6,1	0,7	3,4	14,0	-5,1	-4,3	10,1	·	·	7,5	10,1	11,3	5,3	2,1	0,7	6,4 ^d	·	·
Białoruś	-3,8	-3,5	·	15,9	32,9	-0,4	·	0,9 ^f	1,0 ^f	12,8	7,0	6,4	·	·	·	·	·	·
Brazylia	-3,8	-2,8	-2,5	29,2	13,5	5,5	2,9	·	·	9,4	4,8	4,6	-13,3	0,5	3,3	-15,0	-4,7	-4,9
Chiny	6,9	6,7	6,8	1,8	13,4	36,7	50,4	·	·	2,3	0,8	0,9	·	·	·	·	·	·
Indie	7,5 ^c	7,2 ^c	7,2 ^c	2,6	8,7	-10,5	-8,4	·	·	5,5	2,6	·	2,0	2,9	·	·	·	·
Południowa Afryka	1,3	0,6	0,4	31,1	18,6	0,1	-0,5	26,1 ^d	·	6,5	6,5	6,1	·	·	·	8,7	15,4	·
Rosja	-3,7	-0,4	·	43,5	19,9	9,5	5,5 ^d	·	·	7,3	4,6	4,2	3,9	2,1	-2,3	-29,6 ^d	·	·
Ukraina ^g	-9,8	2,3	4,8	48,1	32,4	-0,9	10,3 ^d	·	·	20,9	14,2	15,1	8,6	5,6	-4,6	13,6	35,0	4,8

a Dane wyrównane sezonowo. b Dane na podstawie SNA 2008. c Dane na podstawie SNA 1993. d I kw. 2016 r. e I kw. 2017 r. f Rejestrowana stopa bezrobocia. g Dane nie obejmują czasowo okupowanego terytorium Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol.

Uwaga: przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego w oparciu o dane zawarte w bazie Eurostatu i OECD dokonano w Departamencie Analiz i Opracowań Zbiorczych GUS.

Źródło: EUROSTAT, OECD, BELSTAT, UKRSTAT, GUS — dane pobrano w dn. 24.04.2017 r.